



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

**ΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΑΚΕΤΟ
ΓΙΑ ΤΙΣ
ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ**

Δεκέμβριος 2012

**ΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΑΚΕΤΟ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ
2013-2014**

ΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΑΚΕΤΟ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ
2013-2014

Περίληψη

A. Εισαγωγή – Η πορεία της ανάπτυξης των Α.Π.Ε. μέχρι σήμερα

B. Το ευρύτερο πλαίσιο ανάπτυξης: Η ατελής απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Γ. Ανανεώσιμες Πηγές: Ανάπτυξη σε 6+1 άξονες παρέμβασης με έμφαση στην Αιολική Ενέργεια

- Γ.1. Πρώτος Άξονας - Θέματα χρηματοδότησης και ασφάλειας εσόδων
- Γ.2. Δεύτερος άξονας - Θέματα αδειοδότησης και χρήσεων γης.
- Γ.3. Τρίτος άξονας - Πρόσβαση στο δίκτυο και κορεσμός
- Γ.4. Τέταρτος άξονας- Τεχνικά – τεχνολογικά εμπόδια και έλλειψη υποδομών.
- Γ.5. Πέμπτος άξονας - Μικρές ανεμογεννήτριες
- Γ.6. Έκτος άξονας - Ενημέρωση και Αποδοχή
- Γ.7. Έβδομος άξονας -Έρευνα και Ανάπτυξη για τη μεγιστοποίηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας

Δ. Ο δρόμος μετά το 2014 - Σε αναζήτηση οράματος

- Δ.1. Οι μέχρι σήμερα στρατηγικές επιλογές
- Δ.2. Μηχανισμός στήριξης και εθνικοί στόχοι 2020-2050
- Δ.3. Ένα Εθνικό Όραμα για τις Α.Π.Ε. με έμφαση την Αιολική Ενέργεια

Παραρτήματα

Π1. Συγκεκριμένες προτάσεις νομοθετικών ρυθμίσεων

Πρώτος Άξονας

- Π1.1. Διασφάλιση βιωσιμότητας του συστήματος χρηματοδότησης του μηχανισμού στήριξης των Α.Π.Ε. κατά τρόπο συμβατό με την πορεία μετάβασης σε μια ηλεκτρική αγορά συμβατή με το target model

Δεύτερος άξονας

- Π1.2. Αποσαφήνιση της δυνατότητας εγκατάστασης Α.Π.Ε. σε αναδασωτέες εκτάσεις
- Π1.3. Εξέταση ιδιοκτησιακού μετά την κατάργηση της έγκρισης επέμβασης
- Π1.4. Εναρμόνιση αρχαιολογικής νομοθεσίας με το Ε.Π.Χ.Σ.&Α.Α.-Α.Π.Ε.
- Π1.5. Κατάργηση του περιορισμού 2,5D του Ε.Π.Χ.Σ.&Α.Α.-Α.Π.Ε.
- Π1.6. Αποστάσεις αιολικών πάρκων από οικισμούς
- Π1.7. Αττική 3x3 (επιδεικτικά αιολικά πάρκα στο λεκανοπέδιο)
- Π1.8. Αιολικά πάρκα στην Αττική
- Π1.9. Μη απαίτηση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης σε περιπτώσεις επιμέρους έργων που δεν κατατάσσονται στις κατηγορίες Α και Β
- Π1.10. Δυνατότητα έκδοσης τμηματικών αδειών λειτουργίας
- Π1.11. Επέκταση της κατάργησης του ιδιοκτησιακού κριτηρίου σε όλες τις άδειες παραγωγής

Τρίτος Άξονας

- Π1.12. Άμεση έκδοση νέων δεσμευτικών προσφορών σύνδεσης σε όλη την Ελλάδα με εύλογη υπερδέσμευση της διαθέσιμης χωρητικότητας και ειδικό όρο – Τροποποίηση της παρ. 5 του αρ. 4 του ν.3468/2006, της παρ. 4 του αρ. 8 του ν.3468/2006 και προσθήκη νέας παρ. 4Α στο ίδιο αρ. 8 και τροποποίηση της παρ. 1^α του αρ. 9 του ν. 3468/2006
- Π1.13. ΦΠΑ έργων σύνδεσης

Π2. Έρευνα και Ανάπτυξη

Π3. Μικρές Ανεμογεννήτριες

Π4. Βραχυπρόθεσμα μέτρα πολιτικής για την άρση των διοικητικών εμποδίων στην ανάπτυξη των επενδύσεων Α.Π.Ε. – Προτάσεις και τροποποιήσεις του πίνακα που υποβλήθηκε στο πλαίσιο του Μνημονίου ΙΙ

Περίληψη

Οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας έχουν ακολουθήσει μια ραγδαία αναπτυσσόμενη πορεία κατά τα τελευταία έτη, η οποία δεν ανεστάλη κατά την διάρκεια της κρίσης. Τα συνολικά κεφάλαια που έχουν επενδυθεί ξεπερνούν τα 6 δις Ευρώ εκ των οποίων πάνω από 3 δις Ευρώ επενδύθηκαν την περίοδο 2011 – Οκτώβριος 2012.

Η εντυπωσιακή αυτή εικόνα πείθει ότι οι Α.Π.Ε. είναι μια ζωντανή αγορά που μπορεί να αποτελέσει την ατμομηχανή της ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας.

Μέχρι σήμερα, η ανάπτυξη των Α.Π.Ε. στηρίχθηκε στις ακόλουθες στρατηγικές επιλογές:

- Επιλογή του μηχανισμού των εγγυημένων σταθερών τιμών (feed-in-tariff) ως το βασικό εργαλείο ενίσχυσης των Α.Π.Ε.
- Χρηματοδότηση του μηχανισμού των εγγυημένων σταθερών τιμών απευθείας από τους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας.
- Προσαρμογή του μηχανισμού ενίσχυσης (εγγυημένες τιμές) και του ύψους των εγγυημένων τιμών με σειρά ad hoc νομοθετικών ρυθμίσεων, ώστε να αντιμετωπίζονται πιθανές περιπτώσεις υπερβολικής αποζημίωσης.

Ειδικά για την αιολική ενέργεια, οι επιλογές αυτές εξασφάλισαν ανάπτυξη με ελάχιστο κόστος. Είναι χαρακτηριστικό ότι η βασική τιμή FIT παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητη σε σταθερές τιμές κατά την δεκαετία 2001-2011 και πλέον παρουσιάζει σαφή πτωτική τάση -ήδη από το 2009.

Πέραν από την γενικότερη ανάπτυξη της οικονομίας, η μαζική προώθηση των Α.Π.Ε. με έμφαση στην αιολική ενέργεια, προβάλλει απαραίτητη για μια σειρά από οικονομικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς λόγους. Η αιολική ενέργεια προσφέρει φθηνή ηλεκτρική ενέργεια, δημιουργεί ανάπτυξη και απασχόληση στην περιφέρεια, ενισχύει τους τοπικούς αναπτυξιακούς πόρους, βελτιώνει το ισοζύγιο εξωτερικών πληρωμών και έχει σημαντική εθνική προστιθέμενη αξία.

Για όλους αυτούς του λόγους η ανάπτυξή της είναι απαραίτητη.

Οι άξονες παρέμβασης - αιτήματα που συνιστούν το Αναπτυξιακό Πακέτο 2013-2014 για τις Α.Π.Ε. με έμφαση στην αιολική ενέργεια, είναι:

- 1.** Να αναπτυχθούν πολιτικές διευκόλυνσης της χρηματοδότησης. Αυτό περιλαμβάνει μια βεντάλια μέτρων από την ενεργοποίηση ξανά των Οργανισμών Εξαγωγικών Πιστώσεων (Export Credit Agencies) μέχρι την αύξηση της ασφάλειας εσόδων μέσω του εξορθολογισμού του συστήματος χρηματοδότησης του μηχανισμού στήριξης ώστε να εξαλειφθεί τα έλλειμμα.
- 2.** Να αναλάβει, αφού ενισχυθεί, η Υπηρεσία Α.Π.Ε. του ΥΠΕΚΑ την εξουσία και αρμοδιότητα για την παραγωγή και ενιαία εφαρμογή και ερμηνεία όλων των επιμέρους νομοθεσιών και διαδικασιών που εμπλέκουν τις Α.Π.Ε. και τον

συντονισμό των συναρμόδιων υπηρεσιών, με στόχο να επιλυθούν τα χρόνια και γνωστά προβλήματα της αδειοδοτικής διαδικασίας.

3. Να εφαρμοσθούν με διαφάνεια και ισοτιμία οι αρχές και οι κανόνες για την πρόσβαση στο δίκτυο που προβλέπει η ευρωπαϊκή νομοθεσία.
4. Να προωθηθούν κατά προτεραιότητα συγκεκριμένα σημαντικά έργα δικτύων και να αλλάξει ριζικά ο τρόπος σχεδιασμού και ανάπτυξης των υποδομών και του συμβατικού συστήματος ηλεκτροπαραγωγής ώστε να υποστηριχθεί η μεγάλη διείσδυση Α.Π.Ε.
5. Να προωθηθούν οι μικρές ανεμογεννήτριες ώστε ο κάθε πολίτης να απολαύσει τα οφέλη της αιολικής ενέργειας
6. Να τεθούν σε εφαρμογή εκτενή και μόνιμα προγράμματα ενημέρωσης για τους πολίτες, την αυτοδιοίκηση, τα στελέχη των δημοσίων υπηρεσιών και να ενεργοποιηθεί η διαδικασία για την απόδοση του 1% του τζίρου των αιολικών πάρκων στους οικιακούς καταναλωτές.

και

7. Να υπάρχει μεγιστοποίηση των θετικών αποτελεσμάτων με κίνητρα και ένα σχέδιο δράσης για την εγχώρια ανάπτυξη εξειδικευμένων και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών για την λειτουργία, επισκευή και κατασκευή εξοπλισμών αιολικής ενέργειας.

Για το δρόμο μετά το 2014, τα βασικά θέματα που έχουν επικρατήσει στην επικαιρότητα και σχετίζονται με την μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη των Α.Π.Ε. αφορούν τον μηχανισμό στήριξης και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης 2020. Οποιαδήποτε αλλαγή πρέπει να σχεδιασθεί προσεκτικά και πάντα υπό την προϋπόθεση ωρίμανσης και ανάπτυξης της αγοράς.

Στον ορίζοντα μετά το 2020 πρέπει να εξεταστεί με σοβαρότητα και μεθοδικότητα η διατύπωση ενός «Εθνικού Οράματος για τις Α.Π.Ε. με έμφαση την Αιολική Ενέργεια» που θα οδηγήσει μακροπρόθεσμα σε εγκατεστημένη ισχύ σημαντικά μεγαλύτερη των 7.500 MW με εξαγωγικό προσανατολισμό. Ένα τέτοιο σχέδιο δεν μπορεί παρά να βασίζεται στις Ελληνικές ιδιαιτερότητες και να περιλαμβάνει τη διασύνδεση των νησιών, τα θαλάσσια αιολικά πάρκα σε μεγάλα βάθη (πλωτά), την μεγάλης κλίμακας αντλαιοσταμείωση και επιπλέον τις διεθνείς διασυνδέσεις και την μαζική προώθηση της ηλεκτροκίνησης.

Η ΕΛΕΤΑΕΝ καταθέτει το Αναπτυξιακό Πακέτο ως βάση διαλόγου με την Πολιτεία, τα κόμματα και τους άλλους φορείς της αγοράς και φιλοδοξεί αυτό να αποτελέσει το έναυσμα για μια ειλικρινή και ουσιαστική συζήτηση που θα έχει ένα μόνο στόχο: Την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή.

A. Εισαγωγή – Η πορεία της ανάπτυξης των Α.Π.Ε. μέχρι σήμερα

Τα τελευταία χρόνια, σε περιβάλλον εντεινόμενης μεγάλης οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας είναι ο μοναδικός παραγωγικός κλάδος που συνεχίζει να αναπτύσσεται και μάλιστα με αυξανόμενο ρυθμό. Το 2011 ήταν έτος ρεκόρ για την αιολική ενέργεια. Το 2012 ήταν έτος ρεκόρ για τα φωτοβολταϊκά. Συνολικά, από την αρχή του 2011 έως και το Σεπτέμβριο 2012, δηλαδή σε λιγότερο από 2 έτη, έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα επενδύσεις Α.Π.Ε. που αγγίζουν τα 3 δις ευρώ.

Το μέγεθος αυτό είναι εντυπωσιακό και αποδεικνύει ότι όταν υπάρχει εμπιστοσύνη στις προσδοκίες μιας αγοράς τα επενδυτικά κεφάλαια κινητοποιούνται δημιουργώντας ανάπτυξη, δουλειές και προστιθέμενη αξία.

Η μεγάλη αυτή ανάπτυξη που γνώρισε ο κλάδος οφείλεται στις προσπάθειες των επιχειρήσεων, των εργαζομένων και του επιστημονικού κόσμου που επί χρόνια αγωνίζεται να μελετήσει και να αναπτύξει έργα σε ένα περιβάλλον που - παρά την κατά περιόδους υψηλή πολιτική στήριξη προς τις Α.Π.Ε. - παραμένει εχθρικό και αντιεπενδυτικό.

Το μέλλον της αγοράς των Α.Π.Ε., παρά τον ιδιαίτερο δυναμισμό της, συνδέεται άρρηκτα με την αποτελεσματική αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης. Το ευρύτερο δυσμενές περιβάλλον αποτελεί την πρώτη βασική παράμετρο που καθορίζει το πλαίσιο οποιασδήποτε ανάλυσης.

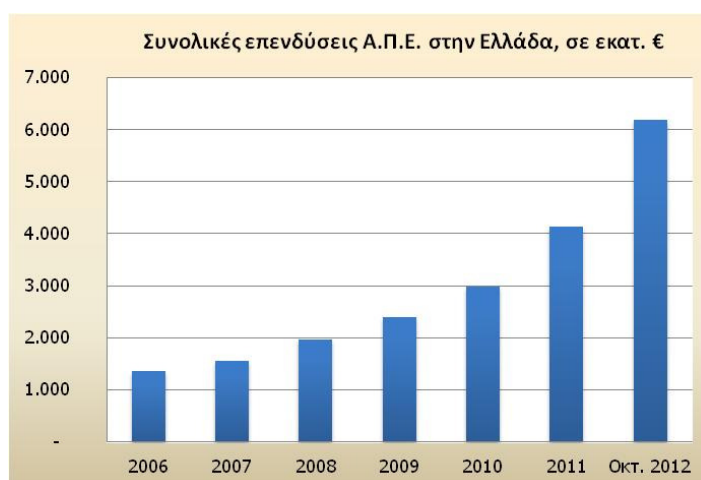
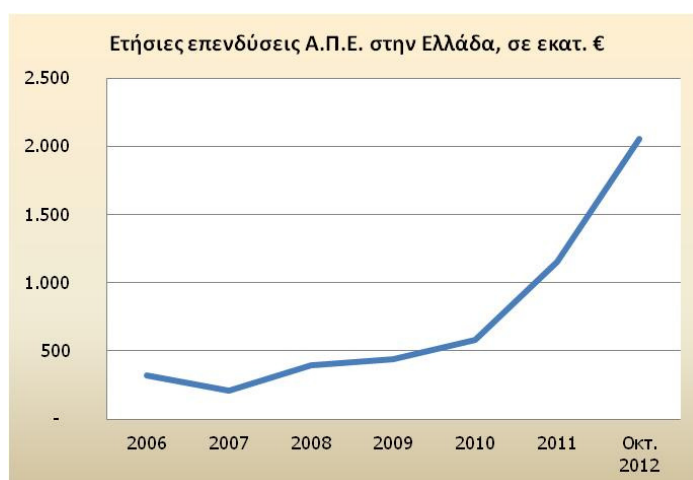
Η δεύτερη σημαντική παράμετρος είναι η, εδώ και 1,5 περίπου έτος, υποχώρηση της υψηλής πολιτικής υποστήριξης προώθησης των Α.Π.Ε. Η αυτού του είδους υποστήριξη των Α.Π.Ε. ξεκίνησε -και διατηρήθηκε ουσιαστικά ανελλιπώς- από το 2004 σηματοδοτώντας το πλαίσιο ανάπτυξής τους, παρά τα λάθη και τις αστοχίες σχεδιασμού αυτής της περιόδου. Τα λάθη αυτά και κυρίως η δυσκολία αποτελεσματικής μετάφρασης της πολιτικής υποστήριξης σε πράξη, αποτελούν ένα τυπικό παράδειγμα των συμπτωμάτων που μας οδήγησαν στη σημερινή κατάσταση κρίσης.

Στους ακόλουθους πίνακες περιλαμβάνονται τα αριθμητικά δεδομένα της ανάπτυξης κατά τα τελευταία εξετία ανά τεχνολογία Α.Π.Ε.

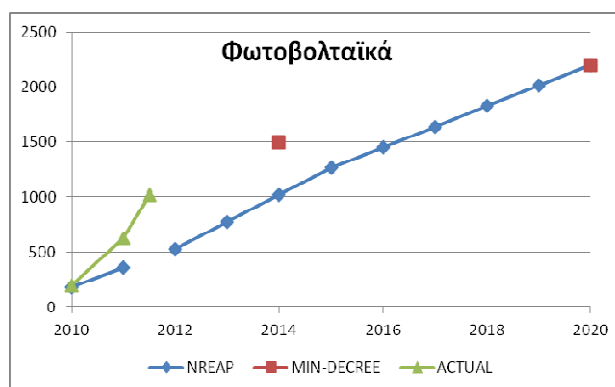
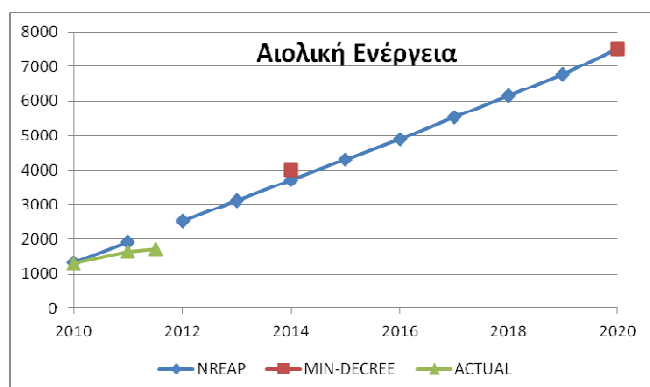
	ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ			
	Συνολική Εγκατεστημένη ισχύς [MW]	Ετήσια Εγκατεστημένη ισχύς [MW/έτος]	Ετήσιες επενδύσεις	
			εκατ. €	ανάπτυξη %
2006	748	146	205	24%
2007	849	101	141	13%
2008	995	146	205	17%
2009	1.154	159	222	16%
2010	1.320	166	224	14%
2011	1.635	315	410	24%
Οκτ. 2012	1.740	105	137	

	ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ			
	Συνολική Εγκατεστημένη ισχύς [MW]	Ετήσια Εγκατεστημένη ισχύς [MW/έτος]	Ετήσιες επενδύσεις	
			εκατ. €	ανάπτυξη %
2006				
2007	4	4	14	n/a
2008	15	11	39	275%
2009	45	30	105	200%
2010	153	108	324	206%
2011	440	287	718	149%
Οκτ. 2012	1.389	949	1.899	
	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΗΛΕΚΤΡΙΚΑ			
	Συνολική Εγκατεστημένη ισχύς [MW]	Ετήσια Εγκατεστημένη ισχύς [MW/έτος]	Ετήσιες επενδύσεις	
			εκατ. €	ανάπτυξη %
2006	73,68	25,52	54	53%
2007	95,50	21,82	46	30%
2008	158,42	62,92	132	66%
2009	182,61	24,19	51	15%
2010	196,83	14,22	30	8%
2011	205,33	8,50	18	4%
Οκτ. 2012	213,08	7,75	16	
	ΒΙΟΜΑΖΑ/ΒΙΟΑΕΡΙΟ			
	Συνολική Εγκατεστημένη ισχύς [MW]	Ετήσια Εγκατεστημένη ισχύς [MW/έτος]	Ετήσιες επενδύσεις	
			εκατ. €	ανάπτυξη %
2006	37,40	17,03	41	84%
2007	37,40	-	-	0%
2008	39,40	2,00	5	5%
2009	40,80	1,40	3	4%
2010	41,05	0,25	1	1%
2011	44,53	3,48	8	8%
Οκτ. 2012	44,75	0,22	1	
	ΣΥΜΠΑΡΑΓΩΓΗ			
	Συνολική Εγκατεστημένη ισχύς [MW]	Ετήσια Εγκατεστημένη ισχύς [MW/έτος]	Ετήσιες επενδύσεις	
			εκατ. €	ανάπτυξη %
2006	46,36	14	20	44%
2007	51,28	5	7	11%
2008	62,65	11	16	22%
2009	104,74	42	59	67%
2010	89,07			-14%
2011	89,07	-	-	0%
Οκτ. 2012	90,07	1	1	

ΣΥΝΟΛΟ Α.Π.Ε. και ΣΗΘΥΑ				
	Συνολική Εγκατεστημένη ισχύς [MW]	Ετήσια Εγκατεστημένη ισχύς [MW/έτος]	Ετήσιες επενδύσεις	
			εκατ. €	ανάπτυξη %
2006	906	203	319	31%
2007	1.037	131	208	15%
2008	1.271	234	396	25%
2009	1.527	256	440	22%
2010	1.800	273	579	24%
2011	2.414	614	1.154	39%
Οκτ. 2012	3.478	1064	2.054	50%



Σχήμα 1: Η εντυπωσιακή εξέλιξη των ετήσιων επενδύσεων Α.Π.Ε. στην Ελλάδα – Οι συνολικές επενδύσεις ξεπερνούν τα 6 δις Ευρώ



Σχήμα 2: Η εξέλιξη των αιολικών και φβ στην Ελλάδα, σε σχέση με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης και τους θεσμοθετημένους στόχους 2014 και 2020

Ο κλάδος των Α.Π.Ε. έχει το προνόμιο να αποτελεί μία από τις ελάχιστες επιλογές για να ανακοπεί η οικονομική και κοινωνική απαξίωση που βιώνουμε. Για δύο λόγους: πρώτον γιατί συγκεντρώνει δυναμικές επιχειρήσεις και υψηλό ανθρώπινο επιστημονικό δυναμικό, δηλαδή μερικές από τις πιο υγιείς δυνάμεις της ελληνικής κοινωνίας, και δεύτερον διότι παρουσιάζει επενδυτικές ευκαιρίες που μπορεί να φέρουν ανάπτυξη, απασχόληση και κοινωνικό πλεόνασμα.

Η ανάπτυξη των Α.Π.Ε. και ειδικά της Αιολικής Ενέργειας κατά τη διετία 2013-2014 και ακολούθως προς τον ορίζοντα του 2020 και του 2050, απαιτεί να ξεκαθαρίσουν για άλλη μια φορά τα πλεονεκτήματά τους και να επανεπιβεβαιωθεί η πολιτική και κοινωνική στήριξή τους, λόγω ακριβώς αυτών των πλεονεκτημάτων τους. Συνοπτικά:

- ✓ Οι ώριμες και οικονομικά ανταγωνιστικές Α.Π.Ε., όπως είναι η αιολική ενέργεια και τα μικρά υδροηλεκτρικά, προσφέρουν την πιο **φτηνή ηλεκτρική ενέργεια** ακόμα και χωρίς εσωτερίκευση του εξωτερικού κόστους ενέργειας (με την εξαίρεση ίσως του λιγνίτη).
- ✓ Είναι εγχώριες και επομένως εξοικονομούν για τις επόμενες δεκαετίες σημαντικές ποσότητες εισαγόμενων ορυκτών καυσίμων συμβάλλοντας τα μέγιστα στη **βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου**.
- ✓ Έχουν κατά την κατασκευή **μεγαλύτερη εθνική προστιθέμενη αξία** που κυμαίνεται από 35%-80% ανάλογα με την τεχνολογία, σε σχέση με τις τεχνολογίες ορυκτών καυσίμων.
- ✓ Παρά την αντίθετη εντύπωση, **δημιουργούν σημαντική απασχόληση κατά τη λειτουργία**. Για παράδειγμα η αιολική ενέργεια στην Ελλάδα έχει ήδη δημιουργήσει πολύ περισσότερες θέσεις ανά εγκατεστημένο MW σε σχέση με τις σύγχρονες μονάδες φυσικού αερίου.
- ✓ Είναι **αποκεντρωμένες** και επομένως τα αναπτυξιακά οφέλη τους διαχέονται αποτελεσματικότερα στην περιφέρεια.
- ✓ Μέσω του ειδικού τέλους 3% επί του κύκλου εργασιών που παρακρατάται, **προσφέρουν σημαντικούς πόρους στις τοπικές κοινωνίες** και τους πολίτες των περιοχών όπου εγκαθίστανται.
- ✓ Προσφέρονται ως επενδυτική επιλογή σε εισοδήματα όλων των τάξεων με αποτέλεσμα τη διάχυση της ανάπτυξης σε ευρύτερα κοινωνικά στρώματα και την **ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής**.
- ✓ Προσφέρονται για την **ανάπτυξη μιας σημαντικής υποστηρικτικής αγοράς υψηλής προστιθέμενης αξίας** όπως αναλύεται και στο παρόν σχέδιο.
- ✓ Και φυσικά προστατεύουν το περιβάλλον, εξοικονομούν εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου και **αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά την κλιματική αλλαγή**.

B. Το ευρύτερο πλαίσιο ανάπτυξης: Η ατελής απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Το ευρύτερο πλαίσιο εντός του οποίου έχουν αναπτυχθεί και αναπτύσσονται οι Α.Π.Ε. είναι φυσικά αυτό της ηλεκτροπαραγωγής. Οι θεσμικές εξελίξεις σε αυτό το επίπεδο επηρεάζουν φυσικά τις Α.Π.Ε. οι οποίες σταδιακά θα εντάσσονται με πιο ανταγωνιστικό τρόπο στην αγορά. Η κατεύθυνση στον κλάδο της ηλεκτρικής ενέργειας είναι αυτή της αποτελεσματικής και διαφανούς απελευθέρωσης, ώστε ο καταναλωτής να αποκτήσει επιλογές.

Στην Ελλάδα, η απελευθέρωση έχει παραμείνει ακόμα ζητούμενο, παρά τα οφέλη της και τις πολύ συγκεκριμένες πολιτικές που απαιτούνται.

Πιο συγκεκριμένα:

1. Η **πραγματική απελευθέρωση της ηλεκτρικής αγοράς** θα οδηγήσει σε ανταγωνισμό καυσίμων και επιχειρήσεων. Αυτό θα αποκαλύψει το πραγματικό κόστος, προς όφελος του καταναλωτή και των οικονομικά ανταγωνιστικών μορφών ενέργειας όπως είναι η Αιολική Ενέργεια. Όμως, η απελευθέρωση περνάει μέσα από ριζική αναδιάρθρωση της δομής και του μεγέθους των παικτών της αγοράς. Όποιο μοντέλο και αν επιλεγεί, όσο η ηλεκτρική αγορά θα κυριαρχείται από έναν καθετοποιημένο δεσπόζοντα παίκτη, οι μικρές ιδιωτικές επιχειρήσεις είτε στην παραγωγή είτε στην εμπορία, δεν θα μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά και βιώσιμα, με αποτέλεσμα είτε να κλείσουν είτε να πρέπει να αυξηθεί πολύ το κόστος για τον καταναλωτή. Αντίθετα, η ύπαρξη πολλών - σχεδόν ισοδύναμων- παικτών και μάλιστα με καθετοποιημένη διάρθρωση στην παραγωγή, τις εισαγωγές και την εμπορία, οδηγεί σε αποτελεσματικότερη διαχείριση του ρίσκου και συμπίεση του κόστους προς όφελος του καταναλωτή. Μια τέτοια υγιής ανταγωνιστική αγορά με βιώσιμες επιχειρήσεις δημιουργεί ασφάλεια εσόδων. Αυτό ευνοεί τις επενδύσεις και την ανάπτυξη.
2. **Απαιτούνται τιμολόγια που να αντανakλούν το κόστος.** Το αν σήμερα το πραγματικό κόστος δεν έχει ενσωματωθεί στα τιμολόγια, αυτό δεν σημαίνει ότι το κόστος αυτό δεν πληρώνεται. Κάποιος το πληρώνει. Για παράδειγμα, αν ο λιγνίτης δεν χρεώνεται, αυτό σημαίνει απώλεια εσόδων για τον κρατικό προϋπολογισμό και επομένως βάρος για τον φορολογούμενο. Ταυτόχρονα όμως δημιουργεί πρόβλημα στον ανταγωνισμό και την αποτελεσματική λειτουργία των επιχειρήσεων ηλεκτρισμού.
3. Αποτέλεσμα της ατελούς απελευθέρωσης και της αδιαφάνειας των τιμολογίων είναι ότι **οι επιχειρήσεις ηλεκτρισμού απαιτούν διοικητική διασφάλιση των εσόδων τους.** Έτσι έχει διαμορφωθεί μια υπερ-ρυθμισμένη αγορά, με την έννοια ότι τα έσοδα των συμβατικών παραγωγών δεν προέρχονται από τον ανταγωνισμό αλλά από διοικητικούς μηχανισμούς που εγγυώνται το ύψος τους. Έτσι σήμερα, οι συμβατικοί παραγωγοί απολαμβάνουν δύο είδη εσόδων:
 - Τα έσοδα από τη χονδρεμπορική αγορά (δηλ. την Οριακή Τιμή Συστήματος) που είναι σε σημαντικό βαθμό ρυθμισμένη,

- Τα έσοδα εκτός της χονδρεμπορικής αγοράς, μέσω καθαρά διοικητικών μηχανισμών όπως ο μηχανισμός διαθεσιμότητας ισχύος (ΜΔΙ) και ο μηχανισμός ανάκτησης μεταβλητού κόστους (ΜΑΜΚ).

Όλα τα παραπάνω σημαίνουν ότι το πραγματικό κόστος της συμβατικής ηλεκτροπαραγωγής δεν είναι μόνο η Οριακή Τιμή Συστήματος, αλλά συμπεριλαμβάνει τα έσοδα εκτός χονδρεμπορικής αγοράς (ΜΔΙ, ΜΑΜΚ) και τα κρυφά κόστη που δεν απεικονίζονται πουθενά. Αυτά φυσικά είναι γνωστά και με την επανάληψή τους κομίζουμε γλαύκας εις Αθήνας. Η επισήμανσή τους όμως έχει σημασία διότι οι πολιτικές αυτές, απόρροια της ατελούς απελευθέρωσης, αυξάνουν σημαντικά το κόστος ηλεκτρισμού.

Τα περιθώρια μείωσης του κόστους που υπάρχουν στην παραγωγή και προμήθεια ρεύματος είναι σημαντικά. Τα περιθώρια αυτά εντοπίζονται, μεταξύ άλλων, στο υψηλό κόστος που δημιουργείται εξαιτίας των προβλημάτων στην προμήθεια των συμβατικών καυσίμων, είτε εισαγόμενων λόγω του ανεπαρκούς ανταγωνισμού στην αγορά φυσικού αερίου, είτε εγχώριων λόγω των περιορισμών στην ισότιμη πρόσβαση. Σημαντική μείωση του κόστους μπορεί να προέλθει και από την άρση των απίθανων στρεβλώσεων στη λιανική αγορά και τη βελτίωση της χρήσης των δικτύων.

Συνοπτικά:

1. Η συμπίεση του κόστους παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας είναι σημαντική προτεραιότητα, προκειμένου να αποφευχθεί η υπερβολική επιβάρυνση του καταναλωτή. Σε μια περίοδο που οι Α.Π.Ε. στοχοποιούνται εύκολα και άδικα, είναι σημαντικό να αναδεικνύονται τα μεγάλα περιθώρια συμπίεσης του κόστους για τον καταναλωτή που πραγματικά υπάρχουν σε όλο το κύκλωμα παραγωγής – προμήθειας. Ενδεικτικά αναφέρονται τα περιθώρια μεγάλης μείωσης κόστους στην αξιοποίηση και την προμήθεια καυσίμων (απελευθέρωση αγοράς φυσικού αερίου, αποδοτική χρήση μονάδων, αποτελεσματική διαχείριση και ισότιμη πρόσβαση στους ενεργειακούς πόρους ασχέτως των τελικών πολιτικών αποφάσεων επί του μοντέλου που θα εφαρμοσθεί, βελτιστοποίηση της χρήσης των υποδομών ώστε να μειωθούν τα σχετικά κόστη κλπ).
2. Η συνολική αναδιάρθρωση της δομής της αγοράς και του μεγέθους των παικτών είναι απαραίτητη ώστε να εξασφαλίζεται ισότιμος ανταγωνισμός επιχειρήσεων και καυσίμων και να εκλείψει η ανάγκη ασύμμετρων μηχανισμών, που οδηγούν σε αύξηση του συνολικού κόστους. Υπό την προϋπόθεση της αληθινής και τίμιας απελευθέρωσης, ο εκσυγχρονισμός των μηχανισμών αυτών είναι απαραίτητος. Ενδεικτικά αναφέρεται η εναρμόνιση του Μηχανισμού Διαθεσιμότητας Ισχύος με τους κανόνες της αγοράς.
3. Η άρση των στρεβλώσεων και των σταυροειδών επιδοτήσεων στα τιμολόγια λιανικής είναι παράλληλο ζητούμενο. Στην κατεύθυνση αυτή θα συμβάλει και η σταδιακή άρση των περισσότερων από τα ποικιλώνυμα τέλη (levies), που τείνουν να υπερτιμώνται και να επιδοτούν το ένα το άλλο, είτε αυτά απεικονίζονται διακριτά στα τιμολόγια λιανικής είτε όχι. Απαιτείται η ανάδειξη των προμηθευτών σε πραγματικούς και υπεύθυνους πυλώνες της αγοράς.

4. Η δημιουργία Φορέα Κάλυψης για το σύνολο των οικονομικών συναλλαγών της αγοράς είναι μια ιδέα που αν και είχε κατατεθεί από τη ΡΑΕ τελικά αποσύρθηκε λόγω αδυναμίας υλοποίησης. Όμως η ιδέα αυτή δεν πρέπει να εγκαταλειφθεί αφού η οικονομική κρίση έχει αναδείξει την μεγάλη σημασία ενός τέτοιου φορέα, ειδικά εάν ληφθούν υπόψη οι τεράστιες επισφάλειες της Προμήθειας. Φυσικά ο τρόπος χρηματοδότησής του είναι εξαιρετικά κρίσιμος. Ανάμεσα στις προτάσεις που έχουν καταθέσει οι επίσημοι φορείς των Α.Π.Ε.¹ περιλαμβάνεται η διερεύνηση της δυνατότητας κεφαλαιοποίησης του ελλείμματος της Προμήθειας κατά το πρότυπο του ανάλογου ισπανικού νόμου και κάλυψη των ομολογιών από τον Μηχανισμό Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.
5. Η πλήρης απεμπλοκή των δραστηριοτήτων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας από την είσπραξη τελών υπέρ τρίτων (δημοτικά τέλη, ΕΕΤΗΔΕ, τέλος ΕΡΤ κ.α.) είναι απαραίτητη. Τέτοιες πρακτικές ήταν πιθανά ανεκτές κατά τις παρελθούσες περιόδους της εικονικής ευμάρειας αλλά έχουν καταστεί πλέον μη ανεκτές στο περιβάλλον της σημερινής κρίσης. Παράλληλα απαιτείται άμεσα μείωση της εξαντλητικής φορολόγησης που εφαρμόζεται σήμερα στην ηλεκτρική ενέργεια και τα καύσιμα παραγωγής της.

Η Κυβέρνηση οφείλει να ιεραρχήσει ορθολογικά τις προτεραιότητες αυτές. Να προτάξει τα ουσιαστικά και μεγάλα προβλήματα της αγοράς και να μην παρασύρεται από την εύκολη και ανέξοδη στοχοποίηση των Α.Π.Ε. Ακολούθως, η πολιτική για τις Α.Π.Ε. πρέπει να διασφαλίζει την ανάπτυξη των επενδύσεων χωρίς υπερβολική αποζημίωση και την βιωσιμότητα του μηχανισμού στήριξης μέσω της άρσης των στρεβλώσεων του Ειδικού Τέλους, οι οποίες επιβαρύνουν τον καταναλωτή, επιδοτούν το κόστος των προμηθευτών και δυσφημούν τις Α.Π.Ε.

¹ Βλ. τις προτάσεις των φορέων Α.Π.Ε. <http://www.eletaen.gr/drupal/bulleting/593>

Γ. Ανανεώσιμες Πηγές: Ανάπτυξη με 6+1 άξονες παρέμβασης με έμφαση στην Αιολική Ενέργεια

Η ΕΛΕΤΑΕΝ καταθέτει σε ένα κωδικοποιημένο κείμενο θέσεων και προτάσεων, τις ελάχιστες δράσεις και πρωτοβουλίες που οφείλει να αναλάβει σε βράχυ-μέσο-πρόθεσμο ορίζοντα η Ελληνική Πολιτεία. Η πολιτική βάση των προτάσεων της ΕΛΕΤΑΕΝ είναι:

- Η ανάπτυξη είναι μοναδική επιλογή και απόλυτη προτεραιότητα της χώρας. Η ανάπτυξη δημιουργεί απασχόληση, έσοδα για το κράτος, ευημερία για τους πολίτες.
- Ο στόχος Α.Π.Ε. για το 2020 δεν είναι μια απλή νομική υποχρέωση που δημιουργείται από τη συμμετοχή της Ελλάδας στην ευρωπαϊκή οικογένεια και η παραβίαση της οποίας θα έχει απτές οικονομικές συνέπειες. Είναι μια κυρίαρχη οικονομική, πολιτική, περιβαλλοντική και κοινωνική επιλογή, είναι μια ενεργειακή προτεραιότητα ύψιστης σημασίας που επιβάλλεται από το σεβασμό στις επόμενες γενιές.

Οι άξονες παρέμβασης που συνιστούν το Αναπτυξιακό Πακέτο 2013-2014 για τις Α.Π.Ε. με έμφαση στην αιολική ενέργεια, είναι:

1. Να αναπτυχθούν πολιτικές διευκόλυνσης της χρηματοδότησης. Αυτό περιλαμβάνει μια βεντάλια μέτρων από την ενεργοποίηση ξανά των Οργανισμών Εξαγωγικών Πιστώσεων (Export Credit Agencies) μέχρι την αύξηση της ασφάλειας εσόδων μέσω του εξορθολιγισμού του συστήματος χρηματοδότησης του μηχανισμού στήριξης ώστε να εξαλειφθεί τα έλλειμμα.
2. Να αναλάβει, αφού ενισχυθεί, η Υπηρεσία Α.Π.Ε. του ΥΠΕΚΑ την εξουσία και αρμοδιότητα για την παραγωγή και ενιαία εφαρμογή και ερμηνεία όλων των επιμέρους νομοθεσιών και διαδικασιών που εμπλέκουν τις Α.Π.Ε. και τον συντονισμό των συναρμόδιων υπηρεσιών, με στόχο να επιλυθούν τα χρόνια και γνωστά προβλήματα της αδειοδοτικής διαδικασίας.
3. Να εφαρμοσθούν με διαφάνεια και ισοτιμία οι αρχές και οι κανόνες για την πρόσβαση στο δίκτυο που προβλέπει η ευρωπαϊκή νομοθεσία.
4. Να προωθηθούν κατά προτεραιότητα συγκεκριμένα σημαντικά έργα δικτύων και να αλλάξει ριζικά ο τρόπος σχεδιασμού και ανάπτυξης των υποδομών και του συμβατικού συστήματος ηλεκτροπαραγωγής ώστε να υποστηριχθεί η μεγάλη διείσδυση Α.Π.Ε.
5. Να προωθηθούν οι μικρές ανεμογεννήτριες ώστε ο κάθε πολίτης να απολαύσει τα οφέλη της αιολικής ενέργειας
6. Να τεθούν σε εφαρμογή εκτενή και μόνιμα προγράμματα ενημέρωσης για τους πολίτες, την αυτοδιοίκηση, τα στελέχη των δημοσίων υπηρεσιών και να ενεργοποιηθεί η διαδικασία για την απόδοση του 1% του τζίρου των αιολικών πάρκων στους οικιακούς καταναλωτές.

και

- 7.** Να υπάρχει μεγιστοποίηση των θετικών αποτελεσμάτων με κίνητρα και ένα σχέδιο δράσης για την εγχώρια ανάπτυξη εξειδικευμένων και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών για την λειτουργία, επισκευή και κατασκευή εξοπλισμών αεροναυτικής ενέργειας.

Πιο αναλυτικά:

Γ.1 Πρώτος Άξονας

Θέματα χρηματοδότησης και ασφάλειας εσόδων

- Πολιτική ενεργοποίηση και την αξιοποίηση ξανά των Οργανισμών Εξαγωγικών Πιστώσεων και πολιτική υποστήριξη στην προσπάθεια ενεργοποίησης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, όπως έγινε πρόσφατα με την παροχή εγγυοδοσίας από το Κράτος για δάνεια της ΕΙΒ σε άλλες περιπτώσεις.
- Διερεύνηση της δυνατότητας για εγγύηση της αξιοπιστίας και επάρκειας των συμβάσεων πώλησης ενέργειας (bankability των Power Purchase Agreements) μέσω των ευρωπαϊκών μηχανισμών.
- Διαφανής και αξιόπιστη αποτίμηση των Α.Π.Ε. και του αληθινού κόστους/οφέλους που προκαλούν στις τιμές της χονδρεμπορικής και της λιανικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας:
 - διαφανής λειτουργία χονδρεμπορικής αγοράς χωρίς στρεβλώσεις και αποτίμηση του συνολικού κόστους παραγωγής,
 - σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, απαιτείται ο υπολογισμός της πραγματικής επιπτώσης/οφέλους των Α.Π.Ε. να γίνεται με σύγκριση της αποζημίωσης που λαμβάνουν με το συνολικό αποφευγόμενο και όχι μόνο το μεταβλητό κόστος παραγωγής. Διευκρινίζεται ότι σήμερα η ΟΤΣ με την οποία συγκρίνονται οι τιμές Α.Π.Ε. προκειμένου να καθορισθεί το Ειδικό Τέλος ΕΤΜΕΑΡ –ακόμα και αν αυτή καθορίζεται τίμια και με διαφάνεια από την αγορά – δεν ενσωματώνει όλα τα στοιχεία κόστους για τον προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας και κυρίως την αξία που προσφέρουν οι Α.Π.Ε. στο Σύστημα και η οποία θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του ΕΤΜΕΑΡ.
- Σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα απαιτείται η διασφάλιση επαρκούς και μακροχρόνιας χρηματοδότησης για το μηχανισμό στήριξης με μείωση του ρυθμιστικού ρίσκου. Το σύστημα συλλογής των απαραίτητων πόρων πρέπει να αναδιαρθρωθεί και επανασχεδιασθεί πλήρως. Η χρηματοδότηση δεν πρέπει να εξαρτάται από την έκδοση υπουργικών αποφάσεων που μπορεί να καθυστερεί.

Η βιώσιμη λύση είναι:

1. **η ευθύνη πληρωμής του ΕΤΜΕΑΡ να μεταφερθεί πλήρως στους προμηθευτές και να ενσωματωθεί στο κόστος τους,**
2. το ΕΤΜΕΑΡ, ως διακριτό στοιχείο κόστους του προμηθευτή, **να μετονομαστεί** ώστε η ονομασία του να αντιπροσωπεύει την αληθή του φύση που είναι η κάλυψη μιας χρηματικής διαφοράς (feed in tariff μείον οριακή τιμή συστήματος), η οποία δεν σχετίζεται και δεν αντανakλά κανένα κόστος, ούτε των Α.Π.Ε. ούτε της μείωσης των εκπομπών. Ως ορθή ονομασία προτείνεται το Τέλος Εξισορρόπησης,

3. παράλληλα με τα ανωτέρω, προκειμένου ο καταναλωτής να λαμβάνει με διαφάνεια πλήρη ενημέρωση για το κόστος της ενέργειας που καταναλώνει, θα πρέπει να υπολογισθεί το αληθινό πρόσθετο κόστος/όφελος χάρη στις Α.Π.Ε.

Η ανωτέρω πρόταση είναι πλήρως συμβατή με το σημερινό και το μελλοντικό μοντέλο της αγοράς ηλεκτρισμού όπως επίσης και με την Ευρωπαϊκή νομολογία περί κρατικών ενισχύσεων.

Γ.2. Δεύτερος άξονας

Θέματα αδειοδότησης και χρήσεων γης.

2.1. Ανάθεση στην Υπηρεσία Α.Π.Ε. εξουσιών και αρμοδιοτήτων να ερμηνεύει και να εντέλει την εφαρμογή των επιμέρους νομοθεσιών

Το μεγάλο πρόβλημα της ενιαίας έκφρασης του Κράτους και της Διοίκησης όσον αφορά την προώθηση των Α.Π.Ε. παραμένει. Το κάθε ξεχωριστό Υπουργείο ή ακόμα και η κάθε ξεχωριστή Γενική Διεύθυνση του ίδιου Υπουργείου, αντιλαμβάνεται διαφορετικά και εφαρμόζει με άλλο τρόπο τη νομοθεσία. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η νομοθεσία για την εγκατάσταση Α.Π.Ε. σε αναδασωτέες εκτάσεις και η νομοθεσία για τις προστατευόμενες περιοχές.

Η μόνιμη και σταθερή αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος μπορεί να προέλθει μόνο μέσα από την ανάθεση επαρκών εξουσιών και αρμοδιοτήτων σε μια διοικητική δομή που θα έχει ταυτόχρονα επιτελικό και εκτελεστικό ρόλο. Δυστυχώς, η ενσωμάτωση των επιμέρους διευθύνσεων Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Δασών σε ένα Υπουργείο πριν από μερικά χρόνια, έχει παραμείνει μια απλή συγκόλληση ξεχωριστών τμημάτων τα οποία συνεχίζουν να λειτουργούν ανεξάρτητα και εν πολλοίς συγκρουσιακά.

Απαιτείται:

1. Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, να ανατεθούν στην Υπηρεσία Α.Π.Ε. του ΥΠΕΚΑ σαφείς και εκτενείς αρμοδιότητες να ερμηνεύει και να εντέλει τον τρόπο εφαρμογής όλων των επιμέρους νομοθεσιών που εμπλέκονται με τις Α.Π.Ε. ακόμα και αν αυτές αφορούν άλλα αντικείμενα. Έτσι όταν εμφανίζεται διχογνωμία για τον τρόπο που θα εφαρμοσθεί μια επιμέρους νομοθεσία στην περίπτωση των Α.Π.Ε. (π.χ. η νομοθεσία περί δασών και αναδασωτέων) η επίλυση έρχεται μέσω της εφαρμογής της γνώμης της Υπηρεσίας Α.Π.Ε.
2. Σε μεσο-πρόθεσμο ορίζοντα απαιτείται η στελέχωση της Υπηρεσίας Α.Π.Ε. με στελέχη της διοίκησης με εμπειρία σε όλες τις συναρμόδιες διευθύνσεις και νομοθεσίες (δασική, περιβαλλοντική, χωροταξική, αγροτική, πολεοδομική, αρχαιολογική κλπ.) έτσι ώστε η Υπηρεσία να εξελιχθεί σε ένα λειτουργικό one-stop-shop που δεν θα εντέλει απλώς αλλά θα εφαρμόζει άμεσα τη νομοθεσία και τις διαδικασίες.

2.2. Να αντιμετωπιστούν οι χρόνιες γραφειοκρατικές και λοιπές αδειοδοτικές αδυναμίες που αναστέλλουν την ανάπτυξη

Η έκθεση που ετοίμασε το ΥΠΕΚΑ σε συνεργασία με τους φορείς του κλάδου Α.Π.Ε. και υπέβαλε στην Τρόικα τον Απρίλιο του 2012 περιέχει μια ικανοποιητική καταγραφή των μέτρων που πρέπει να ληφθούν, ασχέτως των

πιθανών επιμέρους διαφωνιών. Η δρομολόγηση των μέτρων αυτών όμως έχει καθυστερήσει.

2.2.1. Διαδικασίες αδειοδότησης

Τα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν είναι:

- Η ανεπαρκής εφαρμογή του ν.3851/2010 από τις συναρμόδιες υπηρεσίες που συνεχίζουν να γνωμοδοτούν πέραν των αρμοδιοτήτων τους.
- Η περιπτώσιολογική ερμηνεία των επιμέρους νομοθεσιών (δασική, αγροτική, πολεοδομική κλπ.) που εμπλέκουν τις Α.Π.Ε., από τις αρμόδιες υπηρεσίες χωρίς συντονισμό με την Υπηρεσία Α.Π.Ε.
- Τα γενικότερα θέματα απουσίας δασολογίου και κτηματολογίου, η έλλειψη των οποίων δεν μπορεί να προβάλλεται ως άλλοθι για την ανάπτυξη των ΑΠΕ.

2.2.2. Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο Α.Π.Ε.

- Χρειάζεται άρση τεχνικών περιορισμών που έχουν επιλοχώσει στο κείμενο και δεν σχετίζονται με την χωροταξία (π.χ. 2,5d) και τροποποίηση διαφόρων άλλων σημείων που εμφανίζουν προβλήματα εφαρμογής.
- Υπάρχουν υποκείμενα σχέδια χρήσης γης ή αποφάσεις διαχείρισης και κήρυξης προστατευόμενων περιοχών που δεν εναρμονίζονται με το ΕΧΠ-ΑΠΕ και συνεχίζουν να προκαλούν προβλήματα παρά τις ρητές διατάξεις του ν.3851/2010.

2.2.3. Αναδασωτέες εκτάσεις

Η δασική νομοθεσία (αρ. 45 και 58 του ν.998/1979) επιτρέπει από το 2001 συνεχώς, με σαφήνεια και καθαρότητα την εγκατάσταση Α.Π.Ε. σε αναδασωτέες εκτάσεις. Τα έργα Α.Π.Ε. δεν εμποδίζουν και δεν αντιστρατεύονται το σκοπό της αναδάσωσης. Η απαγόρευση εγκατάστασης Α.Π.Ε. σε αναδασωτέες εκτάσεις οδηγεί σε λογικά άτοπα που έχουν εξηγηθεί πολλές φορές (π.χ. να προτιμάται η εγκατάσταση σε μια δασική περιοχή από μια περιοχή που ήταν πριν δασική και κήκε).

Μέχρι πρόσφορα, η διοίκηση δεν εφαρμόζε τη νομοθεσία με πρόφαση την αναμονή της απόφασης του ΣΤΕ, το οποίο πλέον με απόφαση της Ολομέλειας απάντησε θετικά. Η Διοίκηση οφείλει να συμμορφωθεί με θετική ενέργεια στην απόφαση του Δικαστηρίου.

2.2.4. Βιοποικιλότητα

- Απαιτείται η έκδοση Εγκυκλίου ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα από το ανεπαρκές και μη συγκεκριμένο πλαίσιο προστασίας των προστατευόμενων περιοχών και την ύπαρξη πλήθους μη εγκεκριμένων μελετών διαχείρισης που περιέχουν περιοριστικές διατάξεις για τις Α.Π.Ε. οι οποίες δυστυχώς

λαμβάνονται υπόψη από τις υπηρεσίες κατά την εξέταση των αιτημάτων αδειοδότησης, κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας και του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Α.Π.Ε.

- Να τροποποιηθούν οι ΚΥΑ ή τα ΠΔ που έχουν εκδοθεί με βάση Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες που δεν λαμβάνουν υπόψη τις Α.Π.Ε., ακριβώς όπως προβλέπει ο ν. 3851/2010.

2.2.5. Περιβαλλοντική νομοθεσία

- Να ολοκληρωθεί η αναμόρφωση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης με ριζική απλοποίηση, διασφάλιση ουσιαστικών ελέγχων για την προστασία του περιβάλλοντος και τυποποίηση της περιβαλλοντικής διαδικασίας και των σχετικών όρων ανά τεχνολογία.

2.2.6. Αρχαιολογική νομοθεσία

- Να εναρμονισθεί η αρχαιολογική νομοθεσία με το ΕΧΠ-ΑΠΕ, μέσω της έκδοσης της Υπουργικής Απόφασης που προβλέπει ο ν.3851/2010

Γ.3. Τρίτος άξονας

Πρόσβαση στο δίκτυο και κορεσμός

- Το προκριθέν μοντέλο του ΙΤΟ (Άρθρο 17 της Οδηγίας 2009/72/ΕΚ) δεν διασφαλίζει μακροπρόθεσμα την ομαλή και υγιή λειτουργία της αγοράς και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ως μεταβατική λύση μέχρι την πλήρη εφαρμογή του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού (Άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/72/ΕΚ). Ειδικά για τις Α.Π.Ε., το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού θα συμβάλει στην ισότιμη πρόσβαση τρίτων, στην αποκάλυψη του πραγματικού κόστους κλπ.
- Απαιτείται πλήρης και ενιαία εφαρμογή των αρχών ισότιμης πρόσβασης τρίτων στα δίκτυα. Διαφάνεια στο κόστος και τις χρεώσεις ελέγχου μελετών, εκτέλεσης έργων και παραλαβής έργων σύνδεσης από τον Κύριο του Συστήματος.
- Απαιτείται πλήρης εφαρμογή της προτεραιότητας των Α.Π.Ε. στην πρόσβαση στα δίκτυα έναντι συμβατικών σταθμών.
- Απαιτείται πλήρης εφαρμογή της προτεραιότητας των Α.Π.Ε. στην κατανομή του φορτίου έναντι άλλων μορφών που δεν είναι Α.Π.Ε.

Περαιτέρω πρέπει να αντιμετωπιστεί το ιδιαίτερο θέμα του θεωρητικού κορεσμού που επικαλούνται οι Διαχειριστές προκειμένου να αρνούνται την χορήγηση νέων προσφορών σύνδεσης. Πρέπει να χορηγηθούν άμεσα και άλλες δεσμευτικές προσφορές σύνδεσης σε νέα έργα Α.Π.Ε. μέχρι μια εύλογη υπερδέσμευση (overbooking) του διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου (π.χ. στο διπλάσιο). Έτσι θα μεγιστοποιηθεί η πιθανότητα επιτυχίας της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας και θα υπάρξει μεγαλύτερη διαθεσιμότητα έργων στην αγορά (και άρα πτώση των τιμών των αδειών).

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο ΑΔΜΗΕ και ο ΔΕΔΔΗΕ δεν θα αντιμετωπίσουν το (ούτως ή άλλως απίθανο έως αδύνατο) ενδεχόμενο να υλοποιηθούν όλα τα έργα και να αδυνατούν να τα εξυπηρετήσουν, στις νέες δεσμευτικές προσφορές που θα χορηγούν μέσω του overbooking στα νέα έργα θα περιλαμβάνεται ειδικός όρος σύμφωνα με τον οποίο, εάν κατά την λειτουργία των έργων εμφανιστεί πρόβλημα ασφάλειας του ηλεκτρικού συστήματος επειδή έχουν τελικά υλοποιηθεί περισσότερα έργα Α.Π.Ε. από όσα αυτό είναι δυνατό να δεχθεί, τότε τα έργα αυτά (με τον ειδικό όρο) θα περικόπτονται κατά προτεραιότητα. Τέτοιο μοντέλο έχει ήδη εφαρμοσθεί με επιτυχία στα αιολικά πάρκα της Θράκης και της Κρήτης.

Φυσικά πρέπει να εφαρμοσθεί αυστηρά η υφιστάμενη νομοθεσία για την ανάκληση όσων αδειών καθυστερούν με ευθύνη των υποψηφίων παραγωγών.

Γ.4. Τέταρτος άξονας

Τεχνικά – τεχνολογικά εμπόδια και εμπόδια υποδομών.

- Προτεραιότητα στην προώθηση κρίσιμων έργων δικτύων που είτε έχουν καθυστερήσει είτε καρκινοβατούν. Τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι:
 - η διασύνδεση Νέα Μάκρη – Πολυπόταμος – Νότια Εύβοια και
 - η διασύνδεση των Κυκλάδων
 - ο βρόχος 400 kV της Πελοποννήσου

Τα έργα αυτά θα επιτρέψουν την άμεση σύνδεση ώριμων έργων Α.Π.Ε.

- Προώθηση του προγράμματος διασυνδέσεων στο Αιγαίο με σκοπό την αξιοποίηση του αιολικού δυναμικού των νησιών και την εξοικονόμηση εισαγόμενων ορυκτών καυσίμων.
- Απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης και κατασκευής νέων έργων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να αντιμετωπιστούν τα τοπικά θέματα κορεσμού. Άρση των εμποδίων εισόδου τρίτων παικτών στην ανάπτυξη και κατασκευή νέων δικτύων.
- Ανάπτυξη (από εδώ και πέρα τουλάχιστον) ευέλικτου συμβατικό σύστημα ηλεκτροπαραγωγής ικανό να υποστηρίξει την μεγάλη διείσδυση Α.Π.Ε. Χρειάζεται αυστηροποίηση των προδιαγραφών για την αδειοδότηση και την εγκατάσταση νέων σταθμών που θα πρέπει να εξασφαλίζουν την μέγιστη δυνατή ευελιξία (παραδειγματικά, δεν μπορεί να αδειοδοτούνται και να εγκαθίστανται σταθμοί συνδυασμένου κύκλου με εξαιρετικά υψηλά τεχνικά ελάχιστα).
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών πληροφορικής και αυτόματου ελέγχου στα δίκτυα διανομής για μεγιστοποίηση της διείσδυσης Α.Π.Ε. και της εξοικονόμησης ενέργειας.
- Προώθηση συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας όπως αντλησιοταμίευσης.
- Επιτάχυνση στην ανάπτυξη των μεγάλων εγχώριων και διεθνών διασυνδέσεων –εντός και εκτός της χώρας- ώστε να επιτευχθεί ικανοποιητικός βαθμός ολοκλήρωσης του ελληνικού συστήματος στο ευρωπαϊκό.

Γ.5. Πέμπτος άξονας

Μικρές ανεμογεννήτριες

Οι μικρές ανεμογεννήτριες συμβάλουν στη διάχυση της ανάπτυξης και συμβάλουν ώστε ο κάθε πολίτης να απολαύσει το όφελος της αιολικής ενέργειας. Απαιτείται όμως προσοχή και αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα κατάχρησης και κατάτμησης έργων.

Από τον Ιούνιο 2010 που ουσιαστικά δόθηκε, με το ν.3851/2010, η πρακτική δυνατότητα εγκατάστασης μικρών ΑΓ στο δίκτυο, δεν έχουν ακόμα καθορισθεί οι γενικοί όροι και προϋποθέσεις σύνδεσης. Φυσιολογικά, το ζήτημα αυτό θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου, ο οποίος όμως δεν υπάρχει. Η πρώτη και μεγάλη προτεραιότητα λοιπόν είναι αυτό ακριβώς:

- Να καθορισθεί με διαφανή και ισότιμο τρόπο από τον Διαχειριστή, η διαδικασία και οι όροι πρόσβασης και παροχής σύνδεσης στη δίκτυο. Οι όροι δεν θα πρέπει να οδηγούν σε ασύμμετρες και μη αναλογικές απαιτήσεις εις βάρος της τεχνολογίας των μικρών ΑΓ και θα πρέπει ταυτόχρονα να εξασφαλίζουν την ασφάλεια λειτουργίας αυτών.

Η χρήση ασφαλών προϊόντων με χαμηλό βαθμό όχλησης είναι ευθύνη της πολιτείας και του κλάδου. Η διασφάλιση της χρήσης τέτοιων ποιοτικών προϊόντων προστατεύει τον καταναλωτή, την ανάπτυξη της αγοράς και την φήμη της αιολικής ενέργειας ως μια φτηνής, φιλικής και ασφαλούς λύσης. Από την άλλη πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι δεν υπάρχει στη διεθνή αγορά μικρή ανεμογεννήτρια που να διαθέτει τις πιστοποιήσεις που διαθέτουν οι μεγάλες, κυρίως διότι το κόστος της διαδικασίας δεν δικαιολογείται από το μέγεθος και την αξία του προϊόντος. Υπάρχουν όμως ποικίλα εθνικά πρότυπα που καλύπτουν επιμέρους απαιτήσεις.

Απαιτείται φυσικά να ρυθμιστούν:

- Θέματα κτιριοδομικού κανονισμού και πολεοδομικής νομοθεσίας
- Θέματα χρήσεων γης
- Θέματα περιβαλλοντικής αδειοδότησης

Στο Παράρτημα Π3 παρατίθενται οι προτάσεις της ΕΛΕΤΑΕΝ.

Γ.6. Έκτος άξονας

Ενημέρωση – Αποδοχή.

Τα ζητούμενα είναι πάγια:

- Εκτενές και διαρκές πρόγραμμα ενημέρωσης ώστε να αντιμετωπιστεί η μειωμένη κοινωνική αποδοχή των επενδύσεων Α.Π.Ε. και των επενδύσεων σε δίκτυα και υποδομές.
- Πρόγραμμα ενημέρωσης και πληροφόρησης των εκλεγμένων αρχόντων περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Πρόγραμμα ενημέρωσης και διάχυσης της πληροφορίας και της πολιτικής στα περιφερειακά και τοπικά όργανα διοίκησης (Δ/νσεις ΠΕΧΩ, Δασών κλπ.).
- Ενεργοποίηση της διαδικασίας για απόδοση του 1% του τζίρου των έργων στους πολίτες που εκκρεμεί από τον Ιούνιο 2010.

Γ.7. Έβδομος άξονας

Έρευνα και Ανάπτυξη για μεγιστοποίηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας

Απαιτούνται στοχευμένα ερευνητικά / επιδεικτικά προγράμματα, με την απαραίτητη συμμετοχή της βιομηχανίας και των ερευνητικών φορέων, μέσω των οποίων θα εμποδωθούν οι απαιτούμενες συνεργασίες και θα παραχθεί και επεκταθεί η αναγκαία τεχνογνωσία, σε αντικείμενα που σχετίζονται με τις ελληνικές ιδιαιτερότητες π.χ. τη διασύνδεση των νησιών, τα θαλάσσια αιολικά πάρκα σε μεγάλα βάθη (πλωτά), την μεγάλης κλίμακας αντλιοσταμείωση για την εξισορρόπηση της ισχύος κλπ.

Τέτοια προγράμματα μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Σχεδιασμός και κατασκευή πλωτών κατασκευών στήριξης (substructures) ανεμογεννητριών
- Συστήματα διάγνωσης βλαβών Α/Γ και μεθοδολογία επισκευής πτερυγίων Α/Γ
- Ανάπτυξη, κατασκευή, πιστοποίηση Ελληνικών μικρών Ανεμογεννητριών (μέχρι 50kW)
- Σχεδίαση και κατασκευή υδροστροβίλων και αναστρέψιμων αντλιών

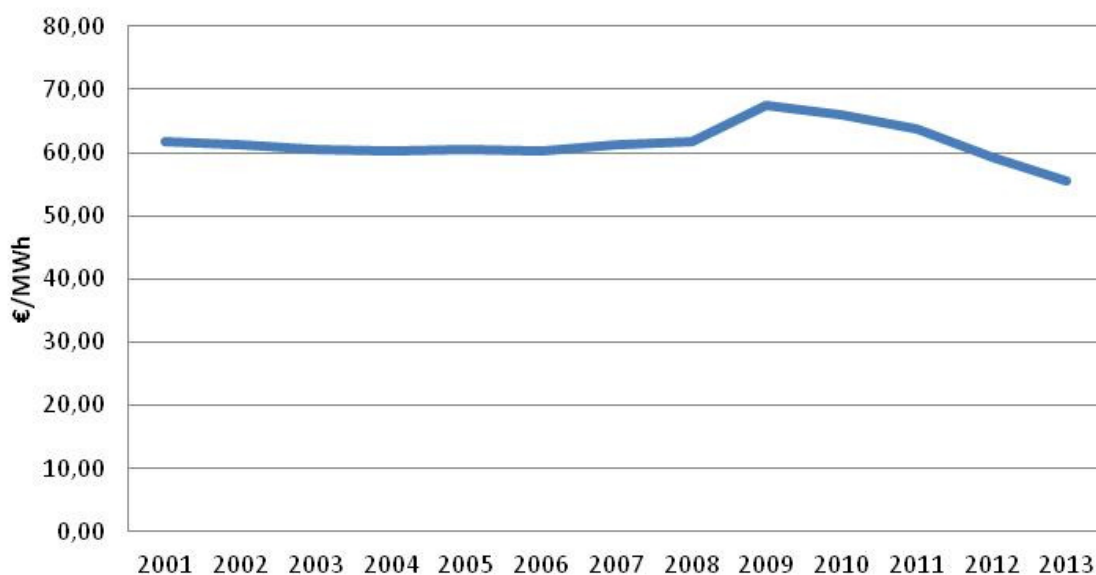
Δ. Ο δρόμος μετά το 2014 – Σε αναζήτηση οράματος

Τα βασικά θέματα που έχουν επικρατήσει στην επικαιρότητα και σχετίζονται με την μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη των Α.Π.Ε. αφορούν τον μηχανισμό στήριξης και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης 2020.

Δ.1. Οι μέχρι σήμερα στρατηγικές επιλογές

Όμως, για να οριοθετηθεί ο σχεδιασμός του δρόμου για την ανάπτυξη των Α.Π.Ε. μετά το 2014, πρέπει να αποσαφηνιστούν κατ' αρχήν οι στρατηγικές επιλογές της Ελληνικής Πολιτείας, κατά τις δύο δεκαετίες που προηγήθηκαν, για την στήριξη του κλάδου των Α.Π.Ε. και να αξιολογηθούν τα αποτελέσματά τους. Οι επιλογές αυτές είναι οι εξής:

- Επιλογή του μηχανισμού των εγγυημένων σταθερών τιμών (feed-in-tariff) ως το βασικό εργαλείο ενίσχυσης των Α.Π.Ε.
- Χρηματοδότηση του μηχανισμού των εγγυημένων σταθερών τιμών απευθείας από τους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας.
- Προσαρμογή του μηχανισμού ενίσχυσης (εγγυημένες τιμές) και του ύψους των εγγυημένων τιμών με σειρά ad hoc νομοθετικών ρυθμίσεων, ώστε να αντιμετωπίζονται πιθανές περιπτώσεις υπερβολικής αποζημίωσης.



Σχήμα 3: Η εξέλιξη της τιμής FIT για τα Αιολικά και τα ΜΗΥ στο διασυνδεδεμένο σύστημα μετά τις παρακρατήσεις (υπέρ ΟΤΑ και ΛΑΓΗΕ) σε σταθερές τιμές 2000 (Σημείωση: για τα έτη εντός των οποίων υπήρξε μεταβολή, ωε τιμή έχει ληφθεί ο σταθμισμένος μέσος όρος)

Όπως φαίνεται στο ανωτέρω Σχήμα 3, ο τρόπος αναπροσαρμογής του ύψους των εγγυημένων τιμών αλλά και η εφαρμογή ad hoc διαδικασιών προσαρμογής τους όποτε κρίθηκε σκόπιμο, είχε ως αποτέλεσμα για τις τεχνολογίες για τις οποίες έχει επέλθει μια σταθερότητα στο κόστος τους (αιολικά και μικρά υδροηλεκτρικά) η

βασική τιμή FIT να παραμείνει ουσιαστικά αμετάβλητη σε σταθερές τιμές κατά την δεκαετία 2001-2011. Παρουσιάζει όμως σαφή πτωτική τάση ήδη από το 2009 και πλέον κινείται κάτω από την μακροπρόθεσμη τάση της δεκαετίας.

Το ανωτέρω πλαίσιο είχε ως αποτέλεσμα η ανάπτυξη της αγοράς Α.Π.Ε. στην Ελλάδα να ακολουθήσει μια σταθερά ανοδική πορεία, αλλά να υπολείπεται ακόμα από την αποτελεσματική και πλήρη αξιοποίηση του διαθέσιμου δυναμικού. Υπό το φως αυτής της παρατήρησης, σημαντικές παράμετροι που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την ερμηνεία της πορείας διείσδυσης των Α.Π.Ε. ειδικά κατά τη διετία 2011-2012 και οι οποίες οριοθετούν την ανάγκη σταθερού και προβλέψιμου πλαισίου που θα διασφαλίσει τη συνέχιση της ανοδικής τάσης είναι οι εξής:

- Οι νέες επενδύσεις που έχουν υλοποιηθεί και υλοποιούνται από την αρχή του 2011, έχουν χρηματοδοτηθεί από το τραπεζικό σύστημα και από ιδιώτες, Έλληνες και ξένους, επενδυτές, χάρη στην πολιτική δέσμευση της Ελλάδας σε ένα ασφαλές και προβλέψιμο περιβάλλον λειτουργίας των επενδύσεων.
- Η δυσμενής συγκυρία που αντιμετωπίζει η χώρα εντοπίζεται σε ένα περιορισμένο χρονικό ορίζοντα και δεν μπορεί να επηρεάσει την μακροχρόνια τάση εντός του κύκλου ζωής των επενδύσεων αυτών, ο οποίος προσεγγίζει και ξεπερνά τα τριάντα έτη και άρα σχετίζεται περισσότερο με τις μακροχρόνιες τάσεις της ζήτησης και των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, που είναι σαφώς αυξητικές τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Δ.2. Μηχανισμός στήριξης και εθνικοί στόχοι 2020-2050

Οι ανωτέρω παρατηρήσεις καθορίζουν το πλαίσιο σχεδιασμού του δρόμου μετά το 2014, ο οποίος περιλαμβάνει –όπως αναφέρθηκε– δύο πυλώνες:

- 1) **Τη συζήτηση για τον μηχανισμό στήριξης.** Ένα καλά σχεδιασμένο feed in tariff σύστημα που ελέγχεται διαρκώς χωρίς ξαφνικές ή αναδρομικές ανατροπές, εξασφαλίζει βιώσιμη ανάπτυξη με ελάχιστο κόστος για τον καταναλωτή. Αντίθετα οι εναλλακτικοί μηχανισμοί στήριξης (feed in premiums FIP, quota systems) οδηγούν σε σαφή αύξηση του κόστους για τον καταναλωτή ανά παραγόμενη μονάδα ενέργειας, όπως έχει τεκμηριωθεί από διαδοχικές εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά το παρελθόν αλλά και την πρόσφατη έκθεση του ΥΠΕΚΑ (Απρίλιος 2012). Περαιτέρω από τις ίδιες εκθέσεις προκύπτει ότι οι μηχανισμοί αυτοί χαρακτηρίζονται από μικρότερη αποτελεσματικότητα όσον αφορά την ανάπτυξη της αγοράς Α.Π.Ε.

Με δεδομένα τα χαρακτηριστικά της αγοράς Α.Π.Ε. και της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η εφαρμογή ενός μηχανισμού quota στην Ελλάδα δεν είναι εφικτή στο ορατό μέλλον. Από την άλλη πλευρά, υπό την προϋπόθεση ότι θα συνεχιστεί κατά τα επόμενα χρόνια η ανάπτυξη της αγοράς Α.Π.Ε., η αύξηση και η διασπορά των αιολικών εγκαταστάσεων και η ωρίμανση της ΦΒ τεχνολογίας, σε συνδυασμό με την ωρίμανση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, θα επιτρέψουν πιθανά την αποτελεσματικότερη εισαγωγή ενός μηχανισμού FIP για ορισμένες τεχνολογίες με ελαχιστοποίηση των μειονεκτημάτων του. Ενδεχόμενη εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος στην Ελλάδα πρέπει να μελετηθεί προσεκτικά με πρώτιστο μέλημα να

μην ανατραπεί η ανοδική τάση ανάπτυξης. Η αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων ενός τέτοιου συστήματος μπορεί να εξεταστεί μέσω ενός προσεκτικού σχεδιασμού που θα λαμβάνει υπόψη τις ανωτέρω παραμέτρους και την ανάπτυξη τόσο της αγοράς Α.Π.Ε. όσο και την ωρίμανση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα.

- 2) **Την αποτελεσματική εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την επίτευξη των στόχων Α.Π.Ε. το 2020 με ελάχιστο κόστος.** Τα νέα δεδομένα που αφορούν την μέχρι τώρα πορεία της ανάπτυξης των Α.Π.Ε., τη θετική ή αρνητική απόκλιση από την πορεία προς το στόχο ανά τεχνολογία και την εξέλιξη του υπόλοιπου συμβατικού συστήματος πρέπει να ληφθούν υπόψη με σκοπό τη βελτιστοποίηση του μίγματος και την κατά προτεραιότητα πλέον προώθηση των πιο οικονομικά ανταγωνιστικών τεχνολογιών Α.Π.Ε.

Μέσω της ίδιας διαδικασίας πρέπει να τεθούν οι εθνικοί στόχοι για το 2025, το 2030 και το 2050, οι οποίοι πρέπει να είναι τόσο ποσοτικοί όσο και ποιοτικοί (π.χ. έμφαση στην έρευνα και ανάπτυξη) και φυσικά να προσαρμόζονται λαμβάνοντας υπόψη τις επικείμενες σχετικές εξελίξεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δ.3. Ένα Εθνικό Όραμα για τις Α.Π.Ε. με έμφαση την Αιολική Ενέργεια

Οι στόχοι για τις επόμενες δεκαετίες θα παραμείνουν κενές πολιτικές διακηρύξεις εάν δεν συνδυαστούν με τη διατύπωση, με σοβαρότητα και μεθοδικότητα, ενός «**Εθνικού Οράματος για τις Α.Π.Ε. με έμφαση την Αιολική Ενέργεια**» που θα οδηγήσει μακροπρόθεσμα σε εγκατεστημένη ισχύ σημαντικά μεγαλύτερη των 7.500 MW με **εξαγωγικό προσανατολισμό**. Ένα τέτοιο σχέδιο δεν μπορεί παρά να βασίζεται στις ελληνικές ιδιαιτερότητες και να περιλαμβάνει τη διασύνδεση των νησιών, τα θαλάσσια αιολικά πάρκα σε μεγάλα βάθη (πλωτά), την μεγάλης κλίμακας αντλιοσταμείωση και επιπλέον τις διεθνείς διασυνδέσεις και την μαζική προώθηση της ηλεκτροκίνησης.

Ο εξαγωγικός προσανατολισμός, πέραν των διεθνών διασυνδέσεων, πρέπει να περιλαμβάνει και την αξιοποίηση των ευέλικτων μηχανισμών συνεργασίας που προβλέπει η ευρωπαϊκή νομοθεσία. Η πιθανή αξιοποίηση των μηχανισμών αυτών δεν πρέπει να γίνει ανταγωνιστικά προς τις επενδύσεις που αναπτύσσονται στην Ελλάδα, όπως επιδιώχθηκε να γίνει με το Πρόγραμμα ΗΛΙΟΣ, αλλά υποστηρικτικά προς αυτές και με στόχο την χρηματοδότηση και υλοποίησή τους. Στο πλαίσιο αυτό ο ρόλος του κράτους δεν είναι να υποκαταστήσει τις επιχειρήσεις στην ανάπτυξη έργων, αλλά να διαμορφώσει πλαίσια διακρατικών συνεργασιών μέσω των οποίων θα μπορεί να «εξάγεται» η υπερβάλλουσα πράσινη ενέργεια. Σε κάθε περίπτωση, η ανάπτυξη του εξαγωγικού χαρακτήρα της παραγωγής πράσινης ενέργειας προϋποθέτει την αποτελεσματική επίτευξη των εθνικών στόχων.

Η διατύπωση του Εθνικού Οράματος δεν μπορεί να είναι υπόθεση μιας πολιτικής ηγεσίας, διότι τότε θα χαρακτηρίζεται από αποσπασματικότητα και περιορισμένο χρονικό ορίζοντα. Η διαδικασία πρέπει να εμπλέξει τα κόμματα και φυσικά την ευρύτερη επιστημονική κοινότητα. Δυστυχώς η Ελλάδα δεν έχει παράδοση παραγωγής τέτοιων μακροχρόνιων θεσμικών δεσμεύσεων αφού ακόμα και σήμερα, μετά από 5 σχεδόν χρόνια κρίσης, οι πολιτικές ηγεσίες παραμένουν φοβικές απέναντι

στον πραγματικό ευρύ δημοκρατικό διάλογο και δέσμιες της πελατειακής τους αντίληψης και του κρατισμού.

Παρά τις δυσκολίες που προκύπτουν από τις τραγικές αυτές ανεπάρκειες του πολιτικού δυναμικού, το στοίχημα είναι σημαντικό διότι θα επιτρέψει να τεθούν υγιείς βάσεις για την μεγιστοποίηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας, την ανάπτυξη αλυσίδας παροχής υψηλής αξίας και ποιότητας υπηρεσιών και προϊόντων, την προσέλκυση της βιομηχανίας, την κινητοποίηση πλήθους παράπλευρων κλάδων του ελληνικού παραγωγικού δυναμικού και τελικά την διαμόρφωση για πρώτη φορά μετά από πολλές δεκαετίες μιας σταθερής παραγωγικής βάσης στην Ελλάδα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Π1. Συγκεκριμένες προτάσεις νομοθετικών ρυθμίσεων

Π1.1. Διασφάλιση βιωσιμότητας του συστήματος χρηματοδότησης του μηχανισμού στήριξης των Α.Π.Ε. κατά τρόπο συμβατό με την πορεία μετάβασης σε μια ηλεκτρική αγορά συμβατή με το target model

Το Άρθρο 143 του ν.4001/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«

Ειδικός Λογαριασμός

1. Η ΛΑΓΗΕ ΑΕ και η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ ανακτούν πλήρως τα ποσά που καταβάλλουν στους αντισυμβαλλόμενους κατά τις διατάξεις της περίπτωσης θ' της παραγράφου 2 του άρθρου 118 και της περίπτωσης η' της παραγράφου 2 του άρθρου 129 αντίστοιχα, μέσω του ειδικού διαχειριστικού Λογαριασμού, όπως αυτός δημιουργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν. 2773/1999, τον οποίο διαχειρίζεται η ΛΑΓΗΕ ΑΕ.

2. Έσοδα του ειδικού Λογαριασμού είναι:

(α) Τα ποσά που καταβάλλουν οι παραγωγοί και οι προμηθευτές στο πλαίσιο του ημερήσιου ενεργειακού προγραμματισμού του άρθρου 120 και της Εκκαθάρισης των Αποκλίσεων παραγωγής – ζήτησης κατά το άρθρο 105, τα οποία αναλογούν στην ισχύ που εντάσσεται κατά προτεραιότητα στο σύστημα μεταφοράς και στο δίκτυο διανομής της ηπειρωτικής χώρας και των συνδεδεμένων με αυτά νησιών κατά τα οριζόμενα στον ν. 3851/2010, **προσαυξημένα κατά 150%. Το ποσοστό αυτό ή γενικότερα τα ποσά που καταβάλουν οι υπόχρεοι του ανωτέρω εδαφίου, μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση της Ρ.Α.Ε. ώστε να αντανakλούν το κόστος που αποφεύγεται χάρη στην ισχύ που εντάσσεται κατά προτεραιότητα.**

(β) Τα ποσά που καταβάλλουν οι Προμηθευτές στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, για την ηλεκτρική ενέργεια που απορροφάται στα συστήματα των νησιών αυτών, που παράγεται από τις μονάδες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 129. Για τον υπολογισμό των ποσών αυτών ως τιμή kWh λαμβάνεται υπόψη το μέσο μεταβλητό κόστος της παραγωγής των εγκατεστημένων μονάδων παραγωγής, με εξαίρεση τις μονάδες ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά για κάθε μήνα, το οποίο τελεί υπό την έγκριση της ΡΑΕ.

(γ) Έσοδα από την επιβολή ειδικού τέλους επί **των Προμηθευτών** της κατανάλωσης που διαφοροποιείται ανά κατηγορία Πελατών, περιλαμβανομένων και των αυτοπαραγωγών, ομοιόμορφα για όλη την ελληνική επικράτεια, σύμφωνα με μεθοδολογία η οποία καθορίζεται **με απόφαση της Ρ.Α.Ε. προεδρικό διάταγμα. Το ειδικό τέλος επιβάλλεται σε μηνιαία βάση από το ΛΑΓΗΕ στους υπόχρεους κατά τρόπο ώστε ο ειδικός διαχειριστικός Λογαριασμός όπως αυτός δημιουργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν. 2773/1999, να παραμένει ισοσκελισμένος και να διαμορφώνεται επιπλέον ικανό πλεόνασμα ώστε να καλυφθεί σταδιακά, και πάντως τουλάχιστον έως την 31η Δεκεμβρίου 2014, το έλλειμμα που υφίσταται κατά την 30^η Οκτωβρίου 2012. Ο τρόπος επιβολής του ειδικού τέλους ελέγχεται από τη Ρ.Α.Ε.**

~~Η μεθοδολογία περιλαμβάνει συντελεστές που διαφοροποιούν το ειδικό τέλος κατά κατηγορία Πελατών, έτσι ώστε να προκύπτει χρέωση που εξισορροπεί τις οικονομικές συνέπειες μεταξύ των κατηγοριών Πελατών. Οι αριθμητικές τιμές των συντελεστών της ανωτέρω μεθοδολογίας προσδιορίζονται κάθε έτος με απόφαση της ΡΑΕ που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η ετήσια επιβάρυνση Πελάτη κατά θέση κατανάλωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των οκτακοσίων χιλιάδων (800.000) ευρώ. Το όριο αυτό αναπροσαρμόζεται ετήσια με μέριμνα της ΡΑΕ σύμφωνα με την ετήσια μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή όπως δημοσιεύεται από την Ε.Σ.Υ.Ε..~~

~~Η ως άνω ρύθμιση εφαρμόζεται από 1ης Ιανουαρίου του έτους 2012 και η πρώτη αναπροσαρμογή θα πραγματοποιηθεί κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους 2013. Για το έτος 2011 ισχύει η υπ' αριθμ. 373/2011 απόφαση της ΡΑΕ, η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 40 του ν. 2773/1999, όπως ισχύει.~~

(δ) Τα έσοδα που προέρχονται από τις δημοπρατήσεις των ~~αδιάθετων~~ δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 25 του ν.3468/2006, **όπως ισχύει**. ~~τροποποιείται με τον παρόντα νόμο.~~

(ε) Ποσά που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

»

Σχόλιο:

A. Η άρση των απίθανων στρεβλώσεων σχετικά με το ETMEAP θα συμβάλει στον εξορθολογισμό των τιμολογίων λιανικής και στη βιωσιμότητα του μηχανισμού στήριξης.

1. Το γεγονός ότι το έλλειμμα του Λογαριασμού Α.Π.Ε. του ΛΑΓΗΕ και άρα το ETMEAP, δεν έχει σχέση με τις Α.Π.Ε. έχει τεκμηριωθεί επαρκώς εδώ και πάρα πολύ καιρό από πολλές μελέτες ².
2. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την **μελέτη του IOBE**³, σύμφωνα με την οποία «*Σημαντικό μέρος του θεσμοθετημένου κόστους στήριξης Α.Π.Ε. αντιστοιχεί σε κόστος που αποφεύγεται λόγω της διείσδυσης των Α.Π.Ε. Η συνδρομή της ενίσχυσης των Α.Π.Ε. αποτελεί μέρος μόνο (περίπου το 40%) του Ειδικού Τέλους Α.Π.Ε., όπως υπολογίζεται σήμερα*». Αυτό σημαίνει ότι ένα μεγάλο μέρος των ποσών, της τάξης τουλάχιστον του 60%, που πληρώνει ο Έλληνας καταναλωτής υπό τον ψευδεπίγραφο τίτλο «Ειδικό Τέλος Μείωσης Εκπομπών Αερίων Ρύπων» (ETMEAP, πρώην Τέλος Α.Π.Ε.) αποτελούν επιδότηση του ανταγωνιστικού σκέλους των τιμολογίων λιανικής και άρα των ορυκτών καυσίμων.

Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο Ιανουάριος 2009 – Απρίλιος 2012, ο Έλληνας καταναλωτής πλήρωσε συνολικά 336,1 εκατ. Ευρώ υπό τον ψευδώνυμο τίτλο Τέλος Α.Π.Ε. ή Τέλος Μείωσης Εκπομπών. Από το ποσό αυτό, μόνο το 40% ή 134,4 εκατ. Ευρώ αξιοποιήθηκε πράγματι υπέρ των Α.Π.Ε. ενώ τα υπόλοιπα

² Βλ. τον υπό-χώρο «Το Ειδικό Τέλος και το πραγματικό κόστος των Α.Π.Ε.» στον δικτυακό τόπο της ΕΛΕΤΑΕΝ <http://www.eletaen.gr/drupal/company/474>

³ Επιδράσεις από τη μεγάλης κλίμακας διείσδυση των Α.Π.Ε., IOBE, Ιούλιος 2011 <http://www.eletaen.gr/drupal/company/476>

201,7 εκατ. Ευρώ επιδότησαν την προμήθεια του ρεύματος. Αν τα 201,7 εκατ. Ευρώ είχαν πράγματι διοχετευθεί υπέρ των Α.Π.Ε. , το έλλειμμα του ΛΑΓΗΕ που κατά το τέλος του Απριλίου 2012 ήταν 201,1 εκατ. Ευρώ, θα ήταν μηδενικό!

3. Αυτό είναι λογικό αν αναλογιστεί κανείς το απλό γεγονός ότι σήμερα, και συγκεκριμένα για το Α' εξάμηνο του 2012, η συνολική αποζημίωση που λαμβάνουν οι σύγχρονοι σταθμοί φυσικού αερίου που υποκαθίστανται από τις Α.Π.Ε. είναι της τάξης των 101,5 €/MWh⁴ , ήτοι μεγαλύτερη κατά 15,5% από τη τιμή αποζημίωσης της ενέργειας από αιολικά και μικρά υδροηλεκτρικά για την ίδια περίοδο (87,85 €/MWh), που είναι οι κυρίαρχες μορφές Α.Π.Ε. μιας και παράγουν το 78,2% της πράσινης ενέργειας. Από την ανωτέρω αποζημίωση που έλαβαν οι σταθμοί φυσικού αερίου, τα 90,25 €/MWh αφορούν πληρωμές μέσω του ΗΕΠ και του 90% του Μηχανισμού Μεταβλητού Κόστους.

Φυσικά για την πλήρη εκτίμηση του αποφευγόμενου κόστους χάρη στις Α.Π.Ε. πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη:

- Το μέρος της αξίας της διαθεσιμότητας ισχύος που προσφέρουν οι Α.Π.Ε. χάρη στο capacity credit ⁵. Το σύνολο αυτής της αξίας είναι σήμερα της τάξης των 8,5 - 9 €/MWh.
 - Το πρόσθετο όφελος που απολαμβάνει ο προμηθευτής από την μείωση της ΟΤΣ που προκαλούν οι Α.Π.Ε. (merit order effect)⁶.
4. Αντί όμως η εκτίμηση του ETMEAP να γίνεται με σύγκριση των πληρωμών Α.Π.Ε. (feed in tariff) με το συνολικό αυτό κόστος των πληρωμών προς τη συμβατική ηλεκτροπαραγωγή που εξοικονομούνται/αποφεύγονται χάρη στις Α.Π.Ε., ο στρεβλός και απαρχαιωμένος τρόπος υπολογισμού που ισχύει από το 1999, επιβάλει τη σύγκριση των πληρωμών Α.Π.Ε. μόνο με ένα μικρό μέρος του συμβατικού κόστους που είναι η Οριακή Τιμή Συστήματος. Έτσι δημιουργείται η ανάγκη τεχνητής υπερτίμησης του ETMEAP κατά 60% που υπολογίστηκε από την μελέτη του IOBE. Η υπερτίμηση αυτή επιδοτεί το κόστος του ρεύματος προς όφελος των προμηθευτών.
5. Τονίζεται εμφαντικά ότι ακόμα και αν οι αναγκαίες νομοθετικές, ρυθμιστικές και λοιπές πρωτοβουλίες για την προώθηση της απελευθέρωσης, οδηγήσουν στο άμεσο μέλλον σε μείωση του προβλήματος που δημιουργείται από την μη αποτελεσματική συμπερίληψη της έννοιας του αποφευγόμενου κόστους στον υπολογισμό του ETMEAP, κάτι τέτοιο δεν θεραπεύει αναδρομικά το τεράστιο

⁴ Βλ. το Δελτίο Τύπου του ΕΣΑΗ για τον Μηχανισμό Ανάκτησης του Μεταβλητού Κόστους http://www.haipp.gr/category/news/press_releases

⁵ Βλ. ενδεικτικά Καραλής, Ράδος, Ζερβός *Η Επίδραση της γεωγραφικής διασποράς στην παροχή εγγυημένης αιολικής ισχύος στο ελληνικό σύστημα ηλεκτροπαραγωγής*, Μάιος 2007 και Καραλής, *Το μακροπρόθεσμο βέλτιστο μείγμα ενσωμάτωσης αιολικών και φωτοβολταϊκών συστημάτων στο ελληνικό ηλεκτρικό σύστημα*, EWEA 2011

⁶ Βλ. ενδεικτικά Wind Energy and Electricity Prices, POYRY-EWEA, April 2010, όπου παρατίθενται και συγκεκριμένα παραδείγματα από Δανία, Βέλγιο και Γερμανία για το πώς η αιολική ενέργεια μείωσε τις τιμές στις αγορές ηλεκτρισμού, <http://www.eletaen.gr/drupal/content/310>

πρόβλημα και έλλειμμα που αυτή η εσφαλμένη τακτική έχει εδώ και χρόνια δημιουργήσει εις βάρος των Α.Π.Ε.

6. Επικουρικά αναφέρεται ότι απαιτείται έλεγχος του τρόπου υπολογισμού των εκροών από τον Ειδικό Λογαριασμό προς τη ΔΕΗ για την κάλυψη των πληρωμών προς τα οικιακά Φωτοβολταϊκά στις στέγες. Δεν θα πρέπει να αναζητείται από τον Ειδικό Λογαριασμό το σύνολο των οικονομικών συμψηφισμών ανά ΦΒ παραγωγό, δηλαδή το σύνολο της διαφοράς $[\text{ΦΒ παραγωγή}] \times 550 - [\text{Κατανάλωση παραγωγού}] \times 140$ (θεωρώντας το οικιακό τιμολόγιο στη ΧΤ περίπου 140 €), διότι αυτό επιβαρύνει άδικα τον ΛΑΓΗΕ, δεδομένου ότι η επιτυγχανόμενη εξοικονόμηση αφορά το σύνολο της παραγωγής του ΦΒ στη στέγη, η οποία παραμένει στο δίκτυο ΧΤ και καταναλώνεται τοπικά - πλησίον δηλαδή της παραγωγής. Κατά συνέπεια το ποσό που πρέπει να αντλείται από τον Ειδικό Λογαριασμό είναι η συνολική ΦΒ παραγωγή από τις στέγες επί τη διαφορά του feed in tariff (550 €) μείον το συνολικό οικιακό τιμολόγιο λιανικής στη Χαμηλή Τάση (περίπου 140 €), ήτοι $[\text{ΦΒ παραγωγή}] \times [550 - 140]$

Β. Για όλους αυτούς τους λόγους ως **πραλιστική και άμεσα εφαρμόσιμη λύση** προτείνεται ο ακόλουθος άξονας παρεμβάσεων:

1. το ΕΤΜΕΑΡ να υπολογίζεται με βάση το πραγματικό αποφευγόμενο κόστος, οπότε θα διαμορφώνεται σε ένα μέρος μόνο του σημερινού αναγκαίου ύψους. Έτσι θα πάψει η απίθανη επιδότηση της προμήθειας και άρα των ορυκτών καυσίμων, από πόρους που μόνο κατ' όνομα προορίζονται για τις Α.Π.Ε.

Με βάση τα απολογιστικά στοιχεία της προηγούμενης τριετίας, η πρόταση αυτή ισοδυναμεί με αύξηση του εσόδου του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. από τον ΗΕΠ και τον μηχανισμό αποκλίσεων στο 150% του σημερινού. Για λόγους απλότητας, προτείνεται το ποσοστό αυτό να νομοθετηθεί και ταυτόχρονα να δοθεί εξουσιοδότηση στη Ρ.Α.Ε. να αναπροσαρμόζει το ύψος του εσόδου αυτού όποτε το κρίνει αναγκαίο, έτσι ώστε να αντανakλά το αποφευγόμενο κόστος λαμβανομένου όμως υπόψη του ελλείμματος που έχει ήδη δημιουργηθεί εξαιτίας της παρελθούσης στρέβλωσης.

Η διατήρηση ως διακριτού στοιχείου του ΕΤΜΕΑΡ (αλλά με ορθό υπολογισμό) θα επιτρέψει τη συνέχιση της διοχέτευσης πρόσθετων πόρων (π.χ. έσοδα ρύπων, Τέλος ΕΡΤ κλπ.) με σκοπό την επιδότηση του πραγματικού πρόσθετου των Α.Π.Ε. και την ακόμα μεγαλύτερη ανακούφιση του καταναλωτή.

2. Προκειμένου όμως να αποφευχθεί και να μειωθεί το σημερινό ρυθμιστικό ρίσκο που αντιμετωπίζουν οι Α.Π.Ε., μέσω της εξάρτησης των πληρωμών τους από τον ισοσκελισμό του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. του ΛΑΓΗΕ και συνεπακόλουθα από την ρυθμιστική-διοικητική απόφαση καθορισμού του ύψους του ΕΤΜΕΑΡ, πρέπει η ευθύνη καθορισμού σε μηνιαία βάση του ΕΤΜΕΑΡ να μεταφερθεί στο ΛΑΓΗΕ και η ευθύνη πληρωμής του διακριτού αυτού ΕΤΜΕΑΡ να μεταφερθεί στους Προμηθευτές, τους οποίους θα τιμολογεί ο ΛΑΓΗΕ όπως σήμερα τους τιμολογεί για το έσοδο από το Μηχανισμό Μεταβλητού Κόστους.

Η μηνιαία αυτή τιμολόγηση θα γίνεται κατά τρόπο ώστε κάθε μήνα ο Λογαριασμός Α.Π.Ε. να παρουσιάζει πλεόνασμα ικανό να καλύπτει πέραν των

μηνιαίων εκροών και ένα ποσοστό της τάξης του 3-5% του υφιστάμενου ελλείμματος. Εκτιμάται ότι με ένα τέτοιο ρυθμό κάλυψης του υφιστάμενου ελλείμματος, δεδομένων και των άλλων πρόσθετων πόρων (π.χ. Τέλος ΕΡΤ, αυξημένο έσοδο από ΗΕΠ, ρύποι) στο τέλος του 2013 ο Λογαριασμός θα είναι πλήρως ισοσκελισμένος. Σε κάθε περίπτωση, το ύψος του αναγκαίου μηνιαίου πλεονάσματος μπορεί εύκολα να καθορισθεί.

Για την εφαρμογή της προτεινόμενης άμεσης λύσης, προτείνεται το παραπάνω σχέδιο νομοθετικής ρύθμισης.

Γ. Με την προϋπόθεση της απελευθέρωσης της αγοράς και της λειτουργίας του ανταγωνισμού, **η δίκαιη, μόνιμη και βιώσιμη λύση είναι η ευθύνη κάλυψης του συνόλου των πληρωμών προς τις Α.Π.Ε. να μεταφερθεί πλήρως στους προμηθευτές** και να ενσωματωθεί στο κόστος τους. Έτσι θα εκλείψει ο κίνδυνος νέων ελλειμμάτων στο μέλλον και νέων άδικων επιβαρύνσεων του καταναλωτή.

Παράλληλα με τα ανωτέρω, προκειμένου ο καταναλωτής να λαμβάνει με διαφάνεια πλήρη ενημέρωση για το κόστος της ενέργειας που καταναλώνει, θα πρέπει να υπολογισθεί το αληθινό πρόσθετο κόστος/όφελος χάρη στις Α.Π.Ε. με βάση το αποφευγόμενο κόστος (όπως και στο σημείο Β ανωτέρω) και αυτό να κοινοποιείται.

Δ. Αν τίποτα από όλα αυτά (σημεία Β και Γ) δεν γίνει και συνεχίσει ο σημερινός απηρχαιωμένος και στρεβλός τρόπος υπολογισμού του ΕΤΜΕΑΡ, τότε στοιχειώδεις λόγοι ηθικής, δικαιοσύνης και κυρίως ακριβέστερης πληροφόρησης του καταναλωτή επιβάλλουν **να μετονομαστεί**, ώστε η ονομασία του να αντιπροσωπεύει την αληθή του φύση που είναι η κάλυψη μιας χρηματικής διαφοράς (feed in tariff μείον οριακή τιμή συστήματος), η οποία δεν σχετίζεται και δεν αντανakλά κανένα κόστος, ούτε των Α.Π.Ε. ούτε της μείωσης των εκπομπών. Ως ορθή ονομασία προτείνεται το Τέλος Εξισορρόπησης.

Ε. Στο πλαίσιο της δίκαιης αντιμετώπισης του προβλήματος ελλείμματος του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. μπορεί να αναζητηθούν και άλλες τεχνικές λύσεις. Ως μια τέτοια αναφέρεται η ενιαία και ταυτόχρονη πληρωμή όλων των υποχρεώσεων του ΛΑΓΗΕ και του ΑΔΜΗΕ προς τους παραγωγούς μέσω της ενοποίησης των διαφορετικών λογιστικών λογαριασμών που σήμερα διατηρούνται. Με τον τρόπο αυτό θα αντιμετωπισθεί μερικώς μια αδικία που επιβαρύνει τις Α.Π.Ε. δηλαδή το γεγονός ότι οι παραγωγοί Α.Π.Ε. είναι κατ' ουσίαν οι τελευταίοι στην ουρά πληρωμών με αποτέλεσμα, εάν η συνολική χρηματική εκροή από τον καταναλωτή ανά μονάδα ενέργειας δεν επαρκεί να καλύψει όλα τα στοιχεία κόστους του τιμολογίου (ανταγωνιστικές και ρυθμιζόμενες χρεώσεις), αυτό μεταφράζεται αυτόματα σε έλλειμμα του Λογαριασμού Α.Π.Ε.

Το φαινόμενο αυτό εμφανίζεται σταθερά τα τελευταία έτη λόγω του συνδυασμού της - για πολιτικούς λόγους - μη αναπροσαρμογής του ΕΤΜΕΑΡ και της επιδότησης της προμήθειας μέσω αυτού. Όπως αναφέρθηκε, η προτεραιότητα στην αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου που αποτελεί μέρος του γενικότερου προβλήματος, πρέπει να δοθεί στην εξοικονόμηση κόστους από όλα τα κέντρα κόστους του τιμολογίου.

Π1.2. Αποσαφήνιση της εγκατάστασης Α.Π.Ε. σε αναδασωτέες εκτάσεις

Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 6 του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β') ισχύει και εφαρμόζεται και για τις περιπτώσεις των σταθμών του Κεφαλαίου Γ και των σταθμών των άρθρων 17, 18 και 19 του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β'). Ειδικά στην περίπτωση των σταθμών του άρθρου 18 του ως άνω Ειδικού Πλαισίου, η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται μόνο εφόσον ο σταθμός αξιοποιεί αποκλειστικά βιομάζα αγροτικής ή δασικής προέλευσης.

Αιτιολογική

Με την προτεινόμενη διάταξη επεκτείνεται υπό περιορισμούς και στις άλλες τεχνολογίες Α.Π.Ε. το πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 6 του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β') σύμφωνα με την οποία μπορεί να εγκαθίστανται αιολικά πάρκα σε αναδασωτέες εκτάσεις, σε συνέπεια με την κείμενη νομοθεσία.

Σχόλιο: Η εγκατάσταση των Α.Π.Ε σε αναδασωτέες εκτάσεις επιτρέπεται ρητά από το ν.998/1979 όπως τροποποιήθηκε με το ν. 2941/2001. Η συγκεκριμένη διάταξη ισχύει χωρίς διακοπή από το 2001. Ωστόσο η προτεινόμενη τροπολογία απαιτείται για να ξεκαθαρίσει η ερμηνεία που έχει θλωθεί μετά από διαδοχικές αντιφατικές εγκυκλίου που εμφανίζονται, ανακαλούνται και τροποποιούνται συνεχώς από το 2007.

Οι Α.Π.Ε. εναρμονίζονται με το σκοπό της αναδάσωσης και σε κάθε περίπτωση καταλαμβάνουν ελάχιστο τμήματα των δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων.

Η εγκατάστασή τους δεν γίνεται άκριτα αλλά –προφανώς μετά από Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και σύμφωνα με τη νομολογία που επιβάλλει την εξέταση εναλλακτικών λύσεων και την μικρότερη δυνατή θυσία της δασικής βλάστησης. Στο πλαίσιο της ΕΠΟ τίθενται οι όροι για την προστασία του δασικού περιβάλλοντος, την αποκατάστασή και την αναδάσωση.

Ο οριζόντιος γενικός αποκλεισμός των αναδασωτέων εκτάσεων από την εγκατάσταση Α.Π.Ε. θα έχει εξαιρετικά δυσμενείς συνέπειες στην επίτευξη των στόχων Α.Π.Ε. ιδιαίτερα υπό το φως του δυσάρεστου γεγονότος της ραγδαίας αύξησης των αναδασωτέων εκτάσεων τις τελευταίες δεκαετίες.

Πρόσφατα εκδόθηκε η σημαντική απόφαση της Ολομέλειας του ΣτΕ (2499/2012) που αφορά στην κατασκευή έργων Α.Π.Ε. εντός αναδασωτέων εκτάσεων και η οποία ξεκαθαρίζει την συνταγματικότητα της κατασκευής έργων Α.Π.Ε. ως έργων Δημόσιας Ωφέλειας εντός των περιοχών αυτών, κατά τις προβλέψεις του Συντάγματος και κατ' αναλογία με το επιτρεπτό της κατασκευής των έργων εντός δασικών περιοχών. Σχετικό απόσπασμα της εν λόγω απόφασης έχει ως εξής:

«Κατά την έννοια όμως της συνταγματικής διάταξης (εννοείται το άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος) παρά την απόλυτη διατύπωσή της, **δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο συνταγματικός νομοθέτης είχε τη βούληση να απαγορεύσει τη χρησιμοποίηση αναδασωτέων εκτάσεων ακόμη και για σκοπούς ιδιαίτερης σημασίας για το δημόσιο συμφέρον που δεν μπορούν να καλυφθούν με άλλο τρόπο, αφού η απαγόρευση αυτή στις παραπάνω περιπτώσεις θα είχε ως συνέπεια να καταστεί αδύνατη η ικανοποίηση υπέρτερων δημόσιων σκοπών, λόγω του γεγονότος ότι προηγήθηκε καταστροφή της δασικής βλάστησης, που ενδεχομένως, μάλιστα, να προκλήθηκε, με σκοπό τη ματαίωση του έργου. Ως εκ τούτου, κατά την έννοια της ανωτέρω διάταξης του Συντάγματος, με την οποία συμπληρώνεται η ρύθμιση για την προστασία των δασικών οικοσυστημάτων που εισάγεται με το άρθρο 24 παρ. 1 και η οποία, ως εκ τούτου, αν και θεσπίζει αυστηρό καθεστώς προστασίας για τις αναδασωτέες εκτάσεις, είναι ερμηνευτέα στο πλαίσιο του επιδιωκόμενου με την διάταξη του άρθρου 24 παρ. 1 σκοπού, δεν αποκλείεται η θέσπιση από το νομοθέτη ρυθμίσεως, διά της οποίας παρέχεται η δυνατότητα σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να εγκριθεί επέμβαση σε έκταση που έχει κηρυχθεί αναδασωτέα, ακόμη και πριν ανακτήσει τη δασική μορφή της, προκειμένου να εκτελεστεί έργο, το οποίο αποβλέπει στην εξυπηρέτηση ανάγκης με ιδιαίτερη κοινωνική, εθνική ή οικονομική σημασία, αν η εκτέλεση του έργου στην έκταση αυτή είναι απολύτως αναγκαία και επιτακτική, στο μέτρο που η παρέλευση του απαιτούμενου για την πραγματοποίηση της αναδάσωσης χρονικού διαστήματος θα είχε ως συνέπεια τη ματαίωση του επιδιωκόμενου σκοπού. Εξαρχής, άλλωστε, ο εκτελεστικός του Συντάγματος ν. 998/1979, διέκρινε τα σημαντικά, κατά τις αντιλήψεις της εποχής εκείνης, έργα υποδομής, δηλαδή τα στρατιωτικά έργα, για τα οποία ανεγνώρισε τη δυνατότητα να εκτελούνται και σε αναδασωτέες εκτάσεις. Την αυτή δυνατότητα ανεγνώρισε μεταγενεστέρως ο νομοθέτης και για την εκτέλεση σημαντικών δημοσίων έργων και έργων υποδομής, όπως αυτά των παρ. 1 και 2 του άρθρου 58, μεταξύ των οποίων οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και τα συνοδά έργα, για τα οποία εκδίδεται σχετική έγκριση επέμβασης. Οι διατάξεις αυτές, κατά την έννοια των οποίων η επέμβαση περιορίζεται στα τμήματα μόνο της εκτάσεως που είναι αναγκαία για την εγκατάσταση των ανεμογεννητριών και των συνοδών έργων, η δε υπόλοιπη έκταση διατίθεται για την πραγματοποίηση του σκοπού της αναδάσωσης, είναι συνταγματικά ανεκτές, κατά το μέρος που επιτρέπουν την επέμβαση αυτή, ενόψει της κατά τη ήδη εκτεθέντα εξαιρετικής σημασίας των ανανεωσίμων πηγών ενέργειας για τη βιώσιμη ανάπτυξη και ειδικότερα τη διασφάλιση της επάρκειας του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας και κυρίως την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών που αποτελεί αντικείμενο διεθνούς δεσμεύσεως της χώρας και ζήτημα έντονου κοινοτικού ενδιαφέροντος, σε συνδυασμό με τον χαρακτήρα της άδειας επέμβασης, η οποία, σε αντίθεση με την άρση της αναδάσωσης, δεν συνεπάγεται μεταβολή του νομικού χαρακτήρα της αναδασωτέας εκτάσεως, αλλά μόνο προσωρινή δυνατότητα επεμβάσεως για την άσκηση συγκεκριμένης δραστηριότητας, με την υποχρέωση αποκαταστάσεως του δασικού χαρακτήρα της εκτάσεως, μετά την παύση**

λειτουργίας της δραστηριότητας, διατηρουμένου του προστατευτικού χαρακτήρα της αναδασώσεως...»

Η εν λόγω απόφαση αποτελεί σταθμό διευκρίνησης του εν λόγω θέματος, και οφείλουν η Πολιτεία και η Διοίκηση να τη σεβαστούν και να συμμορφωθούν προς αυτή.

Π1.3. Εξέταση ιδιοκτησιακού μετά την κατάργηση της έγκρισης επέμβασης

Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του νόμου 4014/2011 (ΦΕΚ Α' 209) προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής: «Για τις περιπτώσεις που η εγκατάσταση του έργου ή της δραστηριότητας προϋπέθετε την προηγούμενη χορήγηση της καταργηθείσας με το προηγούμενο εδάφιο έγκρισης επέμβασης κατά την έννοια του έκτου κεφαλαίου του ν. 998/1979 (ΦΕΚ Α' 279), το δικαίωμα χρήσης ή κατοχής του χώρου εγκατάστασης εξετάζεται αποκλειστικά μετά την χορήγηση της ΑΕΠΟ ή των ΠΠΔ του έργου ή της δραστηριότητας, στο πλαίσιο της χορήγησης της άδειας εγκατάστασης σε περίπτωση που απαιτείται ή, διαφορετικά, του πρωτοκόλλου εγκατάστασης.»

Αιτιολογική

Με την εισαγόμενη διάταξη διευκρινίζεται ο χρόνος εξέτασης του δικαιώματος χρήσης μιας έκτασης εγκατάστασης, μετά την κατάργηση της έγκρισης επέμβασης κατά την έννοια του έκτου κεφαλαίου του ν. 998/1979 (ΦΕΚ Α' 279).

Σχόλιο: Με την εγκύκλιο οικ.4709.111/14.12.2011 (ορθή επανάληψη) του Γ.Γ. ΥΠΕΚΑ καθορίστηκε ότι οι προϋποθέσεις του φακέλου της καταργηθείσας έγκρισης επέμβασης, θα εξετάζονται πλέον στη φάση της άδειας εγκατάστασης. Ανάμεσα σε αυτές τις προϋποθέσεις είναι και η εξασφάλιση της συναίνεσης του ιδιοκτήτη της έκτασης που μέχρι πριν το ν.4014/2011 απαιτείται στην φάση της έγκρισης επέμβασης (ήτοι μετά την ΑΕΠΟ). Η σχετική πρόνοια της εγκυκλίου οικ.4709.111/14.12.2011 (ορθή επανάληψη) του Γ.Γ. ΥΠΕΚΑ, πρέπει να κατοχυρωθεί νομοθετικά.

Π1.4. Εναρμόνιση αρχαιολογικής νομοθεσίας με το ΕΧΠ-ΑΠΕ

Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ν.3028/2002 (ΦΕΚ Α'153/2002) όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών ή με τα αντίστοιχα κατά περίπτωση Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης που προβλέπονται στο άρθρο 7 του ν.2742/1999, όπως ισχύει, μπορεί να καθορίζονται κριτήρια, διαδικασίες ελέγχου και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας. Ειδικά για τους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ισχύουν τα κριτήρια και οι διαδικασίες που προβλέπονται στο εγκεκριμένο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας όπως κάθε φορά ισχύει, από το χρόνο της έγκρισής του .»

Π1.5. Κατάργηση του περιορισμού 2,5D

Διαγράφεται η περίπτωση Γ του πίνακα Α του Παραρτήματος ΙΙ του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β').

Αιτιολογική

Με την προτεινόμενη διάταξη καταργείται ο περιορισμός της ελάχιστης απόστασης μεταξύ ανεμογεννητριών ο οποίος πλέον δεν ανταποκρίνεται στην εξέλιξη της τεχνολογίας και δεν σχετίζεται με περιβαλλοντικά ή χωροταξικά ζητήματα.

Σχόλιο:

Δείτε την επιστολή της ΕΛΕΤΑΕΝ προς τον Υπουργό ΠΕΚΑ με ημερομηνία 26.9.2011

<http://www.eletaen.gr/drupal/mail/521>

Συγκεκριμένα, στο Παράρτημα ΙΙ του ΕΠΧΣ&ΑΑ-Α.Π.Ε. περιέχεται ο Πίνακας Α με τίτλο «Αποστάσεις για τη διασφάλιση της λειτουργικότητας και απόδοσης των αιολικών εγκαταστάσεων», σύμφωνα με το σημείο Γ του οποίου η ελάχιστη απόσταση (Α) μεταξύ των ανεμογεννητριών ορίζεται σε «2,5 φορές τη διάμετρο (d) της φτερωτής της ανεμογεννήτριας (A=2,5d)».

Όπως προκύπτει και από τον τίτλο του Πίνακα, ο περιορισμός αυτός είναι ένας αμιγώς τεχνικός περιορισμός που συμπεριελήφθη στο ΕΠΧΣ&ΑΑ-Α.Π.Ε. χωρίς να σχετίζεται με χωροταξικά ή περιβαλλοντικά κριτήρια: Η ακριβής χωροθέτηση και επιλογή των οριστικών σημείων εγκατάστασης των ανεμογεννητριών εντός ενός δεδομένου πολυγώνου είναι ένα καθαρά τεχνικό θέμα που εξαρτάται κυρίως από τα χαρακτηριστικά του αιολικού δυναμικού, όπως προκύπτουν από τις επιτόπιες αναλυτικές μετρήσεις, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των ανεμογεννητριών και την μορφολογία του εδάφους.

Συνεπώς, η τοποθέτηση των ανεμογεννητριών σε αποστάσεις σαφώς μικρότερες από 2,5d είναι δυνατό να είναι εφικτή αναλόγως με τις ανωτέρω συνθήκες. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπου η πυκνότερη χωροθέτηση των ανεμογεννητριών δεν επηρεάζει αρνητικά την απόδοση ή τη λειτουργικότητα του αιολικού πάρκου και δεν εγείρει ζητήματα εμπορικής πολιτικής και εγγυήσεων από πλευράς του προμηθευτή.

Αντιθέτως, όταν αυτή η πυκνότερη χωροθέτηση είναι τεχνικά εφικτή, επιτυγχάνεται μεγιστοποίηση της αξιοποίησης του τοπικού αιολικού δυναμικού με μηδενική περιβαλλοντική επίπτωση, αφού σε δεδομένο χώρο τοποθετούνται περισσότερες ανεμογεννήτριες χρησιμοποιώντας τις ίδιες υποδομές (δίκτυα, δρόμοι κ.λπ.). Επομένως, ο περιορισμός του 2,5d οδηγεί:

- σε μεγαλύτερη περιβαλλοντική επίπτωση, αφού για την εγκατάσταση ίδιου πλήθους ανεμογεννητριών απαιτείται η χρησιμοποίηση μεγαλύτερης έκτασης βουνοκορφών, και
- σε μειωμένη αξιοποίηση του αιολικού δυναμικού συγκεκριμένου χώρου, λόγω της εγκατάστασης λιγότερων ανεμογεννητριών σε αυτόν.

Σε κάθε περίπτωση, η διασφάλιση της βέλτιστης απόδοσης και λειτουργικότητας του αιολικού πάρκου και η συνακόλουθη ακριβής χωροθέτηση των ανεμογεννητριών εντός δεδομένου πολυγώνου, είναι ευθύνη της εταιρείας έργου και του προμηθευτή του εξοπλισμού και δεν θα πρέπει να συγχέεται ή να περιορίζεται από άλλους περιορισμούς όπως αυτός που έχει εμφολωρήσει στο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις Α.Π.Ε.. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται ακόμα περισσότερο αν ληφθεί υπόψη ότι ο επίμαχος περιορισμός, αφενός δεν εισάγει ρύθμιση χωροταξικού χαρακτήρα αλλά ρύθμιση που σχετίζεται με την εσωτερική διαρρύθμιση των αιολικών πάρκων, αφετέρου, στερείται επιστημονικής εγκυρότητας ως προς τη διασφάλιση της λειτουργικότητας και απόδοσης των αιολικών εγκαταστάσεων, παρ' όλο που –κατά τον τίτλο του- αυτήν επιδιώκει.

Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με την στατιστική των εγκαταστάσεων στην Ελλάδα που χρησιμοποιούν ανεμογεννήτριες της εταιρείας Vestas, το 20% περίπου των ανεμογεννητριών που είχαν εγκατασταθεί πριν το ΕΠΧΣ&ΑΑ–Α.Π.Ε. έχουν τοποθετηθεί σε απόσταση μικρότερη των 2,5d.

Κατά τον δε χρόνο θέσπισης του ΕΠΧΣ&ΑΑ–Α.Π.Ε. πολλά από τα ήδη αδειοδοτημένα ή υπό αδειοδότηση Αιολικά Πάρκα είχαν απόσταση ανεμογεννητριών μικρότερη των 2,5d. Τα έργα αυτά, όταν πλέον χρειάζονται να τροποποιήσουν οποιοδήποτε στοιχείο των περιβαλλοντικών αδειών τους, ακόμα και αν αυτό δεν σχετίζεται με την ακριβή χωροθέτηση, υπόκεινται στην υποχρέωση συμμόρφωσης με όλες τις διατάξεις του ΕΠΧΣ&ΑΑ–Α.Π.Ε., σύμφωνα με το αρ. 27 παρ. 3 και 4 και άρα υποχρεούνται να τροποποιήσουν όλο τον σχεδιασμό προκειμένου να συμμορφωθούν με τον περιορισμό του 2,5d, με αποτέλεσμα πρόσθετες καθυστερήσεις ή ανυπέρβλητα εμπόδια. Υπάρχει ακόμα και παράδειγμα αιολικού πάρκου η κατασκευή του οποίου είχε ξεκινήσει και είχαν κατασκευαστεί οι βάσεις των ανεμογεννητριών σε αποστάσεις μικρότερες του 2,5d, αλλά εντωμεταξύ ακυρώθηκε η άδεια από το ΣΤΕ. Παρά το γεγονός ότι ο φορέας της επένδυσης θεράπευσε τον λόγο ακύρωσης, συμμορφούμενος πλήρως με την απόφαση του Δικαστηρίου, η επανααδειοδότηση του έργου κατέστη αδύνατη λόγω του περιορισμού των 2,5d του ΕΠΧΣ&ΑΑ–Α.Π.Ε. και έτσι το έργο αδειοδοτήθηκε με νέο σχεδιασμό και κατασκευάστηκε χωρίς να αξιοποιηθούν οι ήδη κατασκευασμένες βάσεις.

Ανάλογα παράδοξα μπορεί να προκύψουν ανά πάσα στιγμή λόγω ποικίλων τεχνικών λόγων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι αν κατά τις μελέτες εφαρμογής και τις γεωτεχνικές έρευνες ευρεθεί ότι λόγω γεωλογικών ζητημάτων απαιτείται η μετακίνηση μιας ανεμογεννήτριας κατά λίγα μέτρα, αυτή η μετακίνηση πιθανόν να είναι αδύνατη λόγω του περιορισμού 2,5d με αποτέλεσμα την μη εγκατάσταση της ανεμογεννήτριας.

Για όλους αυτούς του λόγους πρέπει να προωθηθεί η προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση στη Βουλή, για την απαλοιφή του περιορισμού αυτού.

Σημειώνουμε ότι, λόγω του απλού τεχνικού χαρακτήρα της ρύθμισης αυτής που δεν σχετίζεται με χωροταξικά και περιβαλλοντικά κριτήρια, όπως άλλωστε προκύπτει και από τον τίτλο του σχετικού πίνακα, δεν απαιτείται στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση λόγω της προτεινόμενης τροποποίησης.

Π1.6. Αποστάσεις αιολικών πάρκων από οικισμούς

- 1. Στο τέλος της σημείωσης 3 του πίνακα Δ του Παραρτήματος ΙΙ του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β'), προστίθεται φράση ως εξής: «Με την εξαίρεση της περίπτωσης των παραδοσιακών οικισμών, οι αποστάσεις αυτές μπορεί να μειώνονται με τη σύμφωνη γνώμη του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία παρέχεται για όλη τη διάρκεια κύκλου ζωής των σχετικών εγκαταστάσεων και πάντως για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ίσο με τον χρόνο ισχύος των σχετικών αδειών παραγωγής. Στην τελευταία περίπτωση οι αποστάσεις δεν μπορεί να είναι μικρότερες από 500 μέτρα από το όριο του οικισμού και, σε περίπτωση μη οριοθετημένου οικισμού, από την τελευταία κατοικία του οικισμού.».*
- 2. Η τέταρτη περίπτωση του πίνακα Δ του Παραρτήματος ΙΙ του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β'), που αφορά την οργανωμένη δόμηση Α' ή Β' κατοικία ή και διαμορφωμένες περιοχές Β' κατοικίας, αντικαθίσταται ως εξής: «500 μ. από τα όρια του σχεδίου ή της διαμορφωμένης περιοχής αντίστοιχα»*

Αιτιολογική

Με την προτεινόμενη διάταξη δίνεται η δυνατότητα τα δημοτικά συμβούλια να επιτρέπουν την εγκατάσταση ανεμογεννητριών εγγύτερα των ορίων που προβλέπονται στο Ειδικό Πλαίσιο και αντιμετωπίζονται ισότιμα με τους λοιπούς οικισμούς ή οργανωμένη δόμηση Α' ή Β' κατοικία και οι διαμορφωμένες περιοχές Β' κατοικίας.

Σχόλιο:

Δείτε την επιστολή της ΕΛΕΤΑΕΝ προς τον Υπουργό ΠΕΚΑ με ημερομηνία 22.11.2011

<http://www.eletaen.gr/drupal/mail/534>

Συγκεκριμένα, στο Παράρτημα ΙΙ του ΕΠΧΣ&ΑΑ-Α.Π.Ε. περιέχεται ο Πίνακας Δ με τίτλο «Αποστάσεις από οικιστικές δραστηριότητες», σύμφωνα με τον οποίο η ελάχιστη απόσταση των ανεμογεννητριών από οικισμό με πληθυσμό λιγότερο από 2.000 κατοίκους ο οποίος χαρακτηρίζεται ως δυναμικός, ορίζεται σε 1.000 μέτρα.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ./24-4/3-5-1985, παράγραφος 1.θ), ως δυναμικοί χαρακτηρίζονται όσοι οικισμοί «έχουν πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο των 200 κατοίκων σύμφωνα με την τελευταία απογραφή πληθυσμού και κατά την απογραφική περίοδο της τελευταίας δεκαετίας εμφανίζουν πληθυσμιακή αύξηση μεγαλύτερη του 10%, ή κατά την τελευταία τριετία εμφανίζουν αριθμό νέων οικοδομών και προσθηκών κυρίων χώρων σε ποσοστό μεγαλύτερο του 20% του συνολικού αριθμού των υπαρχόντων κτιρίων του οικισμού. Σε περίπτωση οικισμού στον οποίο διαπιστώνεται πληθυσμιακή μόνο αύξηση, η οποία όμως προκύπτει από πληθυσμιακές μετακινήσεις (κτηνοτροφικός οικισμός) μπορεί ο οικισμός να μη χαρακτηρίζεται δυναμικός».

Σημειώνεται κατ' αρχήν ότι μέχρι τη θέση σε ισχύ του ΕΠΧΣ&ΑΑ-Α.Π.Ε. η απόσταση αυτή ήταν 500 μέτρα, όπως εξακολουθεί να ισχύει για όλες τις δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται ως μέσης όχλησης κατά την νομοθεσία⁷. Η αλλαγή που επήλθε έχει δημιουργήσει πρόβλημα σε επενδύσεις που είχαν σχεδιαστεί πριν το ΕΠΧΣ&ΑΑ-Α.Π.Ε. και έχουν φθάσει πλέον σε υψηλό βαθμό ωρίμανσης.

Περαιτέρω αναφέρονται τα ακόλουθα:

1. Εκτιμάται ότι ο συγκεκριμένος περιορισμός δεν είναι από τους πλέον ουσιαστικούς του ΕΠΧΣ&ΑΑ-Α.Π.Ε., με την έννοια ότι η αιολική ενέργεια είναι απόλυτα συμβατή με το αστικό περιβάλλον όπως αποδεικνύει η ύπαρξη εν λειτουργία ανεμογεννητριών μέσα στο δομημένο ιστό πολλών αναπτυγμένων πόλεων με χαρακτηριστικότερα παραδείγματα το Άμστερνταμ, η Βοστώνη και το Τορόντο⁸.
2. Η απόδοση στους κατοίκους των χωριών του 1% του τζίρου των αιολικών πάρκων θα είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό βοήθημα εν μέσω της μεγάλης οικονομικής και κοινωνικής κρίσης που βιώνουμε. Το βοήθημα αυτό είναι οπωσδήποτε σημαντικότερο από άλλα προνόμια (αν υπάρχουν) που πιθανόν να μπορεί να απολαύσει ένας οικισμός αν χαρακτηριστεί ως δυναμικός. Σε κάθε περίπτωση, η επιλογή μεταξύ των δύο αυτών εναλλακτικών ενισχύσεων θα ήταν ορθότερο να αφευθεί στην ίδια την τοπική κοινωνία.
3. Η δυνατότητα να μειώνονται κάποιες αποστάσεις που ορίζονται στο ΕΠΧΣ&ΑΑ-Α.Π.Ε. εφόσον συναινεί για αυτό ο αρμόδιος φορέας, υπάρχει ήδη σε άλλες περιπτώσεις που προβλέπει το ΕΠΧΣ&ΑΑ-Α.Π.Ε. Για παράδειγμα, η απόσταση από Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης, θεματικά πάρκα, τουριστικούς λιμένες, ειδικές τουριστικές υποδομές κλπ. μπορεί να μειώνεται με τη σύμφωνη γνώμη του φορέα της ασύμβατης χρήσης (Παράρτημα ΙΙ του ΕΠΧΣ&ΑΑ-Α.Π.Ε., Πίνακας ΣΤ).

Με βάση τα ανωτέρω, προτείνεται η απόσταση των 1.000 μέτρων από δυναμικούς οικισμούς που προβλέπεται στον Πίνακα Δ του Παραρτήματος ΙΙ του ΕΠΧΣ&ΑΑ-Α.Π.Ε. να μπορεί να μειώνεται έως 500 μέτρα εφόσον υπάρχει σύμφωνη γνώμη του Τοπικού Συμβουλίου.

⁷ Με βάση την υπουργική απόφαση 13727/724/24.7.2003 (ΦΕΚ Β' 1087/5.8.2003), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την Δ6/Φ1/οικ.19500/4.11.2004 (ΦΕΚ Β' 1671/11.11.2004), αιολικοί σταθμοί με ισχύ μεγαλύτερη από 700 kW θεωρούνται ως μέσης όχλησης. Με βάση το από 24.4.1985 προεδρικό διάταγμα (ΦΕΚ Δ' 181), και συγκεκριμένα το άρθρο 7 παρ.3 αυτού, όπως τροποποιήθηκε με το από 16.5.1989 (ΦΕΚ Δ' 293), η ελάχιστη απόσταση από οικισμούς για εγκαταστάσεις μέσης όχλησης ορίζεται σε 500μ.

⁸ Βλ. την παρουσίαση «Αιολική Ενέργεια και ανθρωπογενείς δραστηριότητες» της 1.4.2010 στον υποκατάλογο Εκδόσεις > Μελέτες - Ενημερωτικό υλικό, του site της ΕΛΕΤΑΕΝ: <http://www.eletaen.gr/considerations>

Π1.7. Αττική 3x3 (επιδεικτικά αιολικά στο λεκανοπέδιο)

Η μοναδική παράγραφος του άρθρου 9 του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ Β' 2464/3.12.2008) αριθμείται σε 1 και οι περιπτώσεις αυτής αναριθμούνται σε α), β) και γ) και προστίθεται παράγραφος 2, ως εξής:

«2. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της ανωτέρω παραγράφου, επιτρέπεται η εγκατάσταση έως και τριών νέων αιολικών σταθμών στους ορεινούς όγκους του λεκανοπεδίου Αττικής, μέγιστης εγκατεστημένης ισχύος ο καθένας 3MW, υπό τον όρο ότι τα έργα σύνδεσης θα είναι υπόγεια. Ειδικά στον ορεινό όγκο Υμηττού, η εγκατάσταση ενός τέτοιου σταθμού είναι δυνατή υπό την προϋπόθεση της ικανής μείωσης της οπτικής όχλησης από το πάρκο κεραιών, όπως αυτή διαπιστώνεται μετά από γνωμοδότηση του ΟΡΣΑ.».

Αιτιολογική

Οι ορεινοί όγκοι του λεκανοπεδίου Αττικής (π.χ. Πεντέλη, Πάρνηθα κ.λπ.) αναπτύσσονται σε άμεση γειτνίαση και πέριξ του αστικού ιστού της πόλης της Αθήνας. Έτσι, η υλοποίηση μικρών αιολικών σταθμών στις περιοχές αυτές έχει επιδεικτικό σκοπό και πιο συγκεκριμένα αποσκοπεί στη διάδοση και εμπέδωση της ιδέας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με στόχο τη διεύρυνση της αποδοχής τους από το ευρύ κοινό. Η εγκατάσταση αιολικών πάρκων που θα είναι πλήρως ορατά από το μισό σχεδόν πληθυσμό της χώρας θα επιτρέψει την εξοικείωση των πολιτών με τις νέες τεχνολογίες αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, την ενημέρωση και διάχυση της πληροφορίας στο ευρύ κοινό για τα οφέλη της αιολικής ενέργειας, και τελικά την ενίσχυση της κοινωνικής συναίνεσης και της υποστήριξης προς αυτές τις τεχνολογίες.

Παράλληλα, η καθαρή παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας η οποία θα εγχέεται στο Σύστημα από κάθε ένα τέτοιο επιδεικτικό έργο ισχύος μέχρι 3MW εκτιμάται σε περίπου 7.000.000kWh ανά έτος. Το άμεσο όφελος για την Εθνική Οικονομία λόγω της μείωσης εκπομπών CO₂ (με εκτιμώμενο κόστος CO₂ 25€/tn) από την κατασκευή των αιολικών πάρκων υπολογίζεται ετησίως σε περίπου 150.000 Ευρώ. Το δε άμεσο όφελος της τοπικής κοινωνίας και του Πράσινου Ταμείου από το ειδικό τέλος, που έχει οριστεί σε 3% επί των ετησίων εσόδων σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν.3468/2006, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 7 του ν.3851/2010 και στη συνέχεια με την παρ. 6 του άρθρου 24 του ν.3983/2011, υπολογίζεται σε περίπου 18.000 Ευρώ ετησίως. Θα επιτραπεί έτσι στο λεκανοπέδιο της Αττικής να συμμετάσχει και στο συμβολικό επίπεδο στην προσπάθεια επίτευξης των στόχων του 2020, αντί να στηρίζει την ενεργειακή του κατανάλωση στην εκμετάλλευση των εγχώριων ορυκτών πόρων άλλων περιοχών της χώρας ή των εισαγόμενων καυσίμων, που αυξάνουν την ενεργειακή εξάρτηση της εθνικής οικονομίας.

Σχόλιο: Δείτε την επιστολή της ΕΛΕΤΑΕΝ προς τον ΟΡΣΑ με κοινοποίηση στην Υπουργό ΠΕΚΑ με ημερομηνία 8.11.2011

<http://www.eletaen.gr/drupal/mail/528>

Π1.8. Αιολικά πάρκα στην Αττική

1. Μέχρι την πρώτη αναθεώρηση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ Β' 2464/3.12.2008), που διενεργείται εντός της προθεσμίας που ορίζει η παράγραφος 5 του άρθρου 7 του ν.2742/1999 (ΦΕΚ Α' 207/7.10.1999), το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προσδιορίζει νέες περιοχές του ηπειρωτικού τμήματος της Περιφέρειας Αττικής, οι οποίες είναι κατάλληλες για την εγκατάσταση αιολικών πάρκων υπό την προϋπόθεση της μέγιστης δυνατής αξιοποίησης των υφιστάμενων υποδομών οδοποιίας και ηλεκτρικού δικτύου. Για τον προσδιορισμό των περιοχών αυτών συνεκτιμώνται τα στοιχεία των σχετικών φακέλων που έχουν υποβληθεί στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας. Κατά την ανωτέρω αναθεώρηση του ως άνω Ειδικού Πλαισίου, τροποποιούνται κατάλληλα οι διατάξεις του άρθρου 9 αυτού ώστε να προβλεφθεί η εγκατάσταση αιολικών σταθμών στις νέες περιοχές που έχουν προσδιοριστεί, σε περίπτωση ρητής εγκατάλειψης από τους αδειοδοτημένους φορείς κάποιων από τις περιοχές που, κατά το χρόνο ψήφισης του παρόντος, αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 και στα διαγράμματα 3 και 4 του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.
2. Πριν την κατά καθ' οιονδήποτε τρόπο έγκριση ή θεσμοθέτηση γενικού πολεοδομικού σχεδίου, σχεδίου χωρικής και οικιστικής οργάνωσης ανοικτών πόλεων, σχεδίου ανάπτυξης περιοχών δεύτερης κατοικίας, ζώνης οικιστικού ελέγχου, περιοχής του άρθρου 21 ή του άρθρου 24 του ν. 1650/1986 ή άλλου σχεδίου χρήσεων γης, διαχείρισης ή προστασίας ή άλλου ανάλογου χωροταξικού ή πολεοδομικού σχεδίου ή πλαισίου ή ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης ή άλλης μελέτης με την οποία ρυθμίζονται χρήσης γης ή ζώνες προστασίας, που αφορά περιοχή του ηπειρωτικού τμήματος της Περιφέρειας Αττικής, εξετάζεται υποχρεωτικά η δυνατότητα εγκατάστασης αιολικών σταθμών στην περιοχή και προσδιορίζονται οι ειδικότερες θέσεις εγκατάστασης και το πλήθος των τυπικών, κατά την έννοια της παραγράφου 10 του άρθρου 2 του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ Β' 2464/3.12.2008), ανεμογεννητριών που μπορεί να εγκατασταθούν, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπει το σχέδιο ή η μελέτη και οι οποίοι οφείλουν να εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις των άρθρων 6 και 7 και των Παρατημάτων ΙΙ και ΙV του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και υπό την προϋπόθεση της μέγιστης δυνατής αξιοποίησης των υφιστάμενων υποδομών οδοποιίας και ηλεκτρικού δικτύου. Ο κατά τα ανωτέρω προσδιορισμός των ειδικότερων θέσεων εγκατάστασης γίνεται με συνεκτίμηση των συνεργιστικών επιπτώσεων από την υλοποίηση αιολικών σταθμών στο ηπειρωτικό τμήμα της Περιφέρειας Αττικής. Οι θέσεις εγκατάστασης περιλαμβάνονται στην κατά την παράγραφο 1 αναθεώρηση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, χωρίς να συντρέχει η προϋπόθεση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου αυτής.

Αιτιολογική

1. Με τη διάταξη της παραγράφου 1 ορίζεται ότι, μέχρι την επόμενη αναθεώρηση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ) θα πρέπει, πέραν των περιοχών της Αττικής που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 9 και εμφανίζονται στα διαγράμματα 3 και 4 αυτού ως περιοχές με δυνατότητα εγκατάστασης αιολικών, να έχουν προσδιοριστεί πρόσθετες κατάλληλες περιοχές (π.χ. το σύνολο του όρους Πάστρα όπου σήμερα επιτρέπεται σε μέρος του, το όρος Γεράνια) στις οποίες θα προβλεφθεί η εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε περίπτωση ρητής εγκατάλειψης των πρώτων (δηλαδή των σήμερα ρητώς επιτρεπόμενων περιοχών) από τους αδειοδοτημένους φορείς.

Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η επίτευξη του ελάχιστου στόχου για εγκατάσταση αιολικής ισχύος στην Αττική, όπως αυτός προκύπτει εμμέσως από το σήμερα ισχύον ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ.

2. Με τη διάταξη της παραγράφου 2 καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις κατά τις οποίες μπορεί να εγκατασταθούν αιολικοί σταθμοί σε περιοχές της Αττικής, οι οποίες σήμερα δεν προσδιορίζονται ρητά στο ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ. Βασικός όρος για την εγκατάσταση είναι η επιλογή της θέσης να γίνεται στο πλαίσιο της έγκρισης γενικότερης μελέτης χωροταξικού ή πολεοδομικού σχεδιασμού ή προστασίας της ευρύτερης περιοχής και ύστερα από συνεκτίμηση των συνεργιστικών επιπτώσεων από την υλοποίηση αιολικών σταθμών στο ηπειρωτικό τμήμα της Περιφέρειας Αττικής. Η διάταξη καταλαμβάνει όλα τα εκπονηθέντα σχέδια ή μελέτες που δεν έχουν ακόμα αρμοδίως εγκριθεί, περιλαμβανομένου του σχεδίου Π.Δ. για την προστασία των ορεινών όγκων της Δυτικής Αττικής, το οποίο πρέπει να εξειδικεύσει την κατεύθυνση για υπό προϋποθέσεις εγκατάσταση αιολικών πάρκων, όπως αυτή απεικονίζεται στο διάγραμμα 3 του ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ. Με τον τρόπο αυτό επιτρέπεται η απρόσκοπτη πρόοδος της αιολικής ενέργειας στην Αττική με μέγιστη προστασία του περιβάλλοντος.

Σχόλιο: Δείτε την επιστολή της ΕΛΕΤΑΕΝ προς τον ΟΡΣΑ με κοινοποίηση στην Υπουργό ΠΕΚΑ με ημερομηνία 8.11.2011

<http://www.eletaen.gr/drupal/mail/528>

Αναμφισβήτητα, σημαντικό μέρος της πολιτικής της Πράσινης Ανάπτυξης είναι οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και ειδικότερα η αιολική ενέργεια. Η εγκατάσταση αιολικών πάρκων στην Αττική επιβάλλεται για μια σειρά λόγων, που ανάγονται σε θεμελιώδεις αρχές της κοινωνικής ζωής.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της ισόρροπης ανάπτυξης, είναι αδήριτη ανάγκη η Αττική να επιδείξει ενεργό συμμετοχή στην προσπάθεια επίτευξης των στόχων του 2020, αντί να στηρίζει παθητικά την ενεργειακή της υπερκατανάλωση στους εγχώριους ενεργειακούς πόρους της Βόρειας Ελλάδας ή τα εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα, που

αυξάνουν την ενεργειακή εξάρτηση της εθνικής οικονομίας και επιβαρύνουν το ισοζύγιο πληρωμών. Το ηθικό περιεχόμενο του διλλήματος αυτού δεν πρέπει να παραγνωρίζεται.

Ταυτόχρονα, τα αιολικά πάρκα της Αττικής θα συμβάλλουν στην εξοικείωση του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού της χώρας με την ιδέα της αιολικής ενέργειας. Εχθρός της αιολικής ενέργειας είναι η άγνοια και η συνεπακόλουθη φοβική και συντηρητική αντιμετώπισή της. Αντίθετα, η ενημέρωση και η άμεση οπτική εμπειρία του τι πραγματικά είναι και τι προκαλεί –ή δεν προκαλεί– ένα αιολικό πάρκο, αποτελεί το καταλληλότερο μέσο για την αποκατάσταση της πραγματικότητας και την τοποθέτηση κάθε είδους δισταγμού ή αμφιβολίας σε ρεαλιστική βάση.

Ιδιαίτερη μνεία απαιτείται να γίνει στη θετική στάση των αυτοδιοικήσεων της Δυτικής Αττικής (Περιφέρεια και Δήμοι) για την εγκατάσταση αιολικών πάρκων στην περιοχή τους.

Φιλοδοξία και πρότασή μας είναι:

1. Η Αθήνα να γίνει μια ακόμα ευρωπαϊκή πρωτεύουσα, όπου η αιολική ενέργεια θα συμμετέχει στη διαμόρφωση της σύγχρονης ταυτότητας της πόλης. Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας προτείνεται να περιλάβει διατάξεις που θα επιτρέψουν την εγκατάσταση μικρών αιολικών πάρκων στους ορεινούς όγκους του λεκανοπεδίου, σύμφωνα με τη συνημμένη πρόταση.
2. Μεγαλύτερα αιολικά πάρκα να αναπτυχθούν στην Αττική χωρίς να αποκλείονται εκ των προτέρων οι περιοχές αυτής που δεν έχουν με σαφήνεια περιληφθεί στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε. (ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ). Συγκεκριμένα, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε:
 - 2.1. να μην ανασταλεί η υλοποίηση των αιολικών πάρκων που είναι συμβατά με το ισχύον ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ και έχουν ήδη αδειοδοτηθεί,
 - 2.2. να αξιολογούνται νέα αιτήματα σε άλλες περιοχές, με βάση τον εκάστοτε προτεινόμενο σχεδιασμό των έργων και τις πραγματικές και επιστημονικά τεκμηριωμένες επιπτώσεις τους στο περιβάλλον της Αττικής, ώστε να υλοποιηθούν όσα αιολικά πάρκα στην Αττική δεν προκαλούν σημαντική και μη αναστρέψιμη βλάβη σε κάποιο στοιχείο βιοποικιλότητας υψηλής αξίας.

Ως ένα ενδιάμεσο βήμα προς την κατεύθυνση αυτή προτείνεται η άμεση συμπερίληψη στον νόμο για το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας ενός ελάχιστου πλαισίου διατάξεων, που, ακόμα και αν δεν επιτυγχάνει πλήρως τον ανωτέρω σκοπό, θα έδινε ένα θετικό μήνυμα καλύπτοντας μέρος της συνολικής πρότασής μας. Το πλαίσιο αυτό βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- Να περιληφθεί διάταξη που θα ορίζει ότι, μέχρι την επόμενη αναθεώρηση του ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ θα πρέπει, πέραν των περιοχών της Αττικής που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 9 και εμφανίζονται στα διαγράμματα 3 και 4 αυτού ως περιοχές με δυνατότητα εγκατάστασης αιολικών, να έχουν προσδιοριστεί πρόσθετες

κατάλληλες περιοχές (π.χ. το σύνολο του όρους Πάστρα όπου σήμερα επιτρέπεται σε μέρος του και το όρος Γεράνια) στις οποίες θα προβλεφθεί η εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε περίπτωση ρητής εγκατάλειψης των πρώτων (δηλαδή των σήμερα ρητώς επιτρεπόμενων περιοχών) από τους αδειοδοτημένους φορείς λόγω ανυπέρβλητων δυσκολιών.

- Στο ενδιάμεσο διάστημα, ήτοι από σήμερα και μέχρι την αναθεώρηση του ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ, να προβλέπεται η υποχρέωση εξέτασης της δυνατότητας εγκατάστασης νέων αιολικών πάρκων κατά την εκάστοτε εκπόνηση από τον Ο.Ρ.Σ.Α. ή το Υ.Π.Ε.Κ.Α. νέων σχεδίων προστασίας και χρήσεων γης, υπό την προϋπόθεση προηγούμενης εκτίμησης των συνεργιστικών επιπτώσεων από την μέχρι τότε πρόοδο ανάπτυξης αιολικών πάρκων στον νομό Αττικής. Η υποχρέωση αυτή να καταλάβει και τα σχέδια που έχουν μεν εκπονηθεί αλλά δεν έχουν εγκριθεί/θεσμοθετηθεί, όπως το σχέδιο Π.Δ. για τους ορεινούς όγκους της Δυτικής Αττικής.
- Και στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις να περιληφθεί όρος για τον περιορισμό του μεγέθους των νέων παρεμβάσεων στα έργα υποδομής (δρόμοι, δίκτυα).

Πιστεύουμε ότι οι ανωτέρω αρχές διαμορφώνουν ένα ελάχιστο πλαίσιο συναίνεσης προς την κατεύθυνση της αξιοποίησης του αιολικού δυναμικού της Αττικής.

Π1.9. Μη απαίτηση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης σε περιπτώσεις επιμέρους έργων δεν κατατάσσονται στις κατηγορίες Α και Β

Στο τέλος της παρ. 1 του αρ. 10 του Ν.4014/2011 προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

Η ως άνω υποχρέωση για υποβολή Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης δεν ισχύει στην περίπτωση που εντός της περιοχής του Δικτύου NATURA χωροθετούνται μόνο ένα ή περισσότερα από τα επιμέρους έργα ή δραστηριότητες ενός έργου τα οποία δεν δύνανται να έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον και κατά συνέπεια δεν κατατάσσονται στις κατηγορίες Α και Β που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 1.

Π1.10. Δυνατότητα για έκδοση τμηματικών αδειών λειτουργίας

Στο τέλος της παραγράφου 11 του άρθρου 8 του ν.3468/2006, όπως ισχύει, προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

*«Για έργα ΑΠΕ που δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω περιπτώσεις α΄ έως δ΄ της προηγούμενης παραγράφου, επιτρέπεται, **για μία μόνο φορά**, η έκδοση τμηματικής άδειας λειτουργίας για πλήρως αποπερατωμένο τμήμα τους, που έχει τεχνική και λειτουργική αυτοτέλεια. Η άδεια εκδίδεται μετά από υποβολή επαρκώς αιτιολογημένου αιτήματος από τον ενδιαφερόμενο, **υπό την προϋπόθεση ότι η μερική ολοκλήρωση του έργου δεν οφείλεται** σε παράλειψη ή υπαιτιότητα του κατόχου της άδειας εγκατάστασης. Η τεχνική και λειτουργική αυτοτέλεια του πλήρως αποπερατωμένου τμήματος του έργου βεβαιώνεται από τον **αρμόδιο** Διαχειριστή. Στην περίπτωση αυτή δεν παρατείνεται η προθεσμία του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 10.»*

Π1.11. Επέκταση της κατάργησης του ιδιοκτησιακού κριτηρίου σε όλες τις άδειες παραγωγής

Η κατάργηση της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 3468/2006 (ΦΕΚ Α' 129), που έγινε με την παράγραφο 4 του άρθρου 195 του νόμου 4001/2011 (ΦΕΚ Α' 179) ισχύει από την έναρξη εφαρμογής του νόμου 3468/2006.

Αιτιολογική

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζεται ο χρόνος εφαρμογής της κατάργησης του κριτηρίου στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 3468/2006 (ΦΕΚ Α' 129) για τη χορήγηση άδειας παραγωγής, που έγινε με την παράγραφο 4 του άρθρου 195 του νόμου 4001/2011 (ΦΕΚ Α' 179) ώστε να εξασφαλιστεί η ισότιμη αντιμετώπιση των επενδύσεων ασχέτως του χρόνου λήψης της άδειας παραγωγής.

Σχόλιο: Με το νόμο 4001/2011 καταργήθηκε το ιδιοκτησιακό κριτήριο ως κριτήριο χορήγησης αδειών παραγωγής. Όμως η κατάργηση αυτή δεν κατέλαβε τις άδειες που είχαν εκδοθεί πριν το ν.4001/2011. Παρά το γεγονός ότι και με την προηγούμενη διατύπωσή του το ήδη καταργηθέν κριτήριο δεν απαιτούσε την εξασφάλιση του δικαιώματος χρήσης αλλά μόνο την εξέταση της δυνατότητας για μελλοντική εξασφάλισή του, ο τρόπος που είχε ερμηνευθεί και εφαρμοσθεί έχει ως αποτέλεσμα οι προ του ν.4001/2011 άδειες παραγωγής, να απειλούνται με ανάκληση αν εκ των υστέρων εμφανισθούν δικαιώματα τρίτων.

Π1.12. Άμεση έκδοση νέων δεσμευτικών προσφορών σύνδεσης σε όλη την Ελλάδα με εύλογη υπερδέσμευση της διαθέσιμης χωρητικότητας και ειδικό όρο – Τροποποίηση της παρ. 5 του αρ. 4 του ν.3468/2006, της παρ. 4 του αρ. 8 του ν.3468/2006 και προσθήκη νέας παρ. 4Α στο ίδιο αρ. 8 και τροποποίηση της παρ. 1^α του αρ. 9 του ν. 3468/2006

Τροποποίηση παρ. 5, αρ. 4, ν.3468/2006

5. α) Κατά την έκδοση της απόφασης της Ρ.Α.Ε. που προβλέπεται στα δύο τελευταία εδάφια της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 3, με την οποία καθορίζεται η δυνατότητα απορρόφησης ισχύος σε περιοχές με κορεσμένο δίκτυο, η ισχύς αυτή κατανέμεται μεταξύ των σταθμών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε., για τους οποίους απαιτείται άδεια παραγωγής με βάση το επενδυτικό ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε.
- β) Στις περιοχές της περίπτωσης α' ο αρμόδιος Διαχειριστής υποχρεούται να προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες για τη σύνδεση των σταθμών της παραγράφου 1 με το Σύστημα ή το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο ή το Δίκτυο των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών με βάση τη σειρά προτεραιότητας των αιτήσεων που υποβάλλονται, έως ότου εξαντληθεί το εκάστοτε όριο. Αν ο ενδιαφερόμενος δεν προχωρήσει, με δική του υπαιτιότητα, σε έναρξη εργασιών εγκατάστασης του σταθμού μέσα σε ένα έτος από την υπογραφή της Σύμβασης Σύνδεσης με το Σύστημα ή το Δίκτυο, η Προσφορά Σύνδεσης αίρεται αυτοδικαίως και ο αρμόδιος Διαχειριστής κατανέμει τη διαθέσιμη ισχύ στον επόμενο κατά σειρά προτεραιότητας ενδιαφερόμενο.
- γ) **γα)** Στις περιοχές της περίπτωσης α', για τους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε. που δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση χορήγησης άδειας παραγωγής, ο αρμόδιος Διαχειριστής αποφασίζει για τη χορήγηση δεσμευτικής Προσφοράς Σύνδεσης στους σταθμούς που έχουν ήδη λάβει άδεια παραγωγής, εξετάζοντας τα σχετικά αιτήματα που υποβάλλονται με σειρά προτεραιότητας κατά την ημερομηνία χορήγησης της απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του σταθμού ή, σε περίπτωση απαλλαγής από αυτήν, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης συνοδευόμενη από πλήρη φάκελο με δικαιολογητικά σε αυτόν, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται το ενδιαφέρον του αιτούντος. **Ο Διαχειριστής χορηγεί κατά τα ανωτέρω δεσμευτικές Προσφορές Σύνδεσης μέχρι την κάλυψη του αντίστοιχου ορίου ασφαλούς απορρόφησης ισχύος στην περιοχή.**
- γβ) Ακολούθως ο Διαχειριστής χορηγεί επιπλέον δεσμευτικές Προσφορές Σύνδεσης μέχρι την κάλυψη του διπλασίου του ορίου ασφαλούς απορρόφησης ισχύος στην περιοχή, εφόσον πρόκειται για περιοχή του Εθνικού Διασυνδεδεμένου Συστήματος. Στις δεσμευτικές**

Προσφορές του προηγούμενου εδαφίου, ο Διαχειριστής περιλαμβάνει ειδικό όρο σύμφωνα με τον οποίο δικαιούται να περικόπτει κατά προτεραιότητα το 50% της ισχύος του σταθμού ΑΠΕ εάν κατά τη φάση λειτουργίας του έχουν εγκατασταθεί σταθμοί ΑΠΕ που ξεπερνούν το ανωτέρω όριο ασφαλούς απορρόφησης ισχύος στην περιοχή και εμφανιστούν προβλήματα ασφαλούς λειτουργίας του Συστήματος. Ο Διαχειριστής δεν φέρει ουδεμία ευθύνη για την κατά το προηγούμενο εδάφιο περικοπτόμενη ισχύ του σταθμού ΑΠΕ για την οποία δεν οφείλεται κανενός είδους οικονομική ή άλλη αποζημίωση περιλαμβανομένης της προβλεπόμενης στην παράγραφο 8 του άρθρου 13. Με απόφαση της ΡΑΕ, μετά από γνώμη του Διαχειριστή, είναι δυνατό να ορίζεται διαφορετικό, αλλά σε κάθε περίπτωση μεγαλύτερο, από το διπλάσιο μέγεθος ορίου ασφαλούς απορρόφησης ισχύος ανά περιοχή για το οποίο χορηγούνται δεσμευτικές Προσφορές Σύνδεσης με ειδικό όρο. Με απόφαση της ΡΑΕ, μετά από γνώμη του Διαχειριστή, είναι δυνατό να ορίζεται ανά περιοχή διαφορετικό, αλλά σε κάθε περίπτωση μικρότερο, από το 50% ποσοστό της ισχύος των σταθμών ΑΠΕ που διαθέτουν δεσμευτική Προσφορά Σύνδεσης με ειδικό όρο, το οποίο περικόπτεται κατά προτεραιότητα υπό τις προϋποθέσεις της παρούσας παραγράφου.

Ο Διαχειριστής εφαρμόζει τις διατάξεις της παρούσας περίπτωση γβ' και εκδίδει δεσμευτικές Προσφορές Σύνδεσης με τον ειδικό όρο που περιγράφεται ανωτέρω, ακόμα και εάν δεν έχει εκδοθεί η απόφαση της Ρ.Α.Ε. που προβλέπεται στα δύο τελευταία εδάφια της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 3.

γγ) Αν, με βάση τις άδειες παραγωγής που χορηγήθηκαν, εκτιμάται ότι υπάρχει δυνατότητα να εξεταστούν πρόσθετα αιτήματα, η Ρ.Α.Ε. αναρτά στην ιστοσελίδα της τη δυνατότητά της για παραλαβή και εξέταση αιτήσεων και μπορεί να απευθύνει ιδιαίτερη πρόσκληση με συγκεκριμένη προθεσμία για να υποβληθούν αιτήσεις που θα αξιολογηθούν συγκριτικά

Τροποποίηση παρ. 4, αρ. 8, ν.3468/2006 και προσθήκη νέας παρ. 4Α

4. Ο αρμόδιος Διαχειριστής με απόφαση του χορηγεί μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από την κατάθεση σχετικού αιτήματος μη δεσμευτική Προσφορά Σύνδεσης.

Προκειμένου για σταθμούς ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α.:

- α) για τους οποίους απαιτείται έκδοση άδειας παραγωγής, ο υποψήφιος παραγωγός προσκομίζει στον αρμόδιο Διαχειριστή την απόφαση Ε.Π.Ο, ή πρότυπων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων (Π.Π.Δ.) του σταθμού, εφόσον απαιτείται κατά περίπτωση, προκειμένου για την έκδοση οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, που δεσμεύει τον αρμόδιο Διαχειριστή και τον δικαιούχο για τέσσερα (4) έτη,

- β) που εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4, αλλά υπόκεινται σε διαδικασία Ε.Π.Ο. ή Π.Π.Δ, ο υποψήφιος παραγωγός προσκομίζει στον αρμόδιο Διαχειριστή την απόφαση Ε.Π.Ο. ή της Π.Π.Δ. του σταθμού, εφόσον απαιτείται κατά περίπτωση, προκειμένου για την έκδοση οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, που δεσμεύει τον αρμόδιο Διαχειριστή και τον δικαιούχο για έξι (6) μήνες,
- γ) που εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 και από την υποχρέωση έκδοσης απόφασης Ε.Π.Ο. ή τους σταθμούς του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 13 του άρθρου 8 του παρόντος, ο αρμόδιος Διαχειριστής με απόφαση του χορηγεί εξ' αρχής οριστική Προσφορά Σύνδεσης, που δεσμεύει τον αρμόδιο Διαχειριστή και τον δικαιούχο και ισχύει για έξι (6) μήνες από την ημερομηνία χορήγησης της,

εφόσον κατά την υποβολή από τον δικαιούχο στον αρμόδιο Διαχειριστή της απόφασης Ε.Π.Ο. ή Π.Π.Δ. του σταθμού, κατά περίπτωση για τις περιπτώσεις α' και β', ή της σχετικής αίτησης για Προσφορά Σύνδεσης στην περίπτωση γ', υφίσταται διαθέσιμη χωρητικότητα στα αντίστοιχα ηλεκτρικά δίκτυα. Εάν δεν υφίσταται διαθέσιμη χωρητικότητα, για τις περιπτώσεις α' και β, ο αρμόδιος Διαχειριστής χορηγεί τροποποιημένη, σε σχέση με τη μη δεσμευτική, οριστική Προσφορά Σύνδεσης με ισοδύναμους, κατά το δυνατό, τεχνικούς και οικονομικούς όρους.

Ειδικά για τους σταθμούς της περίπτωσης α', οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται υπό την επιφύλαξη των προβλεπομένων στην περίπτωση γβ' της παραγράφου 5.γ του άρθρου 4 περί χορήγησης δεσμευτικής προσφοράς σύνδεσης με ειδικό όρο. Η προτεραιότητα στην έκδοση οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης και δέσμευσης του αντίστοιχου ηλεκτρικού χώρου τηρείται με βάση την ημερομηνία υποβολής πλήρους φακέλου από τον δικαιούχο στον αρμόδιο Διαχειριστή. Η οριστικοποίηση της Προσφοράς Σύνδεσης γίνεται από τον αρμόδιο Διαχειριστή εντός διαστήματος ενός (1) μήνα από την προσκόμιση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών. Η διάρκεια ισχύος της οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης υπολογίζεται από την ημερομηνία οριστικοποίησης της. Ειδικά στην περίπτωση των σταθμών Α.Π.Ε. που υποχρεούνται σε έκδοση απόφασης Ε.Π.Ο. ή Π.Π.Δ., η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου ισχύει υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος υποβάλει στον αρμόδιο Διαχειριστή την απόφαση Ε.Π.Ο. ή Π.Π.Δ. του σταθμού, κατά περίπτωση, εντός ενός (1) μήνα από τη χορήγηση τους, άλλως η διάρκεια ισχύος της οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης Ε.Π.Ο. ή Π.Π.Δ. του σταθμού κατά περίπτωση. Εφόσον κατά την ημερομηνία λήξης ισχύος της οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης ο Σταθμός Παραγωγής έχει Άδεια Εγκατάστασης εν ισχύ, η ισχύς της Προσφοράς Σύνδεσης παρατείνεται έως την ημερομηνία λήξης της Άδειας Εγκατάστασης. Η ισχύς των περιπτώσεων β' και γ' της παρούσης παραγράφου αρχίζει από 4.6.2010. "

4Α. Ειδικά για τους σταθμούς της περίπτωσης α' της παρ. 4, ισχύουν επιπροσθέτως τα εξής:

α) Κατά την λήξη της τετραετούς διάρκειας ισχύος δεσμευτικής προσφοράς σύνδεσης σταθμού ΑΠΕ χωρίς ειδικό όρο της περίπτωσης γβ' της παραγράφου 5.γ του άρθρου 4, λαμβάνουν χώρα τα εξής:

αα) αυτή μετατρέπεται αυτόματα σε δεσμευτική προσφορά σύνδεσης με τον ειδικό όρο της περίπτωσης γβ' της παραγράφου 5.γ του άρθρου 4 και με διάρκεια ισχύος δύο επιπλέον έτη, μετά το πέρας των οποίων καθίσταται μη δεσμευτική, και

αβ) ίσης ισχύος εν ισχύ δεσμευτικές προσφορές σύνδεσης με ειδικό όρο της περίπτωσης γβ' της παραγράφου 5.γ του άρθρου 4, μετατρέπονται αυτόματα σε δεσμευτικές προσφορές σύνδεσης χωρίς ειδικό όρο κατά την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας:

(i) εν λειτουργία σταθμοί ΑΠΕ, με βάση την ημερομηνία σύνδεσής τους και ακολούθως

(ii) σταθμοί ΑΠΕ που δεν είναι ακόμα σε λειτουργία με βάση την ημερομηνία χορήγησης της απόφασης ΕΠΟ. Στην περίπτωση αυτή η δεσμευτική προσφορά σύνδεσης χωρίς ειδικό όρο έχει διάρκεια τόση όση χρειάζεται για να συμπληρωθούν έξι (6) έτη από την ημερομηνία χορήγησης της αρχικής δεσμευτικής προσφοράς που διέθετε τον ειδικό όρο. Μετά το πέρας της προθεσμίας αυτής η προσφορά καθίσταται μη δεσμευτική.

β) Κατά τη λήξη της τετραετούς διάρκειας ισχύος δεσμευτικής προσφοράς σύνδεσης σταθμού ΑΠΕ η οποία χορηγήθηκε εξ αρχής με τον ειδικό όρο της περίπτωσης γβ' της παραγράφου 5.γ του άρθρου 4, και για την οποία δεν έχει συντρέξει η περίπτωση (ii) της παρ. 4Α.αα ανωτέρω, η διάρκεια ισχύος της παρατείνεται αυτόματα για άλλα δύο (2) έτη, μετά το πέρας των οποίων καθίσταται μη δεσμευτική.

Τροποποίηση παρ. 1^α, αρ.9, ν.3468/2006

1. Για σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που συνδέονται με το Σύστημα ή το Δίκτυο, εκτός από το Δίκτυο των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, εφόσον δεν τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια του Συστήματος ή του Δικτύου, ο αρμόδιος Διαχειριστής του Συστήματος ή του Δικτύου υποχρεούται, κατά την κατανομή του Φορτίου, να δίνει προτεραιότητα:

α) Σε διαθέσιμες εγκαταστάσεις παραγωγής, στις οποίες η ηλεκτρική ενέργεια παράγεται από Α.Π.Ε., ανεξάρτητα από την Εγκατεστημένη Ισχύ τους, καθώς και σε υδροηλεκτρικές μονάδες με Εγκατεστημένη Ισχύ μέχρι δεκαπέντε (15) ΜWe. Ειδικά για ηλιοθερμικούς σταθμούς η προτεραιότητα αυτή παρέχεται και για την ηλεκτρική ενέργεια που δεν παράγεται από Α.Π.Ε., εφόσον η παραγωγή της επιτρέπεται από τις κείμενες διατάξεις και την οικεία άδεια παραγωγής. **Κατά την κατανομή του φορτίου στις εγκαταστάσεις της παρούσας περίπτωσης α', ο Διαχειριστής**

λαμβάνει υπόψη τα προβλεπόμενα στην περίπτωση γβ' της παραγράφου 5.γ του άρθρου 4.

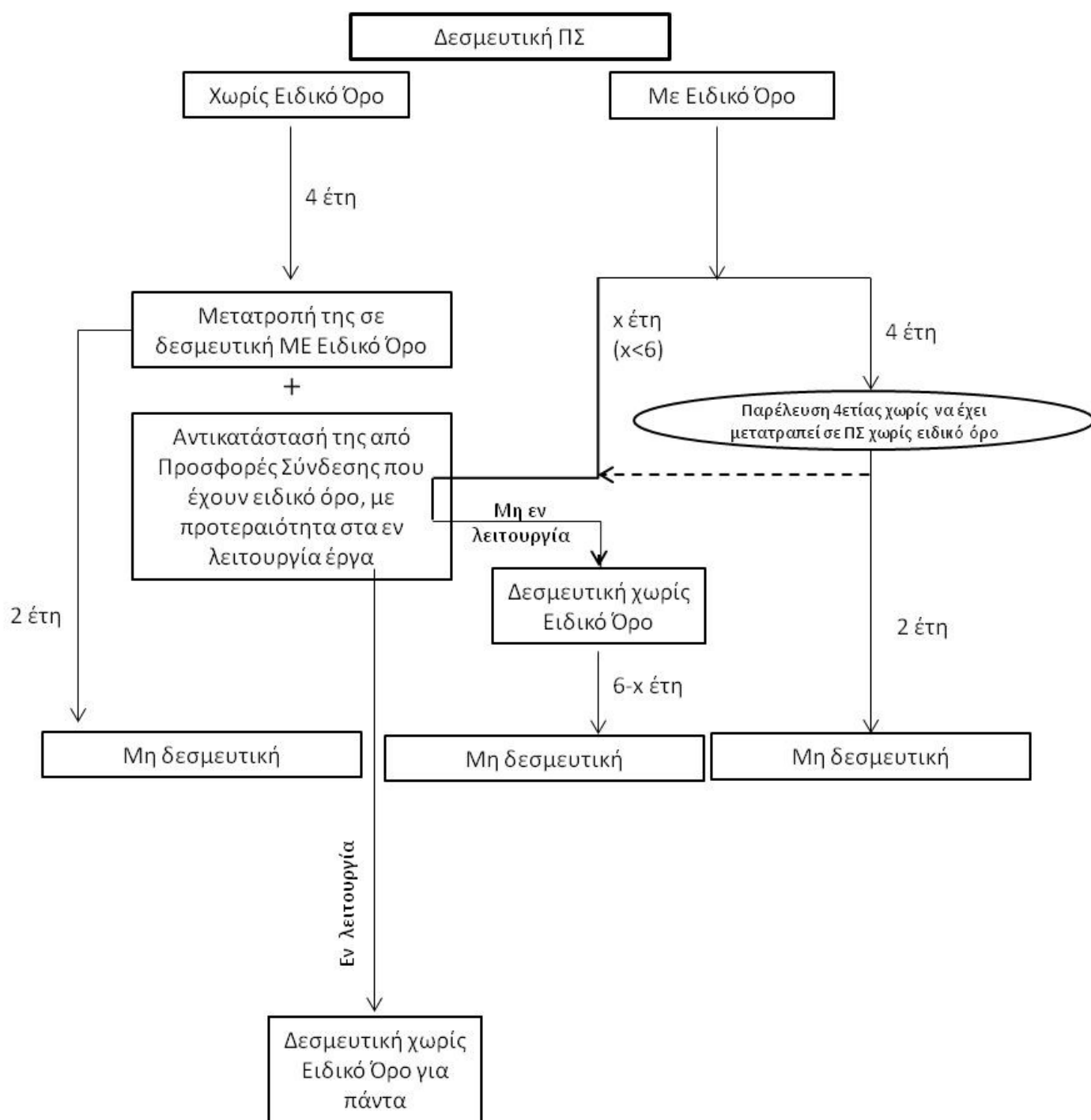
Αιτιολογική

Με τις προτεινόμενες τροποποίησης των άρθρων 4, 8 και 9 του ν.3468/2006 αντιμετωπίζεται το ιδιαίτερο θέμα του θεωρητικού κορεσμού περιοχών της χώρα όπου έχουν εκδοθεί δεσμευτικές προσφορές σύνδεσης χωρίς να έχουν υλοποιηθεί ακόμα. Εξαιτίας του προβλήματος αυτού οι αρμόδιοι Διαχειριστές αδυνατούν να προχωρήσουν στην χορήγηση νέων προσφορών σύνδεσης. Με την εισαγόμενη ρύθμιση προβλέπεται να χορηγηθούν άμεσα και άλλες δεσμευτικές προσφορές σύνδεσης σε νέα έργα Α.Π.Ε. μέχρι μια εύλογη υπερδέσμευση (overbooking) του διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου (τουλάχιστον στο διπλάσιο). Έτσι θα μεγιστοποιηθεί η πιθανότητα επιτυχίας της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας και θα υπάρξει μεγαλύτερη διαθεσιμότητα ώριμων έργων στην αγορά (και άρα πτώση των τιμών των αδειών).

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο ΑΔΜΗΕ και ο ΔΕΔΔΗΕ δεν θα αντιμετωπίσουν το (ούτως ή άλλως απίθανο έως αδύνατο) ενδεχόμενο να υλοποιηθούν όλα τα έργα και να αδυνατούν να τα εξυπηρετήσουν, στις νέες δεσμευτικές προσφορές που θα χορηγούν μέσω του overbooking στα νέα έργα θα περιλαμβάνεται ειδικός όρος σύμφωνα με τον οποίο, εάν κατά την λειτουργία των έργων εμφανιστεί πρόβλημα ασφάλειας του ηλεκτρικού συστήματος επειδή έχουν τελικά υλοποιηθεί περισσότερα έργα Α.Π.Ε. από όσα αυτό είναι δυνατό να δεχθεί, τότε το 50% της ισχύος των έργων αυτών (με τον ειδικό όρο) θα περικόπτονται κατά προτεραιότητα. Ανάλογο μοντέλο έχει ήδη εφαρμοσθεί με επιτυχία στα αιολικά πάρκα της Θράκης και της Κρήτης.

Σχόλιο:

Στο ακόλουθο σχήμα δίνεται παραστατικά το λογικό διάγραμμα ροής της προτεινόμενης διαδικασίας από τη στιγμή που εκδίδεται μια δεσμευτική Προσφορά Σύνδεσης, αναλόγως εάν αυτή χορηγείται εξ αρχής με ή χωρίς ειδικό όρο.



Π1.13. ΦΠΑ έργων σύνδεσης

Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 14 και 15 του άρθρου 12 ν.3851/2010 (ΦΕΚ Α' 85) έχουν εφαρμογή και στις περιπτώσεις προ της 4ης Ιουνίου 2010 παράδοσης ή μεταβίβασης στην ΔΕΗ ΑΕ έργων σύνδεσης σταθμών αυτοπαραγωγής ή ανεξάρτητης παραγωγής μέχρι το δίκτυο της ΔΕΗ ΑΕ ή του ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 2773/1999 όπως ισχύει.

Αιτιολογική

Με τη διάταξη της παρ. 7 ρυθμίζεται το πεδίο εφαρμογής των παραγράφων 14 και 15 του άρθρου 12 ν.3851/2010 (ΦΕΚ Α' 85) ώστε να εξασφαλιστεί ισότιμη αντιμετώπιση των επενδύσεων που είχαν μεταβιβάσει πριν την ισχύ του ν. 3851/2010 το έργο σύνδεσης στη ΔΕΗ Α.Ε.

Σχόλιο:

Δείτε την επιστολή της ΕΛΕΤΑΕΝ προς το Υπουργείο Οικονομικών με ημερομηνία 23.11.2011

<http://www.eletaen.gr/drupal/mail/538>

Σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 14 και 15 του άρθρου 12 του ν. 3851/4.6.2010 και την ΠΟΛ 1043-1/3/2011, ερμηνευτική εγκύκλιο των διατάξεων αυτών, στις περιπτώσεις παράδοσης ή μεταβίβασης στην ΔΕΗ ΑΕ έργων σύνδεσης σταθμών αυτοπαραγωγής ή ανεξάρτητης παραγωγής μέχρι το δίκτυο της ΔΕΗ Α.Ε ή του ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ, μετά τις 4.6.2010, ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου, τα έργα αυτά θεωρούνται αγαθά επένδυσης τα οποία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για φορολογητέες πράξεις και ως εκ τούτου συμψηφίζεται το αντίστοιχο καταβεβλημένο ποσό του Φ.Π.Α ή ζητείται η επιστροφή του.

Η φορολογική αυτή αντιμετώπιση θα ήταν δίκαιη μόνο εάν συμπεριελάμβανε και τα έργα σύνδεσης που έχουν μεταβιβάσει στη ΔΕΗ Α.Ε. πριν την ημερομηνία αυτή, για λόγους φορολογικής ισότητας όπως εκθέτουμε στη συνέχεια.

Ο γενικός κανόνας της ισότητας ενώπιον του νόμου του άρθρου 4 παρ. 1 του Συντάγματος, εφαρμοζόμενος στο αντικείμενο της φορολογίας, συνεπάγεται για το νομοθέτη την υποχρέωση να χειρίζεται κατά τρόπο ομοιόμορφο τις όμοιες από πλευράς φοροδοτικής ικανότητας περιπτώσεις, δηλαδή την ίση μεταχείριση των φορολογουμένων που τελούν υπό τις αυτές συνθήκες. Κατά το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος, «οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους.». Από τη διάταξη αυτή, με την οποία θεσπίζεται η αρχή της φορολογικής ισότητας και της καθολικότητας του φόρου, δεν αποκλείεται η διαφορετική φορολογική μεταχείριση κατηγοριών φορολογουμένων μόνον εφ' όσον η μεταχείριση αυτή δεν είναι αυθαίρετη αλλά στηρίζεται σε γενικά και αντικειμενικά κριτήρια ανταποκρινόμενα στις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε κατηγορίας, ενόψει και των εκάστοτε κοινωνικοοικονομικών συνθηκών.

Δεδομένου ότι δεν πληρούται κανένα τέτοιο κριτήριο, δεν δικαιολογείται η διαφορετική φορολογική μεταχείριση των περιπτώσεων μεταβίβασης έργων σύνδεσης σταθμών αυτοπαραγωγής ή ανεξάρτητης παραγωγής μέχρι το δίκτυο της ΔΕΗ Α.Ε ή του ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ προ της 4.06.2010 από τις περιπτώσεις ταυτόσημων μεταβιβάσεων οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μετά τις 4.06.2010.

Σημειώνουμε ότι ως αναδρομικότητα φορολογικού νόμου που κατ' αρχήν αποδοκιμάζεται, θεωρείται η δυσμενέστερη και όχι η ευμενέστερη αναδρομική ρύθμιση και επομένως δεν υπάρχει σχετικό εμπόδιο στην θέσπιση της προτεινόμενης ρύθμισης.

Τέλος, δεν έχει αρχίσει ο χρόνος παραγραφής σχετικής αξίωσης επιστροφής φόρου δεδομένου ότι δεν έχει ακόμα γεννηθεί το σχετικό δικαίωμα ελλείψει σχετικής νομοθετικής πρόβλεψης. Διαχειριστική περίοδος γέννησης του δικαιώματος έκπτωσης θα πρέπει να θεωρηθεί ο χρόνος θέσπισης της προτεινόμενης νομοθετικής διάταξης και σε αντιστοιχία με αυτόν θα πρέπει να υπολογίζεται ο χρόνος παραγραφής της σχετικής αξίωσης.

Με βάση όλα τα παραπάνω, πρέπει να προωθηθεί η προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση.

Π2. Έρευνα και Ανάπτυξη

Στη δημόσια συζήτηση που γίνεται στη χώρα μας για τη διείσδυση των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή εκφράζεται πάντα η «επιθυμία» της μεγιστοποίησης της εγχώριας προστιθέμενης αξίας μέσω της εξασφάλισης της κατασκευής σημαντικού μέρους του εξοπλισμού Α.Π.Ε. επί ελληνικού εδάφους. Ειδικά για την αιολική ενέργεια, το ερώτημα που τίθεται είναι κάτω από ποιες προϋποθέσεις θα ήταν δυνατό να κατασκευάζονται ανεμογεννήτριες και τα κύρια υποσυστήματά τους (πτερύγια, κιβώτια, γεννήτριες, πέρα των πύργων των θεμελίων και των έργων υποδομής) στη χώρα μας. Η διεθνής εμπειρία υποδεικνύει ότι οι βασικές προϋποθέσεις είναι δύο:

- η τεχνική επάρκεια (τεχνογνωσία, υποδομές, ειδικευμένο προσωπικό) και
- τα προσφερόμενα οικονομικά κίνητρα (σημαντική εσωτερική αγορά, χαμηλό κόστος παραγωγής, άμεση ή έμμεση επιδότηση της εγχώριας παραγωγής κλπ).

Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, την τεχνική, η Ελλάδα την καλύπτει σε σημαντικό βαθμό αφού :

- Το επίπεδο της τεχνογνωσίας στη χώρα μας στον τομέα των Α/Γ είναι ιδιαίτερα υψηλό. Στο παρελθόν έχουν κατασκευαστεί και δοκιμαστεί πρωτότυπες Α/Γ και πτερύγια αμιγώς ελληνικά.
- Η δυνατότητα παραγωγής πιστοποιημένου-ποιοτικού εξοπλισμού, ακόμα και αν δεν υπάρχει ήδη για κάποια υποσυστήματα, μπορεί να εξασφαλιστεί με εισαγωγή τεχνογνωσίας.

Τα προβλήματα εντοπίζονται στη δεύτερη προϋπόθεση, δεδομένου μάλιστα ότι ούτε το κόστος παραγωγής στην χώρα μας είναι ιδιαίτερα χαμηλό ούτε υπάρχει η δυνατότητα επιδότησης της εγχώριας παραγωγής με άμεσο τρόπο στο ευρωπαϊκό πλαίσιο. Κοιτώντας πέρα από τα κίνητρα που ισχύουν γενικότερα για την προσέλκυση επενδύσεων (π.χ. φορολογικό πλαίσιο) η κύρια δυνατότητα που υφίσταται αφορά στην αξιοποίηση κατ' αρχήν της εσωτερικής εγχώριας αγοράς των 7.500 MW, που είναι ο επίσημος στόχος για το 2020. Όμως:

- Το πραγματικό μέγεθος (από την εμπειρία των τελευταίων χρόνων σε νέες εγκαταστάσεις) και η σταθερότητα της εγχώριας αγοράς δεν είναι ελκυστικά για την προσέλκυση ξένων κατασκευαστών στη χώρα μας.
- Η προοπτική δημιουργίας «νέας» ελληνικής βιομηχανίας Α/Γ και υποσυστημάτων τους που θα συμμετάσχει στο διεθνή ανταγωνισμό είναι μάλλον μηδενική.

Δεδομένων των ανωτέρω ένα ρεαλιστικό πρόγραμμα πρέπει να σχεδιασθεί ως ακολούθως:

1) Για την Ελληνική βιομηχανία:

Να οδηγηθεί στην κατεύθυνση της «έξυπνης εξειδίκευσης» (smart specialization), δηλαδή να αναπτύξει εξειδικευμένα προϊόντα τοπικής και περιφερειακής ζήτησης, π.χ. τεχνικές επισκευές πτερυγίων, έξυπνα συστήματα παρακολούθησης της λειτουργίας και συντήρησης Α/Γ, ίσως μικρές Α/Γ κ.α.

2) Για να προσελκυσθεί η ξένη βιομηχανία:

Να εξετασθεί με σοβαρότητα και μεθοδικότητα η διατύπωση ενός «Εθνικού Οράματος» για την αιολική ενέργεια που ενδεχόμενα θα οδηγήσει μακροπρόθεσμα σε εγκατεστημένη ισχύ σημαντικά μεγαλύτερη των 7.500 MW με εξαγωγικό προσανατολισμό. Ένα τέτοιο σχέδιο δεν μπορεί παρά να βασίζεται στις ελληνικές ιδιαιτερότητες και να περιλαμβάνει τη διασύνδεση των νησιών, τα θαλάσσια αιολικά πάρκα σε μεγάλα βάθη (πλωτά), την μεγάλης κλίμακας αντλιοσταμείωση για την εξισορρόπηση της ισχύος κλπ, κινητοποιώντας έτσι και άλλους συμπληρωματικούς κλάδους της ελληνικής βιομηχανίας.

Ο καλύτερος τρόπος εκκίνησης και για τους δύο άξονες είναι τα στοχευμένα ερευνητικά/επιδεικτικά προγράμματα στα ανωτέρω αντικείμενα, με την απαραίτητη συμμετοχή της βιομηχανίας και των ερευνητικών φορέων, μέσω των οποίων θα εμπεδωθούν οι απαιτούμενες συνεργασίες και θα παραχθεί – επεκταθεί η αναγκαία τεχνογνωσία.

Η θεματολογία θα μπορούσε, ενδεικτικά, να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- **Σχεδιασμός και κατασκευή πλωτών κατασκευών στήριξης (substructures) ανεμογεννητριών:** Θα εξεταστούν εναλλακτικοί συνδυασμοί πλωτών κατασκευών στήριξης με διαθέσιμα μοντέλα ανεμογεννητριών για υπεράκτια χρήση έτσι ώστε να διαμορφωθούν μονάδες πιλότου. Με αξιοποίηση της υπάρχουσας τεχνογνωσίας και υποδομών της ελληνικής ναυπηγικής βιομηχανίας θα κατασκευαστεί πρότυπη κατασκευή στήριξης σύμφωνα με τα αποτελέσματα των προηγούμενων φάσεων. Οι κατασκευές αυτές θα συνδυαστούν με εμπορικά διαθέσιμες ανεμογεννήτριες σχεδιασμένες για υπεράκτια χρήση (ισχύος 1 ως 2 MW) για την δημιουργία μονάδας-πιλότου. Ενδεικτικός προϋπολογισμός 10-20 εκ €
- **Σύστημα διάγνωσης βλαβών Α/Γ και μεθοδολογία επισκευής πτερυγίων Α/Γ:** Το έργο έχει δύο στόχους α) την ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος διάγνωσης βλαβών Α/Γ και αναγνώρισης της κατάστασης λειτουργίας των επιμέρους μηχανολογικών συστημάτων της Α/Γ και β) την ανάπτυξη κατάλληλης μεθοδολογίας για την επισκευή πτερυγίων Α/Γ όχι μόνο για την επιδιόρθωση κοσμητικών ατελειών, αλλά και για την επιδιόρθωση φερόντων τμημάτων από σύνθετα υλικά των πτερυγίων. Έχει ήδη εγκριθεί η χρηματοδότηση ενός τέτοιου έργου επισκευής πτερυγίων (στόχος β') από το πλαίσιο «Συνεργασία II» της ΓΓΕΤ στο ΕΣΠΑ. Ενδεικτικός προϋπολογισμός 2-5 εκ €
- **Ανάπτυξη/Κατασκευή Ελληνικών μικρών Ανεμογεννητριών (μέχρι 50kW):** Σχεδιασμός, κατασκευή και δοκιμαστική λειτουργία τριών μικρών Α/Γ στην περιοχή ισχύος 1, 10 και 50kW. Χρήση υπάρχουσας τεχνογνωσίας / τεχνολογίας από μεγάλες ανεμογεννήτριες. Οι μικρότερες Α/Γ (1 και 10 kW) θα είναι χαμηλόστροφες κατακόρυφου άξονα για χρήση εντός πόλεων / οικισμών. Η κατηγορία των 50 kW, οριζόντιου άξονα, θεωρείται κατάλληλη για εφαρμογές σε ελληνικά νησιά και σε αυτόνομα συστήματα παραγωγής ενέργειας (με την υποστήριξη άλλων ώριμων τεχνολογιών). Ενδεικτικός προϋπολογισμός 2-5 εκ €

- **Σχεδίαση και κατασκευή υδροστροβίλων και αναστρέψιμων αντλιών:**
Με το έργο αυτό επιχειρείται η αξιοποίηση της ελληνικής τεχνογνωσίας στην σύγχρονη σχεδίαση υδροστροβίλων, με σκοπό την ανάπτυξη και τεκμηρίωση νέας μεθοδολογίας για βέλτιστη και οικονομικά αποδοτική σχεδίαση και κατασκευή μικρών υδροστροβίλων ή σχεδιασμό αναστρέψιμων αντλιών. Ενδεικτικός προϋπολογισμός 2-5 εκ €

Π3. Μικρές Ανεμογεννήτριες

Όπως αναφέρθηκε στο βασικό κείμενο, η πρώτη και μεγάλη προτεραιότητα είναι να καθορισθεί με διαφανή και ισότιμο τρόπο από τον Διαχειριστή, η διαδικασία και οι όροι πρόσβασης και παροχής σύνδεσης στη δίκτυο των μικρών ανεμογεννητριών. Οι όροι δεν θα πρέπει να οδηγούν σε ασύμμετρες και μη αναλογικές απαιτήσεις εις βάρος της τεχνολογίας των μικρών ΑΓ και θα πρέπει ταυτόχρονα να εξασφαλίζουν την ασφάλεια λειτουργίας αυτών.

Η χρήση ασφαλών προϊόντων με χαμηλό βαθμό όχλησης είναι ευθύνη της πολιτείας και του κλάδου. Η διασφάλιση της χρήσης τέτοιων ποιοτικών προϊόντων προστατεύει τον καταναλωτή, την ανάπτυξη της αγοράς και την φήμη της αιολικής ενέργειας ως μια φτηνής, φιλικής και ασφαλούς λύσης.

Πέραν αυτού το πλαίσιο ανάπτυξης θα πρέπει να περιλαμβάνει:

Π3.1. Όρια θορύβου

- Οι εγκαταστάσεις των μικρών ανεμογεννητριών πρέπει ούτως ή άλλως να συμμορφώνονται με την γενική νομοθεσία και τα όρια περί θορύβου. Πρέπει όμως να αποσαφηνισθούν τα όρια αυτά σε συνέπεια με την ισχύουσα κατάταξη των ανεμογεννητριών σε βαθμούς όχλησης κατά περίπτωση 45dB στην πλησιέστερη ιδιοκτησία (π.χ. τελευταίος όροφος πολυκατοικίας)
- Εκτός ορίων οικισμού και σε απόσταση έως 500 μέτρα από αυτά: 45dB στα όρια του γηπέδου. Αν αυτό δεν επιτυγχάνεται απαιτείται η συναίνεση των ιδιοκτητών των γειτονικών γηπέδων που εμπίπτουν στην ακτίνα όχλησης (δηλαδή βρίσκονται εντός στάθμης θορύβου μεγαλύτερης των 45dB) εφόσον τα γήπεδα αυτά είναι άρτια και οικοδομίσια κατά το χρόνο αδειοδότησης και εγκατάστασης της μικρής α/γ. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται να τηρείται το όριο των 45dB σε απόσταση 5 μέτρων από υφιστάμενη κατοικία.
- Σε απόσταση άνω των 500 μέτρων από τα όρια οικισμού: εφαρμόζεται ό,τι ισχύει και για τις μεγάλες ανεμογεννήτριες.

Π3.2. Σχετικά με την εκτίμηση της ενεργειακής απόδοσης και τη μέτρηση αιολικού δυναμικού

Η βιωσιμότητα ενός έργου (ανεξαρτήτως μεγέθους) εξαρτάται και από τη μέση ετήσια ταχύτητα ανέμου που επικρατεί στη θέση εγκατάστασης. Φυσικά η επιλογή του αν και σε ποιο βαθμό θα εκτελεστούν μετρήσεις πρέπει να επαφίεται σε κάθε καταναλωτή – επενδυτή. Πρέπει όμως να διασφαλιστεί ότι οι καταναλωτές λαμβάνουν επαρκή γνώση και πληροφόρηση για την αναγκαιότητα των μετρήσεων, ώστε να προστατευθούν από προμηθευτές και εγκαταστάτες που υπόσχονται υπερβολικά υψηλές αποδόσεις.

Θα πρέπει:

- είτε να εκτελούνται επιτόπιες μετρήσεις αιολικού δυναμικού και να εκπονείται μελέτη ενεργειακής απόδοσης με ευθύνη του εγκαταστάτη, η οποία θα πρέπει να προσκομίζεται κατά την υπογραφή της σύμβασης σύνδεσης του σταθμού με το ηλεκτρικό δίκτυο.
- είτε, αν δεν υπάρχουν επιτόπιες μετρήσεις, να υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη, ότι έλαβε γνώση ότι με απουσία μετρήσεων δεν είναι δυνατή η ακριβής εκτίμηση της ενεργειακής απόδοσης του έργου.

Π3.3. Όροι δόμησης για εγκαταστάσεις σε κτίρια

Οι εγκαταστάσεις σε κτίρια μπορούν να δημιουργήσουν ηχητική και οπτική όχληση αλλά και να αλλοιώσουν την αισθητική ενός κτιρίου. Επιπλέον, μια ανεμογεννήτρια στην οροφή ενός κτιρίου εγείρει, αν είναι εύκολα προσβάσιμη θέματα ασφάλειας δεδομένου ότι περιλαμβάνει κινούμενα μέρη.

Πρόταση:

(α) Να τεθεί ανώτατο όριο στην εγκατεστημένη ισχύ ανεμογεννητριών σε κτίρια:

- 1,5 kW για ανεμογεννήτριες οριζοντίου άξονα
- 5 kW για ανεμογεννήτριες καθέτου άξονα

(β) Πέρα από όσα αναφέρονται ανωτέρω για τη στάθμη θορύβου και των προϋποθέσεων ασφαλείας που απαιτούνται οπωσδήποτε, προτείνεται η θέσπιση ορίου στο μέγεθος των ανεμογεννητριών που μπορούν να τοποθετηθούν σε ένα κτίριο, καθώς και συγκεκριμένοι όροι εγκατάστασης.

Συγκεκριμένα, προτείνεται:

- Η εγκατάσταση να συνοδεύεται από στατική μελέτη μηχανικού σύμφωνα προς τους ισχύοντες κανονισμούς. Στη μελέτη θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και να βεβαιώνεται ότι η έδραση της ανεμογεννήτριας στην φέρουσα κατασκευή του κτιρίου προβλέπεται γίνει με τρόπο που εξασφαλίζει ότι δεν μεταφέρονται κραδασμοί ή θόρυβος λόγω κραδασμών στο εσωτερικό του κτιρίου.
- Οι διαστάσεις και το σημείο τοποθέτησης της ανεμογεννήτριας επί του κτιρίου να μην επιτρέπουν την δημιουργία σκίασης (shadow flicker) σε γειτονικές οικίες μεγαλύτερης διάρκειας από 30 ώρες ετησίως και 30 λεπτών ημερησίως κατά τον Γερμανικό κανονισμό⁹
- Το ανώτατο ύψος μιας ανεμογεννήτριας να μην υπερβαίνει την απόστασή της από το άκρο του κτιρίου.
- Το ανώτατο ύψος μιας ανεμογεννήτριας να μη ξεπερνά το ύψος του κτιρίου.

Ως ανώτατο ύψος μιας ανεμογεννήτριας ορίζεται το ανώτατο σημείο της τροχιάς που διαγράφει η άκρη των πτερυγίων της ανεμογεννήτριας (ισχύει και για ανεμογεννήτριες οριζοντίου αλλά και για ανεμογεννήτριες καθέτου άξονα).

⁹ http://www.eon.com/en/downloads/Appendix_M_Shadow_Flicker_Modeling_Report.pdf
http://www.gewerbeaufsicht.niedersachsen.de/portal/live.php?navigation_id=11512&article_id=51983&psmand=37

Π3.4. Περιβαλλοντική αδειοδότηση

Σήμερα, απαλλάσσονται από κάθε είδους περιβαλλοντική αδειοδότηση οι μικρές ανεμογεννήτριες σε κτήρια ή βιομηχανικές περιοχές όπως και αυτές που εγκαθίστανται επί τους εδάφους με ισχύ μικρότερη των 20kW εφόσον εγκαθίστανται εκτός περιοχής Natura και πληρούν κάποιες ακόμα προϋποθέσεις που ορίζει ο ν. 3851/2010 (π.χ. απόσταση από αιγιαλό).

Μετά την θέση σε ισχύ του νέου περιβαλλοντικού νόμου 4014/2011, η διαδικασία Ε.Π.Ο. έχει καταργηθεί για τα έργα και τις δραστηριότητες κατηγορίας Β. Σύμφωνα με την απόφαση του ΥΠΕΚΑ 1958/13.1.2012 (ΑΔΑ: ΒΟΝΝ0-ΜΒ0), οι ανεμογεννήτριες ή γενικά τα αιολικά πάρκα με εγκατεστημένη ισχύ μικρότερη από 5MW θα κατατάσσονται στην κατηγορία Β. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι όλες οι μικρές ανεμογεννήτριες δεν θα υπόκεινται σε διαδικασία Ε.Π.Ο., αλλά θα λαμβάνουν τις λεγόμενες Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) με απλή αίτησή τους στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας. Για την πλήρη εφαρμογή αυτής της διαδικασίας θα πρέπει να οριστικοποιηθεί και να εκδοθεί η ανωτέρω υπουργική απόφαση για την κατάταξη έργων σε κατηγορίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης, καθώς και να εκδοθεί η υπουργική απόφαση που θα καθορίζει το περιεχόμενο και τους όρους των ΠΠΔ ανά είδος ή τεχνολογία έργου.

Πρόταση - Αίτημα:

- Να διευκρινισθεί ότι επιτρέπεται η εγκατάσταση μικρών ανεμογεννητριών σε εκτός σχεδίου περιοχές ανεξαρτήτως οικοδομησιμότητας και αρτιότητας, περιλαμβανομένων των περιοχών γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας καθώς και των δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων και των λοιπών εκτάσεων που διαχειρίζεται η δασική υπηρεσία καθώς και σε ολόκληρη την Αττική.
- Απαιτείται να εκδοθούν άμεσα οι ανωτέρω υπουργικές αποφάσεις. Ειδικά οι ΠΠΔ για τις μικρές ανεμογεννήτριες πρέπει να είναι εξαιρετικά απλές και σύντομες και να περιέχουν τους ακόλουθους όρους:
 1. Όρο για την τήρηση των ορίων θορύβου
 2. Όρο για την τήρηση των ειδικών πολεοδομικών διατάξεων για μικρές ανεμογεννήτριες εφόσον αυτές έχουν εκδοθεί κατά το χρόνο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης
 3. Όρο για την τήρηση των ελαχίστων αποστάσεων ασφαλείας του αρ. 13 της Υ.Α. 13310/2007 όπως κάθε φορά ισχύει
 4. Όρο για την τήρηση ειδικών περιορισμών ή απαιτήσεων που θέτει το οικείο δασαρχείο σε περίπτωση εγκατάστασης σε έκταση που τη διαχειρίζεται η δασική υπηρεσία.
 5. Όρο για τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση υφιστάμενων υποδομών οδοποιίας ή δικτύου σε περίπτωση εγκατάστασης εντός περιοχής Natura2000, ή σε έκταση που τη διαχειρίζεται η δασική υπηρεσία ή σε έκταση που είναι γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας

6. Όρο για λήψη μέτρων προστασίας για την αποφυγή επαφής του κοινού με κινούμενα μέρη (περίφραξη αν η απόσταση από το έδαφος του πλησιέστερου σε αυτό σημείου κινήτου μέρους είναι μικρότερη από 2,5 μέτρα).
7. Διευκρινιστικό όρο ότι οι διατάξεις του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β') δεν εφαρμόζονται, σύμφωνα με την παρ. 1 του αρ. 3 αυτού.
8. Όρο για την ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Δ/νσεις Πιστοποίησης του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων
9. Όρο εφοδιασμό άδειας για την ασφάλεια των πτήσεων από την ΥΠΑ και το ΓΕΑ, αν πρόκειται για ανεμογεννήτριες με μέγιστο ύψος μεγαλύτερο από 30 μέτρα.
10. Όρο για την μη εγκατάσταση σε ζώνες ασύμβατης χρήσης και σε συγκεκριμένες αποστάσεις από αυτές μόνο για έργα που περιλαμβάνουν ανεμογεννήτριες με ισχύ ανά μονάδα μεγαλύτερη από 50 kW , ανεξαρτήτως συνολικής ονομαστικής ισχύος του έργου. Στην περίπτωση αυτή, οι ζώνες ασύμβατης χρήσης και οι ανάλογες αποστάσεις προτείνεται να είναι οι ίδιες αυτές που περιλαμβάνονται στους Πίνακες Β και Γ του Παραρτήματος ΙΙ του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου.

Για τις ανεμογεννήτριες με ισχύ ανά μονάδα μικρότερη των 50 kW που εγκαθίστανται σε γήπεδα, οι ζώνες ασύμβατης χρήσης να είναι οι περιοχές (α) κηρυγμένων διατηρητέων μνημείων της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και των άλλων μνημείων μείζονος σημασίας της παρ. 5 ββ) του άρθρου 50του ν. 3028/2002, καθώς και των οριοθετημένων αρχαιολογικών ζωνών προστασίας Α που έχουν καθορισθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 91 του ν. 1892/1991 ή καθορίζονται κατά τις διατάξεις του ν. 3028/2002, (β) απολύτου προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης, (γ) Υγροτόπων Διεθνούς Σημασίας (Υγρότοποι Ραμσάρ), (δ) πυρήνων των εθνικών δρυμών, κηρυγμένων μνημείων της φύσης και αισθητικών δασών και (ε) οικοτόπων προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί ως τόποι κοινοτικής σημασίας στο δίκτυο ΦΥΣΗ 2000.

Π4. Βραχυπρόθεσμα μέτρα πολιτικής για την άρση των διοικητικών εμποδίων στην ανάπτυξη των επενδύσεων Α.Π.Ε. – Προτάσεις και τροποποιήσεις του πίνακα που υποβλήθηκε στο πλαίσιο του Μνημονίου ΙΙ

Οριζόντια θέματα				
α/α	Εμπόδιο/Πρόβλημα	Είδος Δράσης	Περιεχόμενο Δράσης	Χρονοδιάγραμμα Ολοκλήρωσης
O.1.	Έλλειψη κεντρικού συντονισμού και ενιαίας ερμηνείας και εφαρμογής της νομοθεσίας	Νομοθετική	Ανάθεση στην Υπηρεσία Α.Π.Ε. του ΥΠΕΚΑ της αρμοδιότητας να ερμηνεύει τις επιμέρους νομοθεσίες, με τις οποίες εμπλέκεται η ανάπτυξη των Α.Π.Ε. και να παρέχει οδηγίες για την εφαρμογή τους στις συναρμόδιες κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες.	1ο τρίμηνο 2013
O.2	Υποστελέχωση κεντρικών υπηρεσιών (ΡΑΕ, Υπηρεσία Α.Π.Ε., Διαχειριστής Δικτύου)	Σχέδιο Δράσης	Η Κυβέρνηση σε συνεργασία με τη Ρ.Α.Ε. και το Διαχειριστή Δικτύου, καταρτίζει ολοκληρωμένο σχέδιο για την στελέχωση της Ρ.Α.Ε., της Υπηρεσία Α.Π.Ε. και του Διαχειριστή Δικτύου το οποίο περιλαμβάνει οργανωτική αναδιάρθρωση των μονάδων που αφορούν τις Α.Π.Ε. εφόσον απαιτείται, αναλυτική καταγραφή των απαιτούμενων ανθρώπινων πόρων που λείπουν, προϋπολογισμό και χρονοδιάγραμμα κάλυψης των αναγκών.	2ο τρίμηνο 2013
O.3	Δυσχέρειες στην ερμηνεία της νομοθεσίας λόγω της πολυνομίας	Σχέδιο Δράσης	Η Κυβέρνηση καταρτίζει χρονοδιάγραμμα για την κωδικοποίηση και τον εκσυγχρονισμό όλης της νομοθεσίας που αφορά τις Α.Π.Ε. (ενεργειακή, δασική, περιβαλλοντική, χωροταξική, πολεοδομική, αγροτική, αρχαιολογική κλπ.), καθορίζει και δεσμεύει τους αναγκαίους ανθρώπινους ή άλλους πόρους για το σκοπό αυτό. Η κωδικοποίηση πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι των 2ο τρίμηνο 2013.	2ο τρίμηνο 2013
O.4	Απουσία υπηρεσίας μια στάσης	Σχέδιο Δράσης	Η Κυβέρνηση καταρτίζει παρουσιάζει ολοκληρωμένο σχέδιο για την ανάπτυξη μιας Υπηρεσίας μιας Στάσης για τη αδειοδότηση των	2ο τρίμηνο 2013

			επενδύσεων Α.Π.Ε. Το Σχέδιο θα περιλαμβάνει: (ι) τον τρόπο οργάνωσης και στελέχωσης της Υπηρεσίας από στελέχη από τις υπόλοιπες μονάδες της δημόσιας διοίκησης και τις υπηρεσίες που ασχολούνται με την εφαρμογή κάθε νομοθεσίας που εμπλέκει τις Α.Π.Ε. (δασικής, χωροταξικής, περιβαλλοντικής, αγροτικής, αρχαιολογικής, πολεοδομικής, υδάτινων πόρων, άμυνας κλπ) (ii) χρονοδιάγραμμα κατάρτισης εγχειριδίων διοικητικών διαδικασιών (iii) τον τρόπο και το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης περιφερειακής διάρθρωσης εφόσον κριθεί σκόπιμο (iv) χρονοδιάγραμμα εντός του οποίου η Υπηρεσία θα μπορεί να εκδίδει την άδεια για την εγκατάσταση όλων των επενδύσεων Α.Π.Ε. μετά την άδεια παραγωγής, χωρίς εμπλοκή άλλων υπηρεσιών.	
--	--	--	--	--

Θέματα ενεργειακής νομοθεσίας για τις Α.Π.Ε.				
α/α	Εμπόδιο/Πρόβλημα	Είδος Δράσης	Περιεχόμενο Δράσης	Χρονοδιάγραμμα Ολοκλήρωσης
Ε.1.	Απουσία εναρμόνισης του Κανονισμού Αδειών Εγκατάστασης και Λειτουργίας με το ν.3851/2010	Κανονιστική	Έκδοση της υπουργικής απόφασης	1ο τρίμηνο 2013
Ε.2.	Θέματα πρακτικών δυσκολιών του Κανονισμού Αδειών Παραγωγής	Κανονιστική	Περαιτέρω απλοποίηση του Κανονισμού Αδειών Παραγωγής με έμφαση στις διαδικασίες τροποποίησης αδειών παραγωγής σε απλές περιπτώσεις (μικρή αλλαγή του σχεδιασμού, αλλαγή νομικής μορφής κλπ.) – Επέκτασης της μη υποχρέωσης για τροποποίηση και στις άλλες άδειες της νομοθεσίας (π.χ. ΕΠΟ, άδεια εγκατάστασης, σύνδεσης και πώλησης)	1ο τρίμηνο 2013

Θέματα χωροταξικής και πολεοδομικής νομοθεσίας				
α/α	Εμπόδιο/Πρόβλημα	Είδος Δράσης	Περιεχόμενο Δράσης	Χρονοδιάγραμμα Ολοκλήρωσης
ΧΠ.1.	Ανεπαρκής εφαρμογή του αρ. 9 του ν. 3851/2010 ως προς της εφαρμογή του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε. (ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ)	Εγκύκλιος	Εγκύκλιος για την άμεση εφαρμογή του ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ σε περιπτώσεις που υποκείμενα σχέδια χρήσεων γης δεν εναρμονίζονται με αυτό, είτε έχουν εκδοθεί πριν είτε μετά το ν. 3851/2012	1ο τρίμηνο 2013
ΧΠ.2	Υποκείμενα σχέδια χρήσεων γης που δεν εναρμονίζονται με το ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ	Σχέδιο Δράσης	Αναθεώρηση του Σχεδίου Δράσης που περιλαμβάνει το ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ για την εναρμόνιση όλων των υποκείμενων σχεδίων χρήσεων γης. Κατάρτιση συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος που πρέπει να περιλαμβάνει την τροποποίηση όλων των σχεδίων που απαιτείται έως το τέλος το 2013	2ο τρίμηνο 2013
ΧΠ.3	Ανεπαρκής εφαρμογή του αρ. 9 του ν. 3851/2010 για τον τρόπο εκπόνησης ή την αναθεώρηση σχεδίων χρήσεων γης	Εγκύκλιος	Εγκύκλιος για τη διαδικασία και τον τρόπο διασφάλισης ότι τα εκπονούμενα ή αναθεωρούμενα σχέδια χρήσεων γης, συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του αρ. 9 του ν. 3851/2010 ως προς τις Α.Π.Ε. Η διαδικασία θα προβλέπει εμπλοκή και κρίσιμο ρόλο για την Υπηρεσία Α.Π.Ε.	1ο τρίμηνο 2013
ΧΠ.4	Θέματα πρακτικής εφαρμογής και μη αναλογικές συνέπειες τεχνικών διατάξεων του ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ	Νομοθετική	Κατάργηση του περιορισμού ελάχιστης απόστασης μεταξύ των ανεμογεννητριών – Δυνατότητα περιορισμού των μέγιστων αποστάσεων ανεμογεννητριών από όρια οικισμών με σύμφωνη γνώμη της τοπικής αυτοδιοίκησης	1ο τρίμηνο 2013

ΧΠ.5	Μη αναλογικοί περιορισμοί για την αιολική ενέργεια στις Αττικής	Νομοθετική	Αναθεώρηση των περιορισμών για την ανάπτυξη αιολικών πάρκων στην Αττική και πέριξ του λεκανοπεδίου Αθηνών	1ο τρίμηνο 2013
ΧΠ.6	Απουσία σαφών κατευθύνσεων για τις Α.Π.Ε. στο σχέδιο Π.Δ. για τις Χρήσεις Γης	Π.Δ.	Επανεξέταση του σχεδίου Π.Δ. για τις χρήσεις γης με άμεση εμπλοκή της Υπηρεσίας Α.Π.Ε., οριστικοποίηση και θεσμοθέτησή του	1ο τρίμηνο 2013
ΧΠ.7	Απουσία σαφών κατευθύνσεων για την εγκατάσταση μικρών ανεμογεννητριών σε περιοχές εκτός σχεδίου	Κανονιστική	Έκδοση υπουργικής απόφασης για τους όρους εγκατάστασης μικρών ανεμογεννητριών σε περιοχές εκτός σχεδίου	2ο τρίμηνο 2013
ΧΠ.8	Απουσία σαφών κατευθύνσεων για την εγκατάσταση μικρών ανεμογεννητριών σε περιοχές εντός σχεδίου	Κανονιστική	Έκδοση υπουργικής απόφασης για τους όρους εγκατάστασης μικρών ανεμογεννητριών σε κτίρια και περιοχές εντός σχεδίου	2ο τρίμηνο 2013

Θέματα περιβαλλοντικής νομοθεσίας				
α/α	Εμπόδιο/Πρόβλημα	Είδος Δράσης	Περιεχόμενο Δράσης	Χρονοδιάγραμμα Ολοκλήρωσης
Π.1.	Απουσία κατευθύνσεων για τις Α.Π.Ε. κατά την εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, σχεδίων διαχείρισης και προστασίας	Εγκύκλιος	Εγκύκλιος για τη διαδικασία και τον τρόπο διασφάλισης ότι οι εκπονούμενες ΕΠΜ και τα υπό θεσμοθέτηση ή αναθεωρούμενα σχέδια διαχείρισης και προστασίας, συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του αρ. 9 του ν. 3851/2010 ως προς τις Α.Π.Ε. Η διαδικασία θα προβλέπει εμπλοκή και κρίσιμο ρόλο για την Υπηρεσία Α.Π.Ε. Η Εγκύκλιος θα εκδοθεί σε συντονισμό με την εγκύκλιο του σημείου ΧΠ.3 ανωτέρω	1ο τρίμηνο 2013
Π.2	Εναρμόνιση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης με το ν.3851/2010 και το ν.4014/2011	Κανονιστική	Τροποποίηση των υπουργικών αποφάσεων για τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης.	1ο τρίμηνο 2013
			Κατά προτεραιότητα έκδοση των αποφάσεων για το περιεχόμενο των Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων που αφορούν τις Α.Π.Ε.	1ο τρίμηνο 2013

Θέματα δασικής νομοθεσίας				
α/α	Εμπόδιο/Πρόβλημα	Είδος Δράσης	Περιεχόμενο Δράσης	Χρονοδιάγραμμα Ολοκλήρωσης
Δ.1.	Απουσία αποτελεσματικών κατευθύνσεων για την επέμβαση σε εκτάσεις που διαχειρίζεται η δασική υπηρεσία μετά την κατάργηση της έγκρισης επέμβασης με το ν.4014/2011	Κανονιστική	Τροποποίηση της υπουργικής απόφασης που προβλέπει η παρ. 2 του αρ. 12 του ν.4014/2011.	1ο τρίμηνο 2013
Δ.2	Απουσία ενιαίων κατευθύνσεων για την εγκατάσταση Α.Π.Ε. σε αναδασωτές εκτάσεις	Νομοθετική ή κανονιστική	Νομοθετική ρύθμιση ή απόφαση για την εγκατάσταση των Α.Π.Ε. σε αναδασωτές εκτάσεις σύμφωνα με τη διαδικασία, τους όρους και περιορισμούς εγκατάστασής τους σε δάση και δασικές εκτάσεις.	1ο τρίμηνο 2013

Θέματα συναρμόδιων υπουργείων				
α/α	Εμπόδιο/Πρόβλημα	Είδος Δράσης	Περιεχόμενο Δράσης	Χρονοδιάγραμμα Ολοκλήρωσης
Σ.1.	Σύγχυση ως προς την εγκατάσταση Α.Π.Ε. σε γαίες υψηλής παραγωγικότητας και περιοχές υπό αναδασμό	Νομοθετική	Αποσαφήνιση ότι οι Α.Π.Ε. επιτρέπεται να χωροθετούνται σε γαίες υψηλής παραγωγικότητας και περιοχές υπό αναδασμό, υπό τους περιορισμούς που εισήγαγε ο ν.3851/2010	1ο τρίμηνο 2013
Σ.2.	Οριοθέτηση των περιοχών γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας ανά τη χώρα	Κανονιστική	Έκδοση της απαιτούμενης ΚΥΑ για τον καθορισμό των ΓΓΥΠ στην χώρα συμπεριλαμβανομένης και της Αττικής	2ο τρίμηνο 2013
Σ.3.	Ασυμβατότητα αρχαιολογικής νομοθεσίας με το ΕΠΧΣ&ΑΑ-ΑΠΕ	Νομοθετική	Πρώθηση κατάλληλης νομοθετικής ρύθμισης	1ο τρίμηνο 2013
Σ.4.	Απουσία οριοθέτησης αιγιαλού σε ακτές όπου προγραμματίζεται η προσαιγιάλωση καλωδίων για την ηλεκτρική διασύνδεση Α.Π.Ε.	Νομοθετική	Πρώθηση κατάλληλης νομοθετικής ρύθμισης για την άρση των καθυστερήσεων	1ο τρίμηνο 2013

Θέματα ισότιμης πρόσβασης τρίτων και ηλεκτρικής σύνδεσης				
α/α	Εμπόδιο/Πρόβλημα	Είδος Δράσης	Περιεχόμενο Δράσης	Χρονοδιάγραμμα Ολοκλήρωσης
H.1.	Απουσία συγκεκριμένου κοστολογίου για τη σύνδεση	Κανονιστική	Κατάρτιση και θεσμοθέτηση διαφανούς κοστολογίου για τα έργα σύνδεσης, περιλαμβανομένων των μελετών και των ελέγχων μελετών και παραλαβής έργων από τους Διαχειριστές.	2ο τρίμηνο 2013
H.2	Καθυστερήσεις στην υπογραφή συμβάσεων σύνδεσης με το Διαχειριστή Δικτύου	Άλλη	Στελέχωση του Διαχειριστή Δικτύου	2ο τρίμηνο 2013
H.3	Απουσία Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου	Κανονιστική	Θεσμοθέτηση του Κώδικα	2ο τρίμηνο 2013
H.4	Απουσία Κώδικα Διαχείρισης Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών	Κανονιστική	Θεσμοθέτηση του Κώδικα	2ο τρίμηνο 2013